

קול לעלוב: 02-374-30-10
בחו"ל: 1718-506-9119

ערב שב"ק פר' וארא תשפ"ד / גליון 612

בענין פגעי הטכנולגיה [6]

מעמדי ז' שבט בעיירת לעלוב בפולין תש"פ,
תשפ"א, תשפ"ב [6]

מעמדי ז' שבט בעיירת לעלוב בפולין משנים קודמות אצל כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א ולהבדל א"כ מרן אדמו"ר שליט"א [5171] הגה"ח ר נח גולדברג - משב"ק בסיפורים על האדמו"ר הרה"ק ר' דוד מלעלוב זיע"א [4371]

ניתן יהיה לשמוע שידור חי במהלך יומא דהילולא מהמעמדים בלעלוב בשלוחה 2 בתכריט הראשי שידור חי

אהל מועד

לדברי תורה וחסידות מרבתינו הקדושים מלעלוב

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אמרי קודש

ולא התהלך בתמימות כהאבות שלא הרהרו אחר מידותיו בטחונ במה שנוגע לגשמיות, אך מפני שראה השם יתברך שבשביל צערן של ישראל דיבר כן, מיד חזר והתנהג עמו במדת הרחמים, כי כך שורת הדין נותנת שיתנהג כשנוגע הדבר בעניני הכלל, עכתדה"ק.

ועל קוטב דרך זה מצאנו בנועם אלימלך שכתב לבאר את דברי המדרש הנ"ל, דבאמת חס ושלום שיטיח משה דברים כלפי מעלה באומרו 'למה הרעותה וגו'. אלא כיון שהצטער בצערן של ישראל, ומחמת גודל אהבת ישראל אמר כן, והאמת שזה מורה על גודל אהבת הבורא. וזה הפירוש 'ידבר אלקים וגו' - כלומר אף על פי שהיה ראוי לדבר אתו משפט על שהקשה לדבר 'למה הרעותה וגו', אך מחמת שהיה מגודל אהבת ישראל שהיא אהבת הבורא, לכן 'ויאמר אליו אני ה' - שהיא אמירה רכה באהבה, וכד"ק של מרן אדמו"ר ז"ל.

ליל שב"ק פר' וארא תשפ"ב בית שמש

וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה'. במדרש (רבה, פ"ו) איתא על פסוק זה, שכאשר אמר משה רבינו 'למה הרעות לעם הזה' ביקשה מידת הדין לפגוע במשה, הדא הוא דכתיב 'וידבר אלקים אל משה' ולפי שנסתכל הקב"ה שבשביל צער ישראל דיבר כן חזר ונהג עמו במידת רחמים, הדא הוא דכתיב 'ויאמר אליו אני ה'.

ויש להתבונן בדברי המדרש, דהא טענתו של משה 'למה הרעות וגו' הייתה בעצם מהותה למען טובת כלל ישראל, דהא לא ביקש בזה

המשך בעמ' הבא <<

הצטרכויותיו ויתן לו די מחסורו אשר יחסר לו, וגם כשיש לו איזה דבר שאינו טוב ח"ו, עליו להאמין כי אך לטובה הוא. אך במידה זאת צריך לנהוג רק במה שנוגע לגשמיות, אבל במה שנוגע למלאכת שמים אין לסמוך על בטחוננו, אלא עליו להשתדל בקום ועשה בכל יכלתו, וכאמרם ז"ל (ברכות לג, ב. מגילה כה, א) דהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, דבמה שנוגע לרוחניות צריך האדם לעשות פעולות של ממש ככל יכולתו ואין לו למנוע מפעולה ולהשליך ידו על ה'.

וכל זה הוא רק במה שנוגע אליו, אבל בדבר הנוגע לחבירו, כשיש לחבירו איזה צער או דבר לא טוב רח"ל וזקוק הוא לישועה, צריך להיות זה אצלו כמו בעניני רוחניות של עצמו שחייב לפעול ולעשות עד מקום שידו מגעת, וחלילה מלומר שלום עלי נפשי ודאי השם יתברך יעזור לו, וגם לא יצדיק מידת הדין על חבירו לומר בודאי כך הוא רצונו של מקום, אלא אדרבה מוטלת עליו החובה לאזור כגבר חלציו ולעשות פעולות של ממש, ואיש את רעהו יעזורו בסיוע שיש בו ממש לחלצו ממיצרו, ולעמוד לימין חבירו בשעת דחקו.

וענין זה היה אצל האבות הק', דכאשר הבטיחם השם יתברך על דברים הנוגעים להם עצמם לא הקשו לשאול, לגודל בטחונם בו שיקיים הבטחתו, אבל אצל משה רבינו שהיה זה נוגע לכלל ישראל שהיו אז תחת סבלות מצרים בצר ובמצוק, לא הניח לנפשו מלפעול בעבורם מפני עוצם בטחוננו, והקשה לשאול כלפי מעלה למה הרעותה לעם הזה וגו'.

וזה מה שהביא במדרש, שבתחילה בקשה מידת הדין לפגוע במשה על שהקשה לדבר

ליל שב"ק עיה"ק צפת ת"ו תש"ע

וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה' (ו, ב). ובמדרש רבה (ו, א) לפי שכבר הודיע הקב"ה למשה שלא יניח אותם פרעה לילך שנאמר (ג, יט) ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלוך ואני אחזק את לבו, ומשה לא שמר את הדבר הזה אלא בא להתחכם על גזירתו של הקב"ה והתחיל אומר (ה, כב) ה' למה הרעות לעם הזה והתחיל לדון לפניו וכו', כי מה האדם שיבוא אחר המלך וכי מה היה לו להרהר אחר מדותיו של הקב"ה וכו', ועל דבר זה בקשה מידת הדין לפגוע במשה, הדא הוא דכתיב וידבר אלקים אל משה. ולפי שנסתכל הקב"ה שבשביל צער ישראל דיבר [משה] כן, חזר ונהג עמו במדת רחמים, הדא הוא דכתיב ויאמר אליו אני ה', ע"כ.

כ"ק מרן אדמו"ר ז"ל זיע"ע ביאר דברי המדרש מפני מה בקשה מידת הדין לפגוע במשה, דהנה אצל האבות הק' מצינו שלא הרהרו אחר הבטחתו של השם יתברך אלא הלכו אחריו בתמימות (רש"י ו, ט), ולכן בקשה מידת הדין לפגוע במשה על שהרהיב לדבר קשות ולא הלך לפניו בתמימות, אבל מפני שראה השם יתברך שבשביל צער ישראל דיבר כן חזר ונהג עמו במידת הרחמים.

וביאור הענין במה שחזר בו הקב"ה אחר שראה שמפני צערן של ישראל דיבר משה כן, ביאר, דהנה ידוע מה שאמר זקני הרה"ק רבי שמעון נתן נטע זיע"א, שצריך האדם לדעת כי הגשמיות של חבירו הוא הרוחניות שלו בעצמו, והכוונה בזה דלעולם צריך אדם להשליך את כל ידו על השם יתברך בבטחון ובאמונה שלימה שימלא את כל

וטהר ליבנו לעבדך באמת - שבת לטהרנו לעלוב

מאומה עבור עצמו אלא עבור הכלל, ואמנם אף על פי כן ביקשה מדה"ד להענישו כי דיבר קשות כלפי שמיא.

וא"כ צריך להבין הא דמסיים המדרש 'שנסתכל הקב"ה שבשביל צער ישראל דיבר כן', וכי הייתה איזה משמעות אחרת בדברי משה, ותו למה חזר ה' ונהג עמו במידת הרחמים, והרי סוכ"ס דיבר קשות כלפי הש"ת.

והנראה לבאר דהנה בפסוקים קודם שאמר משה 'למה הריעות' מצינו שהלכו משה ואהרן אל פרעה אך הוא לא שמע אליהם ואדרבה הוסיף לגזור גירות קשות על ישראל, 'ותבן לא יינתן לכם ותוכן לכנים תתנו'.

וכשיצאו מבית פרעה פגשו שוטרי ישראל במשה ואהרן ואמרו להם דברים קשים 'רא ה' עליכם וישפוט אשר הבאשם את ריחנו בעיני פרעה', ומיד לאחר מכן אמר משה להש"ת 'למה הרעות לעם הזה למה זה שלחתי'.

והנה לפי השתלשלות העניינים, הרואה היה יכול לחשוב שהיה איזה שמץ של נגיעה עצמית בטענתו של משה 'למה הריעות לעם הזה - למה זה שלחתי', שאמר כן מחמת הדיבורים הקשים שהטיחו בו שוטרי ישראל על אודות שליחותו לפרעה, ומשו"ה רצתה מדה"ד לפגוע בו.

אמנם קמי שמיא היה גליא שלא הייתה שום נגיעה בדברי משה ולא אמר כן אלא אך ורק מחמת צערן של ישראל, וזהו שאומר המדרש 'לפי שנסתכל הקב"ה שבשביל צער בני ישראל אמר כן', דלפני הש"ת היה גלוי שלא היה אפי' כחוט השערה של נגיעה פרטית בדבריו, ולכן הגן הקב"ה עליו ממדת הדין.

והעניין הוא כמו שאמר זקני היהודי הקדוש ז"ע שמדת הדין אין יכולה לשלוט על מי שהוא בבחינת 'אין', שאין לו שום ישות ואינו תופס מקום כלל בעיני עצמו - כי אין לה על מה לשרות ולהיאחז בו, רק על מי שהוא 'יש' והוא תופס מקום, עליו יכולה מדת הדין לחול ר"ל.

ומאחר שהעיד הקב"ה על משה רבינו ע"ה שכל דבריו נאמרו רק בשביל צער ישראל ולטובתם, ללא שום נגיעה ופנייה, וזהו מחמת שהיה בבחי' 'אין' בעיני עצמו ולא חס על כבודו ועל מה שחירפוהו השוטרים, שוב לא היה למדת הדין יכולת לשלוט עליו ולפגוע בו, וע"כ חזר ונהג עמו במידת הרחמים.

שב"ק פרשת וארא, תשע"ז

וישלך אהרן את מטתו לפני פרעה ולפני עבדיו ויהי לתנין וגו', ויעשו גם הם חרטומי מצרים בלהטיהם כן וגו' ויחזק לב פרעה ולא שמע אליהם (שמות ז, י - יג).

בנועם אלימלך הקשה דמאחר שגם החרטומים הראו כוחם באותו המופת

שהראה אהרן, שעלה בידם להפוך את המטה לתנין, אם כן למה היה צריך פרעה לחיזוק הלב כדי לא לשמוע למשה ואהרן, הרי כבר ראה שאף החרטומים יודעים לעשות כן.

ואמנם ה'אבן עזרא' פירש כן על אתר, ויחזק לב פרעה - מעצמו, בעבור שראה שעשו החרטומים כמעשה משה ואהרן עכ"ל, והיינו שבאמת בפעם הזאת לא הכביד ה' את ליבו, אלא מעצמו נתחזק ליבו בראותו כן.

ונראה לבאר עוד עפ"י דברי זקה"ק ה'ברכת משה' ז"ע על הכתוב במכת כינים 'ויעשו כן החרטומים בלטיהם להוציא את הכנים ולא יכלו ותהי הכנם באדם ובבהמה' (שמות ח, יד) וברש"י הק', ולא יכלו - שאין השד שולט על בריה פחותה מכשעורה עכ"ל.

וביאר זקני כי עיקר טומאת הקליפה היא מידת הגאווה, ומטעם זה יכולה הסט"א לשלוט ולהשרות טומאתה רק במי שהוא גדול בעיניו, אך במי שהוא קטן ושפל בעיניו אינה יכולה להשפיל עצמה לירד לשלוט עליו. וזהו העניין שהכינים שהם בריה קטנה ופחותה משעורה, אין הסט"א וכוחות הטומאה יכולים לשלוט בהן כדכתב רש"י.

ובזה פירש כ"ק אאמו"ר ז"ל מה שאנו מבקשים לאחר תפילת שמו"ע, 'ונפשי כעפר לכל תהיה - פתח לבי בתורתך ואחרי מצותיך תרדוף נפשי', שקודם כל צריך האדם להתפלל שיזכה למידת הענווה והביטול, להיות כעפר בעיניו, שעל ידי זה אין לסט"א והיצה"ר שליטה עליו, ואזי יזכה ל'פתח לבי בתורתך'.

ולפי זה יתבאר העניין דאמנם החרטומים עלה בידם להפוך המטה לתנין, שהוא עניין של גאות, להגביה המטה מדומם לדרגת חי. אבל להשפילו לאחר מכן ולהורידו לדרגת דומם, דבר זה הרומז לענווה כבר אינו אפשרי בכוח הכישוף. אבל מטה אהרן לאחר שנהפך לתנין, הוא היחיד שחזר שוב ונהפך למטה, כמו שכתב רש"י עה"פ ויבלע מטה אהרן את מטותם - 'מאחר שחזר ונהפך למטה בלע את כולן'.

והגם שמשלשון הפסוק 'ויבלע את מטותם' משמע שחזרו אף הם להיות מטות, וכך דייק גם ה'מזרחי', אמנם במדרש (שמות רבא, ט, ז) איתא זז"ל, אמר הקב"ה אם יבלע תנין את תניניהם של מצרים מנהגו של עולם הוא, נחש בולע נחש, אלא יחזור לברייתו ויבלע את תניניהם וכו'.

ובספר 'צידה לדרך' (להג"ר ישכר בער איילינבורג) מדייק מרהיטת לשון המדרש 'יבלע את תניניהם', דמשמע שבלע מטה אהרן את מטותם בעוד שהיו תנינים, וזה היה החידוש טפי שדומם יבלע את החי, והא דכתיב בפסוק 'את מטותם' זהו כי באמת מטות היו רק באחיות עיניים היו נראים כתנינים עכ"ל, וכן הוא בספר נחלת יעקב (להג"ר יעקב מקראקא) ובאר היטב על פירש"י

וממילא לאור כל זה, כאשר ראה פרעה שרק לאהרן יש את הכוח להחזיר את החי לדרגת דומם, מה שלא היה ביכולת המכשפים, היה עליו להתיירא מאוד ולשמוע לדבריו, אך אעפ"י כ'ויחזק לב פרעה' שלא כדרך הטבע, כי הכביד ה' את ליבו.

ליל ש"ק פר' וארא תשע"ה בית שמש

וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אותם ואזכור את בריתי (ה.ה). וברש"י, כמו שהצבתי והעמדתי הברית כך יש לי לקיים, לפיכך שמעתי את נאקת בני ישראל הנואקים, ע"כ.

ולכאורה צריך להבין מהו ה'לפיכך שמעתי', וכי אם יהודי זועק אל הקב"ה במר ליבו גרידא לא היו שומעים לו אלמלא אותה הברית, ומאיך גיסא, מאחר שכבר יש את הברית למה היה צריך לשמוע את נאקת בני ישראל, דהא גם בלא זה צריך לקיימה.

והנראה לפרש לפי דברי ה'דגל מחנה אפרים' שהביא ב' פירושים על פסוק זה, הפירוש האחד עפ"י מה שהאיר הבעש"ט הקדוש ז"ע עה"פ 'בכל צרותם לו צר', דכאשר באה על הצדיק איזה צרה עליו להבין ש'לו צר', שהטעם שנשלח אליו צרה זו הוא כי גם לשכינה הק' יש כביכול צער וחסרון בכחינה זו, ולכן שלחו לו את זה, כדי שיתפלל על צער השכינה.

ובזה הוא מבאר הכתוב 'וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל', נאק'ת ראשי תיבות אל' נא קרב תשועה', כי ידוע שהשכינה הק' נקרא תשועה, וזהו 'נאקת בני ישראל' שאף כשזעקו על מה שמצרים מעבידים אותם, ביקשו על תשועת שכינתא בגלותא.

פירוש לדורו של הבעש"ט

אמנם כותב ה'דגל' וזה לשונו, 'והנה כך היה נדרש הפסוק לפענ"ד בימי בעל שם זללה"ה ואנשי דורו שהיו בזה המדרגה שלא להתפלל כלל על חסרון של עצמו רק על חסרון השכינה כביכול כנ"ל'.

אבל בדורותינו, ממשיך ה'דגל', יש לדרוש הפסוק באופן אחר והוא שגם כאשר יהודי זועק ומתפלל לישועתו הפרטית ולהיגאל מצרותיו, גם אז עוזרו הש"ת ומחיש לו ישועה בגודל רחמיו וחסדיו, יען כי 'וגם אני שמעתי', אע"פ שהמתפלל עצמו אינו שומע ואינו מבין כלל, ואינו במדרגה זו שלא לבקש כלל על עצמו רק עבור השכינה הקדושה.

אבל 'אני שמעתי' זה, הקב"ה שומע את הטמון בתוך זעקתו של יהודי, וכדאיתא שכל ההרגשות שבאדם החיות הוא המרגיש, והחיות הוא משרש חיות לכל החיים, היינו הבורא ית', ואני שומע ומרגיש כביכול צער השכינה הקדושה בתוך זעקתם.

וזוהו 'ואזכור את בריתי' - היינו 'למעני אעשה' (ישעיה מ"ח י"א) לזכור את בריתי שהוא השכינה כביכול, וממילא ימולא חסרונו בגשמיות גם כן כנ"ל, והמשכיל יבין, עכתד"ק.

צעקת פנימיות הלב היהודי

וכדברים הללו איתא ב'שמח ישראל' (שבשבע זה יחול יומא דהילולא דיליה) על פסוק זה וזה לשונו, וגם אני שמעתי כו' היינו שהקב"ה צופה ומביט בפנימיות הלב, ואף שכשאדם הוא בצער אינו מרגיש ואינו יודע להתפלל בשם וצורך גבוה, ולדאוג ולהצטער על צער השכינה ובכל צרתם לו צר כתיב (ישעי' סג, ט).

אעפ"כ לפעמים כאשר יבכה מפנימיות לבו ומתבונן בעצמו ראשיתו ואחריתו ומאין בא ותהלוכותיו בעוה"ז ממילא יבין עד כמה הוא מרוחק מהקב"ה ושלא כן ה' רצונו יתברך בבריאת האדם לטוב לו כל הימים, ויוכל להיות שגם זה הוא מצטער על צער השכינה מה שיש להקב"ה צער ממנו.

וגם נמצאים בני עלי' המכוונים באמת ומצטערים ע"ז כל ימיהם. וזה 'וגם אני שמעתי' היינו גם אותי כביכול שמעתי בתפילתם ובזעקתם בעבודה הזאת 'ואזכור את בריתי', עכ"ל"ק.

אנכי מגן לך

העולה מכל האמור שלייהודי יש כוח ומעלה מיוחדת בתפילתו, שהיא נשמעת ומתקבלת לרצון תמיד לפני ה', גם אם הוא מצוי ל"ע במדרגה ירודה ביותר, וכוח זה נובע מהנקודה הפנימית הקיימת אך ורק בליבו של יהודי.

ואימתי ניטעה אותה נקודה פנימית בלב היהודי, איתא מה'חידושי הרי"ם' ז"ע (פר' לך לך, ומובא רבות בספה"ק בשמו) שדבר זה ניתן במתנה לאברהם אבינו בברית בין הבתרים שהבטיח הקב"ה לאברהם 'אנכי מגן לך'.

וכדאיתא ב'ספר הזכות' (פר' תזריע) וז"ל, "שאמר הש"ת לאברהם אבינו 'אנכי מגן לך', שיש נקודה בלב כל איש מישראל שהש"ת הוא מגן שלא יאבד אותה, ומזה הוא אף על פי שחטא ישראל הוא, ועל זה אנו מברכין להש"ת מנן אברהם", עכ"ל"ק.

וכזה יתבאר לעילא דברי רש"י בפרשתנו וכל התמיהות יתורצו בחדא מחתא, והכי קאמר 'כמו שהצבתי והעמדתי הברית - כך יש לי לקיים', שהכוונה היא לאותה הבטחה שנתן הקב"ה לאברהם אבינו בברית בין הבתרים 'אנכי מגן לך', שאז קיבלו ישראל את הנקודה היהודית הפנימית שמכוחה נשמעת ועולה תפילתם לרצון בכל מצב שהוא.

'לפיכך שמעתי את נאקת בני ישראל הנואקים', מטעם זה שמע ה' את תפילתם גם בהיותם במצרים בשפל המדרגה, מכוח ההבטחה הנ"ל.

שוה"ט ליל ש"ק פרשת שמות בית שמש תשפ"ד

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב וגו', (שמות א, א). כ"ק אאמו"ר ז"ע דקדק למה אמר הכתוב 'הבאים מצרימה', לשון הווה, והלא באו מכבר, וביאר על פי מעשה שהיה אצל הרה"ק מבעלזא זיע"א, אשר שלח את אחד מחסידיו להתגורר בברלין, אשר באותה העת פשטה מאד נגע ההשכלה בברלין והאנשים אשר התגוררו בשכנותו של אותו חסיד לא התנהגו על פי דרך התורה, ע"כ חש החסיד תמיד כגר וזר בסביבתו, ובכל נסיעה שנסע להרה"ק מבעלזא התאונן לפניו על כך, ובקש הסכמתו לעזוב את ברלין ולשוב למקומו הראשון.

אך הרה"ק מבעלזא לא הניחו לצאת את ברלין. לאחר זמן בא שוב החסיד להרה"ק מבעלזא, ושוב כבר לא אמר לו דבר אודות מקום מגוריו ככתחילה, שאלו הרה"ק מבעלזא ומה עם השכנים בברלין, השיב לו החסיד שכבר ב"ה הורגל לשכניו ושוב אינו חש שם כגר וזר, מיד ציוהו הרה"ק מבעלזא לעקור מברלין ולעבור להתגורר בין אנשים יראים ושלמים, באומרו שכל זמן שהרגיש זר ומנוכר אזי היה מובטח שלא ילמד ממעשיהם הרעים של שכניו, אך כיון שהורגל לסביבתו ונעשה כתושב ביניהם, יש לחשוש שמא ילמד חלילה ממעשי שכניו.

ולפי זה יש לומר דזהו 'הבאים מצרימה' בלשון הווה, שבשעה שירדו בני ישראל לארץ מצרים, לא באו להשתקע שם אלא לגור שם באו, כגרים זרים. ואכן באמת כל אותם שנים שהיו בני ישראל בארץ מצרים לא שינו שמם ולבושם ולא למדו ממעשי ארץ מצרים הרעים, והיו בבחי' הבאים כמו שעכשיו באו, עכד"ק.

ובספר 'חמודי צבי' (להג"ר צבי הירש יאיר זצ"ל) הביא בדומה לזה בשם הרה"ק 'חידושי הרי"ם' לפרש למה כתיב 'הבאים מצרימה' וז"ל, לפי שהיו כל ימיהם בבחינת 'הבאים', כאשר אך כעת באו בגודל קדושתם וטהרתם, ולא פעל עליהם כלום אויר ארץ מצרים הטמאה ערות הארץ והסביבה של אנשי מצרים, אך היו תמיד במדרגת הבאים ודפח"ח, ע"כ.

והנה בעניין זה דאויר ארץ העמים מטמא, הביא הרה"ק מהרי"ד מבעלזא ז"ע (פר' פינחס) בשם אביו הרה"ק מהר"ם ז"ע שאמר בשם הרה"ק ר' פינחס מקאריץ ז"ע הטעם למה גזרו חז"ל טומאה על ארץ העמים, שהוא מפני שיש באוה"ע מחשבות מכוערות מאד מאד ר"ל והמה נשאות באויר הארץ גם אחר שכבר מתו החושבים ואינם בעולם הזה עוד, מ"מ אותן מחשבות מקלקלות ומטמאות את האויר עד שיכולות לפגום במוח הצדיקים אפילו לגדול שבהם ואפילו למרחק רב מאוד רח"ל, עכדת"ק.

ולכאורה יש להבין היאך באמת עלה בידי יעקב ובניו להישמר מאויר ארץ מצרים במשך שנים רבות, להיות כל העת בבחינת 'הבאים', כאילו עכשיו באו מא"י, מבלי להיות מושפעים בכהוא זה מאויר ארץ מצרים והמחשבות הנמשכות בה.

וי"ל על פי דברי ה'חתי"ם סופר' (תורת משה, פר' שמות) שדקדק למה פתח הכתוב בלשון 'ואלה שמות בני ישראל הבאים' לשון הווה, ובסיפא דקרא 'את יעקב איש וביתו באו', לשון עבר.

ומבאר החת"ס דהנה כשבא יעקב למצרים בוודאי ה' לו שם ביהמ"ד, כדאיתא ברש"י על הפסוק 'ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גושנה' (פר' ויגש, מו, כח) להורות לפניו לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה, והיו יושבים ועוסקים בתורה, והיה זה כאילו היו עדיין בארץ ישראל, כי קדושת בית הכנסת ובית המדרש יש להם מעין קדושת א"י, כדכתיב (יחזקאל יא, טז) 'ואהי להם למקדש מעט', ודרשו חז"ל (מגילה כט, א) אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות שבבבל.

וזה ביאור הפסוק 'ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה' פירוש כל עוד שהיה יעקב אבינו בחיים לא נחשב שהיו ממש במצרים, כי 'את יעקב איש וביתו באו', היינו שבאו עם בית מדרשו שהיה ביתו ושם היה להם בחי' ארץ ישראל, אבל עכשיו לאחר שנסתלק יעקב אבינו ע"ה ותימלא הארץ אותם, עתה היו בבחינת 'הבאים מצרימה', שרק עתה הגיעו באמת למצרים, עכד"ק החת"ס.

ועל זה הדרך פירש גם כ"ק אאמו"ר ז"ע את הפסוק 'ויחי יעקב בארץ מצרים' (בראשית מז, כח) להבין הענין שהיה ליעקב אבינו ע"ה חיות בארץ מצרים, הגם שהיתה ערות הארץ ומקור הטומאה כנודע.

דהנה בתרגום יונתן בן עוזיאל סוף פרשת ויגש הביא עה"כ (בראשית מז, כז) וישב ישראל בארץ גושן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאוד, דפירושו שבנו להם בתי מדרשות בארץ מצרים. ועפי"ז שפיר יש לומר בסמיכות הכתובים שבזכות שבנו בתי מדרשות בארץ מצרים, מזה היה ליעקב ובניו חיות אפילו בארץ מצרים, עכד"ק.

והנה לפי כל זה יתבאר לך מה היה העצה שבזכותה היו בני ישראל במצרים כל העת בבחינת 'הבאים' ולא נטמעו והושפעו כלל מארץ מצרים והמחשבות הלא טובות המרחפות באווירה, משום שהיו 'איש וביתו באו', כי הגיעו יחד עם בתי מדרשותיהם שבתוכם יש אוירא דארץ ישראל ולא שליט שם אויר וטומאת ארץ העמים, ובזכות התורה שלמדו בקדושה וטהרה זכו להשתמר במדרגתם.

שוה"ט ז' שבט – הילולא דרביה"ק אוהבן של ישראל הרבי ר' דוד מלעלוב זי"ע

בית שמש, תשפ"א

(בימי הקדושה כאשר לא היה באפשרות לנסוע לציון הק' בלעלוב ביזמא דהילולא כמדי שנה בשנה)

משה רבינו ייצא לקראתו

ידועים דברי קדשו של הר"ד על הפסוק "לא תאספון לתת תבן לעם ללבון הלבנים כתמול שלשום" (שמות ה' ז) דהנה לפי פשטות המאמר היה ראוי לומר לא תאספון בוי"ו, אך התורה הקדושה רמזה בזה, כי ידוע שפרעה הגיח להם יום אחד חירות משעבוד העבודה, ומשה רבינו בחר להם יום השבת למנוחה, והיה דרכם ביום ההוא להתאסף ביחד אצל משה וזקני ישראל, לשמוע תוכחת חיים ולהאמין באחדותו ומציאותו יתברך. ומאחר שפרעה היה הקליפה הרגיש והבין בגודל רשתתו שיהודים מחזיקים עצמם יחדיו באמצעות אסיפות אלו, והרי זה 'אתחלאת דגאולה' כמו שאמרו צדיקים על הפסוק 'האספו ואגידה אתכם באחרית הימים', שקודם הגאולה יוכלו יהודים להחזיק עצמם רק באמצעות האסיפה והאחדות, על כן לא הסכים פרעה ואמר 'לא תאספון' לא תאספו יחדיו, כי ראה שהדבר מחיש את גאולתם. וזקני אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע הוסיף על זה בלשון קדשו "יש לנו בקבלה מאבותינו הקדושים שהר"ד זי"ע א"י: סיים: אכן בעולם העליון יצא משה רבינו לקראתו ויאמר, זו הייתה באמת כוונתו באות א' שהוספנו ב'לא תאספון', עכ"ל"ק.

והנה כעין לשון זו מביא גם בספר החסידות לר' אהרן מרקוס, ששמע מיידו הרה"ח ר' שמעון שהיה תלמיד ה'מאור ושמש' זי"ע, שהיה אצל זקני הר"ד ארבע שבועות לפני הסתלקותו ושמע מפ"ק שאמר בליל שבת קודש, דהנה איתא בגמרא על רבי חנינא שפעם בלכתו בדרך, ירדו גשמים אמר "כל העולם בנחת וחנינא בצער" פסקו הגשמים. משהגיע לביתו חזר ואמר: כל העולם בצער וחנינא בנחת התחילו שוב הגשמים יורדים. ולכאורה מעשה זה אינו מתיישב עם מה שמצינו בגמרא במקום אחר שבת קול יצאה ואמרה (ברכות יז) "כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני דוי בקב חרוכין מערב שבת לערב שבת", מבואר מכאן שרבי חנינא היה חי בצמצום גדול בגשמיות ולא השגיח בצרכי עצמו, וא"כ הייתכן שהוא ביקש שיעצרו הגשמים ויפסידו כל העולם בגללו. ותירץ הר"ד שמה שאמרו 'שביל חנינא בני', היינו לשון שביל ודרך, שרבי חנינא, הצדיק, היה השביל שדרכו זורם השפע לכל שאר בני העולם, וממילא, כאשר הרגיש בצער בירידת הגשמים אמר לנפשו, אילו היו אלו גשמי ברכה המביאים שפע וטובה לעולם, כי אז לא הייתי מרגיש בצער בגללם, ומתוך כך שנצטער הבין שאין אלו גשמי ברכה, ועל כן ביקש שייפסקו, עכ"ד"ק.

מפי, 'למען לא אחטא לך', כדי שלא יהיה חסר מהם כלום להשי"ת, יש ממש כמה גרגירים מתורתו ואספנו כמה מהם כדי לעורר הלבבות.

זקני, אדמו"ר הרד"ש זי"ע, היה חוזר בשם זקני הר"ד, כי יהודי הוא מי שמקיים את כל התורה כולה, מ'בראשית' עד 'לעיני כל ישראל', זה נקרא יהודי, ומכאן ואילך, מי שהולך ומתעלה יותר, כאן מתחיל בחינת 'צדיק'.

ומובא עוד מהר"ד, דבר שהוא לימוד וחזיון גדול ליהודי, דהנה פעמים שיהודי צריך לישועה והוא מתפלל ומבקש על זה מהרבוש"ע ולא נענה, ובכן אל לו להתייאש אלא יתפלל ויבקש באמונה שלימה שוב ושוב עד שתעשה תפילתו פרי וייושע.

וכך אמר הר"ד על הפסוק "ויפגע במקום", ויפגע מלשון פגע, מ'דארף זיך פייען ביי דער באשעפער, מדארף בעטן און בעטן, זאך נישט נאך לאזן - צריך לבקש ולבקש עוד פעם ועוד פעם, לא לוותר, לא להרפות מתפילתו, עד שיחננו השי"ת.

אמור לעצמך

בספר 'בית יעקב' (להרה"ק ר' יעקב אהרן מאלכסנדר זי"ע) מביא מרבו הרה"ק ר' יצחק מווארקא זי"ע שסיפר שבימי נעוריו סבל הרבה עוגמת נפש מבני ביתו וקיבל הכל בדומיה, אבל כשראה שמשרתיו סובלים גם כן מהם, אז החל להסתפק כיצד לנהוג, ולא היה יכול למצוא עצה בנפשו, האם לסבול גם את זה ולשתוק, או שמא כאשר מגיע הדבר לאחרים אינו יכול לנהוג כן.

ואמר בלבו שיסע למורו הה"ק מו"ה דוד מלעלוב ז"ל לשאול אותו ע"ז, וכאשר בא אליו ושאל אותו, והשיב לו בזה הלשון: מה תאמר לי, אמור לעצמך, והתבונן הרה"ק מווארקא וניסה להבין כוונת דבריו, עד אשר מצא בשם הבעש"ט זצלה"ה, שיש מחשבה דיבור מעשה, אחד כנגד אשתו ואחד כנגד בנים ואחד כנגד משרתיו, וכאשר אדם זוכה לתקן אלה השלשה בחינות מחשבה דבור מעשה - אז ממילא יתהפכו כולם לטובה, ואז הבין פי' דברי רבו הקדוש כי הכל תלוי בעצמו.

ומוסיף לבאר ה'בית יעקב' על פי זה המעשה את הפסוק 'כה תברכון את בני ישראל אמור להם', כה תברכון - היינו שכאשר יהודי צריך ישועה, יהודי רוצה להתברך, ובכן העצה היא 'אמור להם', יאמר לעצמו לתקן מחשבה דיבור מעשה וממילא הכול יתהפך לטובה.

בשנה זו לא עלה בידינו לנסוע ולהשתטח על ציונו של זקני בעל ההילולא הרבי ר' דוד זי"ע, אבל באמת עיקר ההשתטחות הוא לעסוק בדברי תורתו של הצדיק, ללמוד מדרכיו בעבודת ה', כמו שכתוב ב'מאור עיניים' (ישמח לב, מסכת שבת) בשם הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, כי בדיבורי הצדיק שם קבור וטמון החיות שלו, וכשעוסקים בדברי הצדיק ובדרכו בקודש, הרי זה נקרא השתטחות על קבר הצדיק.

ועל כן נשתדל כעת לעסוק בתורתו ובדרכו של זקני הר"ד זי"ע, ובוזה נשתטח בהאי שתא על ציונו הק', וכדאיתא מרבינו האריז"ל על אמרם ז"ל בברכות (י. ב) "אגרא דבי הילולא מילי" וזה לשון קדשו: אגרא דבי הילולא מילולא, זהו סוד הילולא דצדיקייא ז"ל, כי ביום פטירת הצדיק מן העולם אין העסק כי אם בתורה אשר חידש הוא, וזהו סוד אגרא דבי הילולא מילולא, פירוש מילוליו ודבריו שחידש הוא, עכ"ל.

והנה הזכיר כאן הרה"ח ר' יום טוב שליט"א את המעשה הידוע שפעם אחת ישב רבינו הר"ד זי"ע בעירו, בלעלוב, ולא היה יכול לנסוע לרבו הרה"ק מלובלין זי"ע מחמת המלחמה, ואמר דהנה אילו היה העולם מכיר בגודל מעלת הרבי מלובלין היו כולם נוסעים אליו ואזי היה מגיע השולחן מלובלין עד לעלוב, ואני שמקומי בסוף השולחן הייתי יושב כאן בלעלוב, נמצא שגם עתה יושב אני בשולחן של הרבי מלובלין.

והוסיף הרה"ח ר' יו"ט בדרך צחות על זה הדרך, כי למעשה היו צריכים כל העולם לנסוע על ז' שבט להילולא בלעלוב, ואזי היה מגיע הציבור משם עד כאן, ואם כן לפי חשבון זה הרינו מצויים גם כן בבחינה זו בלעלוב.

מבראשית עד לעיני כל ישראל

ידוע שהרה"ק האבני נזר זי"ע היה מדבר כל יום מגדולת הר"ד זי"ע, ואמר פעם שבנגלות התורה היה הר"ד גדול כמו הגאון ר' יונתן אייבשיץ, ובנסתרות התורה מי יודע כמה גדול היה.

ובכן, נחזור על כמה מילי מזקני בעל ההילולא, לעשות 'השתטחות' על ציונו הק' ע"י שנעסוק בדברי תורתו ונקבל מוסר מדרכו בעבודת ה', אף אמנם שכידוע הוא מיעט באמירת ד"ת, וכפי שהיה אומר על הפסוק 'בליבי צפנתי אמרתך', הריני מצפין את דברי התורה בליבי ואיני מוציא אותם

והיה זה לפלא גדול באזני השומעים, שכן הרר"ד לא היה מרבה בדיבורים. כשסיים הרר"ד את אלו הדברים, הוסיף ואמר: "כך באמת חשב רבי חנינא ואם אניע להיכלו במתיבתא דרקיעא אגיד לו, כך ולא אחרת חשבת". ובדברים אלו רמז הרר"ד על הסתלקותו הקרובה מן העולם.

הרי אלו תרי עובדין שבשניהם התבטא זקני הרר"ד בסגנון אחד, כאן אמר שכאשר יעלה השמימה יגיד לרבי חנינא שכך הייתה כוונתו, ובדיבור דלעיל אמר שכאשר יעלה לשמים ייצא לקראתו משה רבינו ויודה לו שאכן זאת הייתה כוונתו בדבריו.

יסודות ב'בין אדם לחבירו'

והנה הזכרנו לעיל שיש עניין לעסוק בדרכיו והנהגתו של בעל ההילולא, ובכן היה אומר הרר"ד על הפסוק 'לא תשנא את אחיך בלבבך', דהיינו לא תשנא את חברך עם הלב שלך, פירוש, לפעמים רואים מישהו נכשל באיזה עניין והרואה אינו נמשך ומתפתה כלל לאותו דבר, וממילא הוא כועס ושונא את אחיו שנכשל בדבר כזה.

ועל זה אומר הכתוב אל תשפוט אותו 'בלבבך', לפי נטיית ותכונות לבך, אלא דון אותו לפי ליבו, לפי תכונות הלב שלו, ואזי ממילא תדון אותו לכף זכות, עכ"ד.

ונמצא לפי דבריו דבר נורא כי לעולם אי אפשר לדון יהודי אחר על מעשיו, כי אינך יכול לדעת ולהבין כמה גדול היה הניסיון עבורו, דהא אינך יכול לשפטו לפי הלב שלך, אלא לפי הלב שלו.

כן לב האדם לאדם

יש עוד יסוד מהרר"ד בענייני 'בין אדם לחבירו', דהנה הכתוב אומר במשלי (כז, יט) 'כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם', ולכאורה היה צריך לכתוב 'כמראה הפנים לפנים', ולמה המשיל את ההשתקפות דווקא במים, וביאר דהנה כשאדם רוצה לראות עצמו במים עליו להשפיל פניו כלפי מטה, אבל כשרוצה לראות עצמו במראה עליו להרים את פניו. ועוד שמים ניגרין על הארץ, והרי זה רמז לענווה.

וזה רומז לנו הכתוב כי כדי שיהיה 'לב האדם לאדם', כדי שייטיב יהודי לראות את זולתו, לדאוג לו ולחשוב על צרכיו של חבירו, עליו להיות שפל בעיני עצמו, כמים, כאשר יהודי שפל ועניו, אז 'לב האדם לאדם', היינו שאינו רואה בליבו רק את עצמו וטובתו, אלא נותן דעתו ומחשבתו גם על צרכי חבירו ודואג לו.

ועוד יסוד גדול ב'בין אדם לחבירו' איתא מהרר"ד, על הפסוק 'ואנכי תולעת ולא איש', פירוש, נקל היה לי לאכול תולעת מאשר 'לאכול' איש, זהיר אני יותר שלא לצער יהודי, מאשר לאכול תולעת, והדברים נוראים.

וידועים דברי קדשו של ה'תפארת שלמה' (מסכת אבות) שכותב בזה"ל, "הלא זה הדבר אשר שמענו ג"כ מצדיקי הדור שהיו בזמננו שלא הוכיחו לאדם את דרכו על פניו לאמר מדוע ככה עשית, רק הכל בדברי ריצוי ופיוסים ובדרך חכמה בדברים טובים, עד אשר שם האדם מעצמו על לבו לשוב מחטאיו.

וכה אמר הרב היהודי איש האלוקי מפרשיסעחא זי"ע כי קיבל דברי הרב הצדיק האלוקי ר' דוד מלעלוב זי"ע שלא להוכיח עוד אנשים בדברי תוכחות וניאוצים כדי להשיבם בתשובה שלמה לפני הש"י ב"ה כי אם להתהלך עמהם בדברי ריצוי ובנחת ולקרב את לבבם באהבה לעוררם בראת שמים, עכ"ל.

רוב המחלוקות יסודן בטעות

הרה"ק ר' יצחק מוורקא סיפר שפעם נסע עם רבו הרר"ד ובאו לעיר אחת, ואשה עגונה מבעלה דימתה עליו שהוא בעלה ובאה והכתה אותו, עד ששאלה הרה"ק הרר"ד על סימן פנימי, ועי"ז הבינה האישה שטעתה ואין זה בעלה, אלא הוא איש קדוש ומפורסם. בכחה אותה אישה מאוד על שטעתה והכתה יהודי גדול כזה, והשיב לה הרה"ק, את הכית לבעלך, אבל טעית שאינו זה, ופירש בזה 'אתם חשבתם עלי רעה וכו', וסיים, "שעל פי זה רוב המחלוקת הם עפ"י טעות שהוא חושב שהוא דיבר או עשה לו".

סוד המקווה

ידוע מאמר קדשו של הרר"ד שסוד טהרת המקווה הוא שיוורדים ויורדים, ושוב יורדים, וכאשר נמצאים כבר למטה אזי שוב שוחים וכופפים הראש, וזהו סוד המקווה, ובלשו"ק "מען גייט אראפ, און נאך אראפ, און אז מען אין שוין הונטען בייגט מען זיך הערשט אראפ, וזה סוד המקווה, עכ"ל.

ואמרת למצוא שורש דברי קדשו ב'נועם אלימלך' (פרשת בשלח) עה"פ ואתה הרם מטך וגו', ותמצית דבריו הק' דהנה איתא בחז"ל ששאל אחד את חבירו 'אבוך במאי זהיר טפי', היינו שרצה לדעת באיזה עניין היה מקפיד ונזהר ביותר, ולכאורה הרי צריך להיות זהיר בכל המצוות, אלא שבדרך הטבע לא שייך שיהיה האדם זהיר בכל המצוות בכל פרטיהן ודקדוקיהן בתכלית השלימות וההידור.

אך כאשר יהודי זהיר ומוסר נפשו על קיום מצוה אחת בכל פרטיה והידוריה, אזי מסייעו הקב"ה מלמעלה להיות זהיר בכל המצוות. וזהו ששאל הקב"ה למשה 'מזה בידך' היינו באיזה מצוה אתה זהיר טפי, 'ויאמר מטה', היינו הכנעה ושפלות שבזה הוא זהיר ביותר. 'ויאמר השליכהו ארצה', פירוש מה שאתה חושב שכבר תיקנת מידה זו, מדת הענווה, עליך להשליך המחשבה הזאת מליבך, כי כמה שתיקנת המידה הזאת עדיין לא הגעת לשלימות, ועליך להתעלות במדה זו גופא מדרגה לדרגה, עכ"ד.

והן הן דברי הרר"ד הנ"ל, "יורדים ויורדים וכאשר יורדים למטה אז צריך לכפוף את הראש", היינו שכמה שעמל האדם במידת הענווה והשפלות, עליו לדעת שאין סוף לדבר, עדיין לא תיקן בשלימות עניין זה, אלא לעולם יש לו מקום לרדת יותר ויותר, להיות יותר שפל ומך בליבו.

יהודי המכיר את בוראו שרוי תמיד בשמחה

וזהו עוד אחד מהיסודות שנטע הרר"ד, "אלמלא ידע קרח שאפשר לעבוד מאחורי התנור את אותה העבודה לה' שעבד הכהן הגדול לפני ולפנים, כי אז לא הי' בא לידי המחלוקת שלו על משה רבינו ע"ה, כל יהודי בכל מקום ומצב שהוא עליו לדעת שבידו להגיע לדרגה כזו, כמו הכהן הגדול לפני לפנים.

עוד היה אומר הרר"ד על הפסוק 'ומלתם את ערלת לבבכם וערפכם לא תקשו עוד' (דברים י, יז) ופירש כך, כאשר יהודי מל ומסיר את ערלת לבבו, אז לא תקשו עוד, אז כבר לא תשאלו קושיות על רבוננו של עולם, עכ"ד, וכוונת דבריו נראה כי כאשר יהודי דבוק בה', כשיש לו אמונה וביטחון, אז הוא יודע בכל ליבו שהקב"ה רוצה לגמול עמו אך טוב וחסד, וממילא אין לו שום טענות וקושיות על הקב"ה, שכן יודע הוא שהכול לטובה.

ועוד אמר הרר"ד על הפסוק 'ולמכיר נתתי את הגלעד' (דברים ג טז) בזה"ל, א פאר וואר די תורה שטייט נישט געפנינטעלט מען זאל קענען דרשענען די תורה ווי מען דארף, זאג איך, ולמכיר, צו דעם וואס דער קענט השי"ת, נתתי את הגיל-עד, האב איך געגעבן פריידיקייט פאר איין עדות, שמי שהוא בשמחה סימן שהוא מכיר את ה'

(תרגום: התורה הקדושה לא ניתנה עם נקודות כדי שנוכל לדורשה כפי שצריך, אומר אני, 'ולמכיר', מי שמכיר את בוראו ית', נתתי את הגיל עד', השמחה והגיל השורים עליו בתמידות, הנה מעידים עליו שהוא מכיר את ה')

ושני דיבורי קודש אלו משלימים זה את זה, כי יהודי שזוכה להסיר ערלת לבו ולהכיר את השי"ת, יהודי כזה יודע שה' חפץ תמיד בטובתו, ואזי הוא מקבל כל דבר ומאורע הבא עליו בחייו בשמחה ובתודה לה', וממילא הוא תמיד בשמחה, והיינו שהשמחה היא עד שהוא מכיר את ה'.

שאיפתו הפנימית של יהודי: להיטיב עם חבירו

נסיים בעוד עובדה אחת שסיפר הרה"ק ר' יצחק מוורקא זי"ע, שפ"א נסע עם מורו ורבו הרר"ד ובאו לעיר עלקוש לאחר חצות הליל, הרר"ד לא רצה לדפוק ולהעיר אף יהודי, ועל כן הלכו אל ר' בעריש האופה דשם, וכאשר באו אליו, מצאו אותו עוסק במלאכתו אצל התנור.

היה לר' בעריש הנ"ל חלישת הדעת מזה שמצאו אותו כך, ואמר הרה"ק הרר"ד אליו בזה"ל: וויא העלפט נאך השי"ת מיר איך זאל אויך נאך קענען פערדינען אוף פרנסה מ'גייע כפיי' - הלוואי יעזרני השי"ת שגם אני אזכה להתפרנס כמוך מיגיע כפיי.

והסביר הרר"ד כוונתו כי באמת כל יהודי בעומק פנימיותו, במקום הפנימי ביותר שהוא עצמו אינו יודע ומכיר בו, כל רצונו ומאווייו הוא אך לעזור ולסייע לזולתו, להיטיב עם אחי יהודי.

נמצא שכל יהודי בעל מלאכה, סנדלר, חייט או אופה וכדומה, אשר לכאורה עושים פעולתם כדי להרוויח שכר, באמת אינם עושים זאת עבור השכר אלא כדי לגמול חסד עם חברם הזקוק למלאכתם, אלא שהם מוכרחים לקבל השכר טרחה כדי שיוכלו לחיות ולהתקיים, אבל באמת עיקר הגורם והדחף שלהם לעסוק במלאכה זו הוא הרצון הפנימי לגמול חסד עם יהודים אחרים.

והפטיר הרב הקדוש מווארקיי זצ"ל שמדברי הרבי ר' דוד"ל זצ"ל מלעלוב נראה שכל בעל מלאכה העושה מלאכה עבור חברו הוא מקים מצות גמילות חסד אע"פ שכוונתו הי' לקבל שכר טרחה, עכ"ל.

גדול הנהנה מיגיע כפו - כי זוכה לעשות חסד

והנה לפי מעשה זה אמרתי לבאר דברי הגמרא 'גדול הנהנה מיגיע כפו יותר מירא שמים' (ברכות ה, א), ולכאורה איך ייתכן שאדם העוסק במלאכה גשמית גדול יותר מירא שמים.

אך הנה הזכרנו כבר כמה פעמים את דברי ה'חתם סופר' (דרשות ז"ך אלול, דף שני) שבתחילת דינו של אדם לאחר מאה ועשרים שנה, בטרם שוקלים את מעשיו בין אדם למקום, המצוות והעבירות, דנים אותו כיצד התנהג עם חבריו ורעיו בהאי עלמא, האם התנהג עמם לפני משורת הדין, האם ריחם עליהם והיטיב להם, או לא.

דין זה מתקיים לפי מידת הדין ללא שום וויתור, ולאחר משפט זה, אם נמצא שאותו אדם אכן התנהג עם חבריו לפני משורת הדין, והיה מעביר על מידותיו, אזי גם הקב"ה דן אותו בעניינים שבין אדם למקום, בעסקי התורה והמצוות, לפני משורת הדין, ע"כ תמצית דברי החת"ס.

ולפי זה יתבאר דברי הגמרא 'גדול הנהנה מיגיע כפו', שיהודי המתפרנס מיגיע כפו וזוכה לקיים בזה גמילות חסד עם חברו כדברי הרר"ד, גדול יותר מזה שעסק רק במלאכת שמים, בענייני בין אדם למקום,

כי בשכר זה שגמל חסד עם חברו כל ימיו הוא זוכה ונשכר שידונו אותו בשמים לפני משורת הדין ולא ידקדקו עמו בעניינים שבין אדם למקום.

ויש להוסיף על זה מה שאיתא ברא"ש (פרק ראשון מסכת פאה) שמביא הפסוק 'אמר צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו', ומקשה וכי יש צדיק טוב ויש צדיק שאינו טוב, אלא טוב לשמים וטוב לבריות זהו צדיק טוב, ועל זה נאמר כי פרי מעלליהם יאכלו כו'.

ומבואר בדבריו שהקב"ה חפץ יותר שהאדם יעשה מצוה של בין אדם לחברו שעושה בזה גם רצון הבריות, מאשר מצוה שבין אדם לקונו, ועולים הדברים בקנה אחד עם דברינו הנ"ל במאמר חז"ל 'גדול הנהנה מיגיע כפו', שבה הוא גומל חסד בין אדם לחברו, יותר מירא שמים, שעוסק בעניינים שבין אדם למקום.

יעזור השי"ת ובזה שניקה התעוררות מדבריו של בעל ההילולא הן בענייני בין אדם לחברו, הן בענייני בין אדם למקום - שאדם יידע היכן הוא עומד בעבודת ה', כמה עליו עוד לעמול ולהתעלות, בזכות זה שנסתדל שיהיה לנו איזה נגיעה במעשי אבותינו, בזכות כל זה נזכה שזכותו יגן עלינו בהשפעות טובות של בני חיי ומזוני, וכל עם ישראל ייושע בישועה שכל הכלל צריך לה, ונזכה במהרה לבניין בית המקדש עדי עד, אכ"ר.

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הביא את המעשה הידוע בהרה"ק רבי חיים דוד דוקטור זי"ע שזקה"ק בעל ההילולא הרבי ר' דוד לעלובער זי"ע החזירו בתשובה והתפרסם כאחד מצדיקי הדור.

בעת שהיה אצל הרר"ד וגמר בנפשו להתקרב לתשובה, מיד החל הרר"ד לדבר עמו דברים גבוהים מאד בעבודת ה'. התפלל ר' חיים דוד היאך הוא מדבר עמו בעניינים גבוהים כאלו, והרי זה עתה היה שקוע במצב רוחני ירוד כל כך, ועדיין לא תיקן כל זאת, ואיך יוכל לעסוק כבר בעניינים נעלים כאלו.

אמר לו הרר"ד דע לך שגם אצל בני ישראל במצרים היה כך, הם הרי היו שקועים במ"ט שערי טומאה ועבדו רח"ל עבודה זרה, וכשנצטוו מפי הגבורה להקריב קרבן פסח, נשברה רוחם בקרבם, ונעשו כה צופאלן ביי זיך, אזוי צובראכני ביי זיך, שהרי עד כה היו עובדי עבודה זרה וכיצד ירהיבו עוז לעלות בקודש ולהקריב קרבן פסח.

אמר להם השי"ת 'משכו וקחו וכו' ושחטו הפסח' וכמו שדרשו רבותינו ז"ל (שמות רבה טו, ג) משכו וקחו לכם, כלומר משכו ידיכם מעבודת כוכבים וקחו לכן צאן ושחטו, פירוש שאמר להם השי"ת לישראל אך משכתם ידיכם מעבודה זרה, כבר אפשר לכם לקחת

אמרי קודש

שוה"ט פרשת בא - לעלוב, פולין תשע"ז

ויאמר ה' אל משה עוד נגע אחד אביא על פרעה ועל מצרים וגו' כשלאו כלה גרש יגרש אתכם מזה, דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו וגו' כלי כסף וכלי זהב (שמות יא, א-ב). הנה בפסוק זה יש כמה דקדוקים. המפרשים הקשו למה ציווה השי"ת שישאלו ולא שייקחו במתנה מהם. עוד צ"ב כפל הלשון 'גרש יגרש'. עוד יש להבין את סמיכות הפסוקים בין 'כשלאו כלה גרש יגרש אתכם', ומיד לאחר מכן נאמר הציווי לשאול כלי כסף וזהב מהמצרים.

עוד יש לדקדק, דהנה רש"י עה"פ 'דבר נא באזני העם' כתב וז"ל, 'אין נא אלא לשון בקשה, בבקשה ממך הזהירם על כך, שלא יאמר אותו צדיק אברהם 'ועבדום ועינו אותם' קיים בהם, 'אחרי כן יצאו ברכוש גדול', לא קיים בהם' עכ"ל.

ויש להתבונן בדבר זה, הייתכן שאברהם יתלונן כביכול להשי"ת על שלא קיבלו בניו את הגשמיות, וכי לא די ביציאתם ממצרים, ומה גם שבאמת היה אחר כך את ביזת הים, ובזה לבד כבר יכולה הייתה להתקיים ההבטחה של ייצאו ברכוש גדול.

וי"ל על פי מאמר זקה"ק הרבי ר' משה לעלובער זי"ע שפי' שהטעם שנצטוו בני

ישראל לשאול משכניהם המצרים כלי כסף וזהב, היה כדי לעשותם ל'בעלי חובות' למצרים, שעל ידי זה לא ירצו לשוב לשם לעולמים, זאת הייתה המטרה בזה.

ולפי זה מובן שלציווי 'דבר נא באזוני העם וישאלו וגו'', הייתה שייכות גדולה עם מה שנאמר בפסוק הקודם 'כשלאו כלה גרש יגרש אתכם', כי על ידי ששאלו הכלים, ובתורת הלוואה דווקא ולא במתנה, זה גרם שיהיה הגירוש והיציאה ממצרים באופן מוחלט, אין חשש שמא יאבו ישראל לשוב לשם בחזרה. וזהו גם כפל הלשון 'גרש יגרש', היינו גירוש מוחלט לצמיתות.

ומבואר גם מה הייתה טענתו של אברהם להקב"ה, שבוודאי לא התלונן על הגשמיות, אלא דואג היה שאם לא ייצאו ישראל ברכוש גדול ממצרים, היינו בכלי כסף שאולים דייקא, אם כן יש חשש שירצו לחזור חלילה לזוהמת הארץ, ולזה לא היה די בביזת הים שנטלו מהמצרים אחר מותם ודו"ק.

שוה"ט ז' שבט, יו"ד דרביה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע לעלוב, פולין תשע"ז

כ"ק אממו"ר ז"ל בדברות קדשו בפרשת השבוע, על הפסוק 'ויקרא משה לכל זקני ישראל וגו' משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח' (שמות יב, כא)

קרבן ולהקריבו לה'. הרי שאך עוזבים את החטא מיד אפשר להתקרב לעבודת השי"ת, עכ"ק.

והנה בספה"ק 'ישמח ישראל' בפרשת השבוע, מביא מאביו הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר ז"ע שאפילו יהודי שנכשל בכל עבירות החמורים שבתורה שאין מספיקין בידו לעשות תשובה, אם הוא נשבר בליבו ומתבונן בכאב איך הגיע לשפל המצב, כמה הוא מגושם, כמה נטרחק מהשי"ת, ומתוך כך נעשה באמת נכנע ושפל ומקרע לכו לקרעים, אזי חותר לו הקב"ה חתירה מתחת כיסא כבודו ומרחם עליו ופותח לו פתח לתשובה.

ומביא עוד מהרבי ר' בונם ז"ע שפירש את הפסוק (תהלים קלח, ו) 'כי רם ה' ושפל יראה', כאשר יהודי הוא שפל ונשבר בעצמו, ע"י שהוא מתבונן במצבו, כמה נטרחק מבוראו ע"י חטאיו ועוונותיו, ע"י שפלות זו זוכה הוא לראות 'כי רם ה'', היינו להגיע ולחזות ברוממות ה'.

ויסוד זה טמון בתשובתו של זקה"ק הרבי ר' דוד לתלמידו רבי חיים דוד, שאמר לו הן אמת כי עד עתה היית מצוי בשפל המדרגה, אבל דע לך כי השברון לב, הצובראכנקייט והשפלות שיש ליהודי ממצבו הרוחני, בכוח זה כשלעצמו יכול הוא להתעלות באחת ממצבו ולהתקרב להשי"ת, וממילא כבר אפשר לדבר עמו בעניינים גבוהים.

וזה הוכיח לו מבני ישראל במצרים, ששברון הלב העצום שמילא את ליבם בבואם להקריב את קרבן פסח, הוא זה שקירבם לאביהם שבשמים. כי זהו היסוד, כאשר יהודי מגיע לשברון לב והכנעה אמתית, יכול הוא מיד להתקרב לאביו שבשמים ולהגיע למדרגות גבוהות.

ז' שבט יומא דהילולא דהרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א

לבחורי החבורות הי"ו ירושלים ובני ברק [ע"י הטעלפון] לעלוב - פולין זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל.

שמעתי בשם הוואידיסלאווער רב זצ"ל (הגה"צ ר' ישכר בער הלוי רוטנברג) מניו יורק שהיה נו"נ לזקה"ק הרבי ר' דוד לעלובער זי"ע, שאמר דהנה ענין ענווה והמסתעף ממנה מוזכר רבות בספרים, אך בלעלוב לא הזכירו ולא דברו מזה, כי לא ידעו מה היא.

ואמרתי להסמיך לזה דברי הנועם אלימלך בפרשתינו (בשלח) על הפסוק ועתה הרם מטך ונטה ירך כו', וז"ל: נראה לפרש בהקדים הפסוק ויאמר ה' אליו מזה בידך ויאמר מטה כו', דאיתא בגמרא שבת (ק"ח, ב) ששאל אחד לחבירו 'במה אביך זהירן טפי', ולכאורה מה שאלה זאת, הלא צריך אדם ליזהר בכל המצות. אך הביאור הוא שזה בלתי

אפשרי שיזהר אדם בכל המצות לקיימם בכל פרטיהם ודקדוקיהם רק כשאדם נזהר במצוה אחת לעשותה בכל פרטיה ודקדוקיה התלולים בה, זה הוא מסייע לו שהשם יתברך יהיה בעזרו לקיים כל המצות וכו', וזהו דשאל אביך במה זהיר טפי.

וזהו ויאמר אליו ה' מזה בידך, פירוש איזה מצוה אתה מחזיק בידך לזהר בה טפי, ויאמר מטה, פירוש שאני נזהר במדת הכנעה ושפלות מאוד, מטה רוצה לומר הכנעה ושפלות, ויאמר השליכהו ארצה' פירוש מה שאתה סובר שאתה תקנתה אותה המידה, צריך אתה להשליך ארצה המחשבה הזאת, שכן דרך בני אדם כשאוחזים באיזה מידה והוא עומד בה במדרגה אחת, הוא סובר שכבר תיקן כל המידה הזאת והוא שלם במידה זאת, ולא כן הוא אלא שצריך לעלות באותה מדה למדרגה גדולה הימנה, וזהו וישליכהו ארצה ויהי לנחש' פירוש כיון שהתחיל לעלות ולהתגבר במידה זאת הבין שמתחילה היה לנחש, עכ"ל הנועם אלימלך.

ולפי דרכו אפשר לבאר עוד כוונת הפסוק ויאמר אליו ה' מזה בידך, פירוש איזה מצוה אתה מחזיק בידך ונזהר בה טפי, ויאמר מטה, פירוש שאני נזהר במידת הכנעה ושפלות, ויאמר השליכהו ארצה' היינו שישליך הימנו את מידת הענווה עד שלא ידבר הימנה ולא יתעסק בה כלל וכלל, והיינו שיבין שאין לו שום שייכות לזה, שהרי באמת אין לו שום דבר מעלה וענין שיוכל להתפאר בו, כי העשיר צריך שלא יתגאה בעשירותו, אבל העני מה לו כי יתגאה, ואינו זקוק להתחזק בענוותנות בענין הממון, כלל, שהרי באמת אין לו שום דבר.

וזהו השליכהו ארצה, שלא יתעסק כלל בענין הענווה, כיון דבאמת במה נחשב הוא ואין לו כלל במה להתגאות על כל אדם.

כח קדושת הבלא דגרמי של צדיקים

והנה אנחנו נמצאים כעת סמוך ונראה לציון הק', ואחזור על דברי ה'תפארת שלמה' בפרשתינו על הפסוק ויקח משה את עצמות יוסף עמו, דהנה בספר יהושע (כד, לב) כתיב 'את עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם', ובגמ' (סוטה יג, ב) הקשו קראי אהדדי, דהא כתיב ויקח משה את עצמות יוסף עמו', והכא כתיב 'אשר העלו בני ישראל וגו'.

ומתרץ על זה וז"ל, הנראה לי לרמז בזה כוונת יוסף לתועלת בני ישראל, שעל ידי כוח קדושת עצמותיו של יוסף הצדיק שנשארו עמם במצרים הנה זה שזכו בני ישראל לגאולה, כי זהו בחינת יוסף שנקרא גואל כידוע לידועי חן, ובזכות עצמותיו נגאלו, וזהו שנאמר 'פקוד יפקוד אלוקים אתכם',

פירוש, הפקידה מהגאולה אשר יפקוד אתכם יהיה ע"י עצמותי, וזה 'והעליתם את עצמותי מזה אתכם', שהם יסבבו את הגאולה לכם ולהעלות אתכם להשפיע לכם כל טוב לעולם.

ומסיים ה'תפארת שלמה' בזה"ל, כי כן הוא גדול כח קדושת הבלא דגרמי של הצדיקים אף לאחר פטירתם הם משפיעים כל טוב סלה לבני ישראל ושפתותיהם דובבות בקבר.

ובהמשך דבריו כתב עוד, דזה שמסיים שם הפסוק 'את עצמות יוסף קברו בשכם וגו' ויהיו לבני יוסף לנחלה'. לכאורה היה צריך לומר ויהי לבני יוסף לנחלה, שזה קאי על חלקת השדה שהיא לבני יוסף לנחלה. אך לפי הנ"ל שזהו מוסב על העצמות הקדושים שאמר בתחלת הפסוק, ואמר שהעצמות האלו הם בכוחם וקדושתם גם לעולמי עד להשפיע לבניהם אחריהם נחלה נח"ל ה'. וזה מודיע הכתוב כי כל מי שיש בו בחי' יוסף הנה עצמותיו יהיו לבניו ולכל בני ישראל נחלה להשפיעם כל טוב סלה. זו היא השפעת הבלי דגרמי של הצדיקים.

פירוש זכותו יגן עלינו'

והנה בנועם אלימלך בפרשתו כתב, על מה שרגילין לומר על צדיק 'זכותו יגן עלינו', מה פ' מדוע שייתן זכותו לאחרים. וביאר, ד'זכות' הוא מלשון 'זך', דע"י תורתו ועבודתו שפעל בחיים חיותו בזה העולם, ודאי נעשה בכך זכות בעולם, וזכות אור זה נמשכת על ידו לכל העולם כולו, והיא עומדת לדורו ומגנת עליהם, כגון אצל משה רבינו ע"ה מה שלמד תורה לשמה, היא עומדת לדורו ומגנת עליהם. וזהו שאומרים זכותו יגן עלינו, שאותו זכות ואור שמשך על דורו והגין עליהם, אותו הזכות תגן גם עלינו.

והנה גבי זקני הרה"ק רבי דוד לעלובער בעל ההילולא, כשאנו אומרים עליו 'זכותו יגן עלינו', והיינו 'זכותו', עניינה בעיקר על עבודתו הנודעת במידת אהבת ישראל, שהיה כל יהודי יקר וחשוב בעיניו מאוד, וכידוע שהיה אומר: כל אדם מישראל אפילו עבריין, באותו הרגע שהוא יושב בטל ואינו עובר עבירה הרי כל כסף וזהב שבעולם כדאים לו, ומצוה לאהוב אותו ולרחם עליו, זה היה עיקר עבודתו בחיים חיותו כידוע, ובמאי דדביק בר נש בהאי עלמא הכי הוא בהוא עלמא, וכמו שבחיים חיותו היה כל יהודי באשר הוא נחשב ויקר אצלו מאוד מאוד, ובזכות זה יושפעו לנו השפעות רבות לטובה.

ובתפארת שלמה בפ' חוקת עה"כ (במדבר כ, כד) יאספ אהרן אל עמיו וגו', כתב, דהנה כן מצינו גם אצל אברהם יצחק ויעקב ויאסף אל עמיו. וקשה לכאורה אצל א"א ע"ה שלא היו אבותיו צדיקים ואיך שייך לאמר עליו אל עמיו או אל אבותיו. אכן הנה נשמות

הקדושים הצדיקים אף כשהם מסתלקים מן העולם הזה הוא רק לעיני בשר אבל תמיד הם חונים כל הימים ומסתופפים עם בני"ה והשגחתם עליהם.

זכותו של ר"ד לעלובער שהיה כל איש יהודי נחשב בעיניו, זכותו יגן עלינו, וזכות זו שהשפיע במידת אהבת ישראל שהיה כל יהודי שווה בעיניו כל כסף זהב וכל הון שבעולם, זכות זו נשפע הלאה.

והנה מרן אאמו"ר זי"ע אמר בלעלוב, כאן במקום קדוש הזה, ביומא דהילולא, על זה שאנו אומרים אחר התפילה "אבינו מלכנו פתח שערי שמים לתפילתנו", דאין הכוונה לתפילות שאנו עומדים להתפלל, אלא הבקשה היא להעלות את כל התפילות שהתפללנו זה מכבר, את כל התפילות שהצדיקים הקדמונים העתירו בעד כלל ישראל.

והוסיף בשם הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זיע"א, דאמנם אצל דמעות אמרו רז"ל (בבא מציעא טז.) דשערי דמעות לא ננעלו, אבל מ"מ

ישנם שערים וצריכים למצוא אותם, אבל בשמחה אין צריכים להגיע לשערים כלל, כי היא פורצת את כל המחיצות, ואין דבר שיעמוד בעדה.

בשמחה ניתן לשבור כל המחיצות וכל התפילות יכנסו ויתקבלו לרחמים ולרצון.

ואחזור על דברי זקה"ק מרן ה'ברכת משה' זי"ע וכן שמעתי בשם הוואידיסלאזור רב זצ"ל, שהציון הק' של רבי דוד לעלובער מסוגל לשמחה, והוסיף שבדרך כלל הילדים מפחדים מבית החיים, אבל ילדי העיירה לעלוב היו באים מכל העיר לשחק ליד הציון ובתוך האוהל.

וכאשר ראינו אנו גם בשמחה המושפעת ע"י נסיעתנו וביאתנו למקום הזה, מהשמחה השורה במקום הזה, והיתה לנו בשב"ק שמחה גדולה ורואים שהמקום גורם, והרי בשמחה ניתן לפעול הכל, שהשמחה בוקעת המחיצות והתפילות עולות לרצון.

והנה עומדים אנו סמוך ונראה לציון הק'

שמעורר שמחה ואהבת ישראל דיליה, ובכן מברכים אנו לכולם בני חיי ומזוני רויחא. בני, אלו הנצרכים להיוושע בבנים שייושעו בבנים, בני, שיהא לכולם נחת מהילדים.

חיי, אלו הצריכים לרפואה שתהא להם רפואה שלימה, וכמו ששמעתי בשם זקה"ק מרן ה'ברכת משה' זי"ע שביאר בקדשו מה פ' רפואה שלימה, ואמר דכמו תשובה שלימה וע"ד שכתב הרמב"ם (הלכות תשובה פ"ב ה"ב), ומה היא התשובה, הוא שיעזוב החוטא חטאו וכו' ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם, כמו"כ גם הרפואה תהא שלימה, שלא תחזור המחלה אליו עוד כלל, שכל מי שאינם בקו הבריאות שיתרפאו ברפואה שלימה.

ואנו כולנו שתמשיך בריאותנו וכל המחלה אשר שמת במצרים לא אשים עליך ונשאר בבריאות שלימה, ומזוני רויחא שיושפע לכולנו פרנסה בהרחבה ושנוכל להשיא את צאצאינו בהרחבת הדעת וכל טוב, וזכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

דברים חוצבים להבות אש

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א על ההתרחקות והשמירה מפגעי הטכנולוגיה

להחזיק חומר נפץ בבית
לא נוכל לסיים הדברים בלי להתייחס לכלי המשחיתים בהם מתנסים בני דורנו, בפרט שכל גדולי הדור קבעו את היום הזה לשוחח ולעורר בעניין זה שרבים חללים הפיל, לדאבון לב כמה כבר התדרדרו על ידי זה, כמה אנשים בעלי משפחות וילדים יצאו לחיי תוהו בעקבות מכשירים אלו. אמרנו בשיעור על פרקי אבות, על המשנה 'איזהו חכם הלומד מכל אדם', ומקשה השפת אמת וכי איזה דבר אפשר ללמוד מהרשע? ומתריך כי כשרואים את הרשע צריך לחשוב מהו שורש קלקולו, איך החלה אצלו ההידרדרות, מנקודה זו צריך כל אחד ללמוד. כי אם היה הרשע יודע שיגיע למצב כזה, לא היה מתחיל להידרדר.

ובכן, אותם אנשים שהגיעו ל"ע לשאול תחתית בעקבות כלי המשחית האלו, מודים בפה שאילו ידעו להיכן יגיעו, לאיזה מצב גשמי נורא יגיעו, לחיים בזויים ונחותים עוד יותר מגויי הארץ, הרי שלא היו מתחילים בזה מראש. וזהו איזהו חכם הלומד מכל אדם, אל תאמר שאתה תהיה חכם יותר מכולם, אלא למד והחכים ממה שאירע להם. צריך לדעת שגם כשמכניסים הביתה מחשב מסונן, עדיין המצב רחוק מלהיות מושלם כפי שאומרים יודעי דבר. הבה נתאר לעצמנו, אדם שפרנסתו דורשת להחזיק בביתו חומרי נפץ, האם היה מוכן להכניסם לביתו ולהניחם על השולחן? הרי אין

ספק שהוא היה עושה כל שבידו כדי שלא להכניסם הביתה. גדול המחטיאו יותר מההורגו' אמרו חז"ל, צריך לדעת שהכלים האלו, אפילו כשהם 'מסוננים' ו'מחוסנים' עדיין סכנה רוחנית גדולה טמונה בהם כחומרי נפץ, והם עלולים להותיר את האדם פצוע קשה ונכה לכל ימיו. כך ממש צריכה להיות ההתייחסות לכלים אלו, ועל כל אחד לחשוב ברצינות אם היה מכניס חומר נפץ לביתו גם לצורך פרנסה.

(מתוך שיחת קודש תשע"ז)

להתחזק בימים אלו

וכלפי מה כל דברים אלו אמורים, הנה זה כבר כמחצית השנה יש קשיים בעולם, הן ברוחניות רח"ל וכן בגשמיות, מה שיודעים ומה שלא יודעים. לצערי נודע לי על כמה מקרים קשים, מפי כמה אברכים שבאו להשיח ליבם לפני על כי אחד מבני ביתם נכשל בימים אלו בעניין הכלים הטמאים, המכשירים הפסולים, אם ע"י חבר, ואם על ידי שכן, או על ידי אנשים שהוציאו את המכשיר בבית הכנסת וקיררו את לבב חבריהם כי אין כל פסול נורא במכשירים אלו, לדאבוננו המצב הנוכחי (והצורך להקשים לשיעורים בטלפון וכדו') גרם שהגדרים והסייגים התרופפו בעניין זה. מורי ורבותי, חייבים אנו להתחזק בגדרים וסייגים בעניין הזה, ובעז"ה אנו הולכים לעשות חיזוק לדבר. וזאת צריך להיות ברור

לכל אחד כי כשם שהוא נזהר מלהזיק את השני בגופו, כך על אחת כמה וכמה צריך להיזהר ולהישמר בכל נפשו שלא להזיק את חברו ברוחניות, כדאמרו ז"ל גדול המחטיאו יותר מההורגו. והחכם עיניו בראשו, שהרי בזכות שמירת הגדרים והסייגים דייקא, זוכה אדם לשמירה מלעילא מכל המצב הקשה בו אנו מצויים, כמו שאמר הכתוב 'והיה עקב תשמעון' וכאמור שאלו הגדרים והסייגים שבאו להרחיק את האדם מן העבירה, שעל ידי שמירתם הוא זוכה להינצל מכל נגע ומחלה בעולם הזה, כדמסיים קרא 'וברך כו' והסיר ה' ממך כל חולי וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך'.

ולהווי ידוע, כי כשם שידוע כאו"א על הקרבנות בגשמיות שנופלים בימים אלו רח"ל, כך הוא גם ברוחניות, לצערנו ולמגינת ליבנו המצב הנוכחי כבר רבים חללים הפיל ה". אם כן דווקא בימים אלו עלינו להתחזק ולהוסיף גדרים וסייגים להישמר ולהתרחק בכל כוחנו ממכשירים טמאים ופסולים אלו אשר אך למותר לדבר על סכנתם העצומה.

וכשם שעושים בימים אלו גדרים ומחסומים והרחקות בגשמיות, כן על כל אחד להישמר ולהתרחק ביתר שאת ברוחניות, שלא יגיע ולא יתקרב חלילה לו, או לאחד מבני משפחתו, שום סרך ושייכות אל א' מהכלים המשחיתים מנפש עד בשר, ה' ישמרנו ויצילנו.

(רעוא דרעוין, עקב תש"פ)

סיפורי קודש על רבינו הקדוש רבי דוד מלעלוב זיע"א

לרגל יום ההילולא קדישא - מאתיים ועשר שנים להסתלקותו - ז' שבט תקע"ד

שמחה בונם בן פיגא יגש אל השולחן

בספר תורת שמחה (מהרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא) מסופר על נסיעתו ללובלין אל הרבי, וחנייתו אצל הרה"ק רבי דוד מלעלוב. הוא מביא שם את מכתבו של הגאון רבי אברהם סגל איטינגא מקהילת דוקלא ומובא כאן (בשינוי לשון קלים) ידוע כי הגה"ק מפרשיסחא היה בצעירותו רוקח (אפט"יקער), וכאשר רשפי אש קודש בערו בקרבו, ונפשו הטהורה נכספה לשים פעמיו עירה לובלין, לחזות בנועם זיו פני קדשו של החוזה זכותו יגן עלינו, ולהסתופף בחצרות קדשו, יצא לדרכו הלך ונסוע לובלינה, ויקר מקרהו להיות משובתי שבת בעיר לעלוב, מקום משכן כבוד הרב הקדוש ר' דוד זכותו יגן עלינו, ויסר אל בית הרב הקדוש, והנה בהיותו לבוש בבגדים קצרים כדרכם של הרוקחים בימים ההם, והיה ירא מאד להיראות כך בבגדיו הקצרים בפני העולם, והתחבא מאחורי התנור, ושם ערך את צקון לחשו, ואיש לא ראהו, וגם את פני הרה"ק רבי דוד לא ראו עיניו. והיה כאשר אך דרך הרה"ק על מפתן הבית, אמר הרבי ר' דוד בזה הלשון: שמחה בונם בן פיגא יגש אל השולחן. הרה"ק ר' שמחה בונם חשב אולי נמצא עוד איש אחד בשם הזה, ולא ניגש. וכל האנשים העומדים שם המה ראו כן תמהו, בודעם שאין שם בנמצא איש הנקרא בשם זה. כאשר אמר הרה"ק רבי דוד בפעם השניה: שמחה בונם בן פיגא יגש אל השולחן, אז הבין הרבי ר' שמחה בונם כי הרבי מתכוון אליו. יצא ממחבואו וניגש אל השולחן. וכיבדו הרבי ר' דוד עד מאוד. ונתן לו מכל מאכל אשר הושיטו לו. זה שמעתי מפי הרה"ג מ' אברהם שמואל ראבד"ק זאלקווא".

אם רצונך להכניס בו יראת שמים - תתפלל עליו

שלח ליה מר עוקבא לר' אלעזר בני אדם העומדים עלי ובידי למסרם למלכות מהו? כתב ליה (תהלים לט, ב) אמרת אשמרה דרכי מחטוא בלשוני אשמרה לפי מחסום בעוד רשע לנגדי אע"פ שרשע לנגדי אשמרה לפי מחסום שלח ליה קא מצערי לי טובא ולא מצינא דאיקום בהו שלח ליה (תהלים לו, ז) דום לה' והתחולל לו, דום לה' והוא יפילם לך חללים חללים. השכם והערב עליהן לבהמ"ד והן כלין מאיליהן (גיטין ז). ופירש אדמו"ר מפרשיסחא ז"ל: 'עליהם' בשבילים. היינו שיראה להתפלל עבורם שיחזרו בתשובה כמו שאמרו (ברכות י) 'יתמו חטאים כתיב ולא חוטאים'. וסיפר מעשה שפעם אחת דיבר עם אחד בחסידות בלובלין, ומנעו הרה"ק ר' דוד מלעלוב זיע"א ואמר לו: אם רצונך להכניס בו יראת שמים תבקש רחמים עלי, ודי למבין. (רמתיים צופים, סימן ו אות ל"ד)

הזאב ראה ויננס

בספר "אמרי דוד" להרה"ק רבי יעקב דוד ויינטרוב מרדומסק מביא סיפור לא ידוע ששמע מר' משה דוד ששמע מהרבי ר' דוד זצ"ל מלעלוב. פעם אחת נסע בדרך וישב בעגלה מחופה "בחיטוקים ובשש". והנה נעצרה העגלה יען כי העגלון ראה מרחוק זאב גדול רובץ על אם הדרך. הסוסים בראותם את הזאב צהלו בפחד ונתקעו במקומם כמסומרים לקרקע. לא רצו להתקדם בשום אופן. האנשים ידו מהעגלה וניסו להבריח את הזאב אולם הוא קם במלוא גודלו הענקי וחשף את שיניו לעומתם והללו נמלטו בבהלה לעבר העגלה. כל אותה עת ישב רבי דוד מלעלוב והיה שקוע בדבקות ולכן לא חש כלל מהנעשה איתו. אולם לאחר שעבר זמן ממושך ושמע את הקולות הנרגשים סביבו הרגיש שהעגלה אינה נוסעת ושאל מה קרה. סיפרו לו המלווים שזאב ענק רובץ על אם הדרך ומפחיד את הבהמות והאנשים כאחד. כשמוע את הדברים יד מן העגלה והלך להביט מקרוב בזאב.

אך התקרב אל הזאב והביט בו לרגע אחד, קם הזאב ממרבצו ונס וברח משם אל בין עצי היער והעגלה יכלה לנסוע בבטחה...

ובספרו "מטע אוהלים" (פרשת וישלח עה"פ הצילני נא) מביא סיפור זה בשינוי גרסה קצת, "כי מי ששומר בריתו אינו ירא משום דבר, וכמו שאמרו "ברכות לג:) אי לו לערוד שפגע בו רבי חנינא בן דוסא. ושמעתי על רבינו הרה"ק רבי דוד מלעלוב זצ"ל, שפעם אחת נסע בדרך עם אנשי שלומו ועמד זאב באמצע הדרך ונתיראו כולם, עד שהוכרחו להגיד להרה"ק זצ"ל, והרכין את ראשו לחוץ והביט בהזאב ומיד ברח הזאב."

'הלכה' מלשון הליכה, שהולך בדרכי השי"ת

ידועה אמרת קדשו של הרה"ק רבי דוד מלעלוב 'כל השונה הלכות בכל יום' ושאל למה כתיב בכל יום? היה לו לכתוב כל השונה הלכות 'כל יום'. מהו בכל יום? אלא שלעולם צריך כל יהודי לכוון את כל מעשיו שבכל היום מבוקר ועד ערב שיהיו לפי ההלכה, וזהו כל השונה הלכות בכל יום - שבכל היום כל מעשה שלו הוא לפי ההלכה והתורה הקדושה היא נר לרגליו.

והנה בספר הקדוש "ישמח ישראל" (פרשת ויגש אות ז) מביא בזה הלשון: מרן הקדוש מוהר"י זצלה"ה מווארקא אמר על הברייתא 'כל השונה הלכות בכל יום' וכו'. ופירש הוא צללה"ה, שמי שזוכה לתורה ודבוק בהשם יתברך אינו עושה שום תנועה קלה בשום אבר

בלתי לה' לבדו. וכל מה שהוא עושה נקרא 'הלכה', שהולך בדרכי השי"ת. ואמר על הרב הצדיק הקדוש מה"ר דוד מלעלוב שהוא שונה הלכות בכל היום כולו.

לא הרשה לשר של גרמניה להיכנס לפולין

בספר "אביר הרועים" (ח"ב, אות רס"ה) שמעתי מפיו הקדוש (של האבני נזר) שתמה מאד על מדינת פרייסען (אשכנז, גרמניה) איך נתקלקלה כל כך מדינה שלמה שהיו בה גדולי ישראל. ודיבר הרבה מהסיבה שהיה להחיצונים שליטה בעבודתם, וסיפר שהשר של פרייסען למעלה היה מבקש פעם אחת רשות מן הרה"ק ר' דוד מלעלוב זצ"ל להיכנס לפולין, והיה שוכב (השר של פולין) על תנורו של רבי דוד מלעלוב ארבעים יום והתחנן לו על זה והבטיחו שיהיה טוב לישראל, ולא נתן לו רשות. וסיים רבינו הקדוש (האבני נזר) "טוב טוב עשה מה שלא האמין לו".

הגוסס קם לתחיה

מעשה נפלא מהרה"ק רבי דוד מלעלוב ז"ל: פעם אחת היה איש אחד אצל הרה"ק המפורסם ר' דוד מלעלוב וביקש שיברכהו. וברכו, ואמר לו בשעה שברכו "אמנם זה האיש צריך ברכה, והנני מברכו". האיש נפרד ממנו לשלום וחזר לביתו. אחרי כמה ימים חלה ר"ל עד שהיה גוסס, ובני החבורה דח"ק היו אצלו כדי להיות בעת יציאת נשמתו, ולומר עליו הפסוקים כנהוג. והנה פתאום ראוהו שהקיץ ופניו הלבנות חזרו להיות כפני אדם בריא ושב לאיתנו ברגעים ספורים, וממש בזמן קצר התרפא וקם ממיטתו כאילו לא היה חולה וגוסס. התפלאו כולם. כי כמוהו לא נהייתה. ושאלוהו לפשר הדבר וסיפר להם גופא דעובדא היכי הוה. שבשעה שהיה גוסס ר"ל נדמה היה לו שהוא ברקיע לפני הפמליה של מעלה ועומד במשפט לפניהם. ופתאום בשעת הויכוח ביניהם אודותיו הרגיש שבא לו מאחוריו איש אחד ולוקחו בזרועותיו סביבו, ואומר לפני הפמליה של מעלה בזה הלשון: זה האיש שלי הוא ואל תעשו לו מאומה. תנוהו לי. החולה הסתכל לאחוריו לראות מי האיש וראה כי זה הוא הרה"ק רבי דוד מלעלוב. ונדמה לו אז שנטולו ומשכיבו חזרה במיטתו. ובאותו הרגע שנדמה היה לו כך שמכיבו למיטתו התחילו פניו לצהוב (לחזור למראה בריא) ולחזור לאיתנו.

(ספר "שבחי צדיקים". מאת הרב מענדיל ציטרין ז"ל)

ציננו את הגיהינום לכבוד הב"ה

כותב הרה"ק רבי צבי מאיר מרדומסק בנו של בעל התפארת שלמה (בהקדמתו לשער הגלגולים)

וכן שמעתי מפיו (של אביו התפא"ש) שסיפר לפני חברים מקשיבים, איך ששמע מהרב הקדוש מו"ה דוד מלעלוב זלה"ה, בעת שהרב בעל הב"ח נפטר לעולמו, כיבדו אותו בבית דין של מעלה בדרשה, והשיב שיאמר רק באופן שיצננו את הגיהנום שלושים יום, כדי שלא ידונו הרשעים שם, וכן הווה.

רבי של האבני נזר בעולם הבא

הרה"ק בעל האבני נזר היה שולח את הבחורים שנפלה עליהם אימת הגיוס לצבא פולין אל ציונו של הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א וכולם יצאו פטורים. הרבה מהסיפורים המובאים בספר "מגדל דוד" מקורם במנהגו של בעל האבני נזר לספר לפני השיעור שלו לפני סגל תלמידים מקשיבים סיפורי צדיקים, והיה מרבה לספר סיפורים מהרה"ק רבי דוד מלעלוב. וממנו נשתמרו הסיפורים. ומהיכן ידע האבני נזר כל כך הרבה סיפורים על רבי דוד מלעלוב? ההסבר לכך הוא שאביו הגה"ק רבי נחום זאב, בעל "אגודת אזוב", היה רבה של העיירה שטעקצ'ין הסמוכה ללעלוב (לפני שכיחן כרבה של ביאלה, הסמוכה אף היא ללעלוב) ואביו היה נוסע הרבה אל הרה"ק רבי דוד מלעלוב והיה אחד מחסידיו והוא שסיפר לבנו את הסיפורים.

ופעם אמר הרה"ק מסוכטשוב בעל האבני נזר זיע"א: כל אחד צריך שיהיה לו רבי בעולם הזה ורבי בעולם הבא. אני את הרבי שלי לעולם הבא כבר בחרתי לי, רבי דוד מלעלוב.

דוד המלך שאל אותי למה לא רקדו בסעודתו

בעת חוליו של הרה"ק רבי דוד מלעלוב בסוף ימיו היה סגור בחדרו ובמוצש"ק היה נראה לבנו הרה"ק רבי משה מלעלוב שאביו ישן. בחדר החיצוני אכלו סעודת מלווה מלכה ואחר הסעודה רצו החסידים לצאת בריקוד, ולא הרשה להם הרה"ק רבי משה לרקוד באומרו שזה יעיר את אביו.

והנה לא ארכו הרגעים ורבי משה נקרא אל אביו החדרה והוא פונה אליו ושואלו, מפני מה לא רקדו לאחר סעודת מלווה מלכה? נענה הרה"ק ואמר לאביו כמצטדק, יען כי חששתי שיפריעו לאבא. אמר לו הרה"ק רבי דוד: כעת התגלה אלי דוד המלך ע"ה בעצמו ושאל אותי מפני מה אין רוקדים בסעודת שנתקנה לכבודי?

(שני הסיפורים האחרונים שמעתי מפי הרה"ק רבי יצחק דוד רוטמן שליט"א)

"בשביל" של חנינא בני

רבי דוד מלעלוב נפטר בז' שבט תקע"ד. ארבעה שבועות לפני כן, בליל שבת השמייע בנוכחות ידידי ר' שמעון את ההסבר הבא לסיפור הגמרא על רבי חנינא בן דוסא. הגמרא אומרת (תענית כ"ד) כי כאשר פגעו גשמים ברבי חנינא בלכתו בדרך, התפלל - "כל העולם בנחת וחנינא בצער?" פסקו הגשמים. משהגיע לביתו חזר ואמר: "כל העולם בצער וחנינא בנחת?" התחילו שוב הגשמים יורדים. מעשה זה עומד בסתירה למעשה שני המספר, כי בת קול יצאה והכריזה (ברכות י"ז) "כל העולם כולו ניזון בשביל

חנינא בני, וחנינא בני דיו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת". אם כן, כיצד יתכן כי רבי חנינא ביכר את נוחיותו על פני צרכי הרבים? התשובה גנוזה במילה "בשביל". זהו השביל שדרכו זורם השפע. מכיוון שהרגיש בצער ברדת הגשמים, אמר לנפשו, אלמלי היו אלה גשמי ברכה, כי עתה לא הייתי מרגיש בצער בגללם". קהל השומעים השתומם למשמע התורה היוצאת מפיו של הצדיק, שהיה מעודו ממעט בדיבורים. הוא הוסיף ואמר: ככה באמת חשב רבי חנינא, ואם אגיע להיכלו אגיד לו: ככה ולא אחרת חשבת". בזה בישר רבי דוד את פטירתו מן העולם.

תלמידו של הרב ר' אלימלך, ה"חווה מלובלין", העיד על עצמו בערב יום הכיפורים: בדקתי את מעשי בשנה החולפת ולא מצאתי בי חטא של כעס אחד. לעומת זאת לא הגיע רבי דוד מלעלוב אפילו לכלל הקפדה כל שהיא.

כל צדיקי הדור נתקנאו ברבי דוד מלעלוב בגלל מידת אהבת ישראל שהצטיין בה.

(ספר "החסידות" לרבי אהרן מרכוס)

למה נסתלק באמצע החורף

רבי דוד מלעלוב ביקש רחמים להיפטר מן העולם בשיא תוקפו של החורף, מחמת ענוותנותו היתרה, כי לא רצה שיבואו הרבה אנשים להלווייתו, אולם מן השמים תבעו ליקרא דצדיקיא וסוף דבר שמדי שנה בז' שבט הגיעו אלפים רבים מכל רחבי פולין בקור ובשלג להשתטח על ציונו של הצדיק, והייתה זו אחת מן הנסיעות הגדולות ביותר בפולין על קברי הצדיקים.

(שמעתי מאבי מורי הגה"ח רבי שלמה מנחם וינטוק זצ"ל ששמע כן מרביה"ק אדמו"ר הברכת משה זיע"א)

(בחלק מהסיפורים נסתייעתי בספרו של הרה"ח רבי יעקב ראובן ויינר שליט"א "בכתבי הקודש" ותש"ח לו. השתדלתי לשמור על הסגנון המקורי של הסיפורים ככל האפשר).

"בריא ושלם"

פולין, לפני כמאה ועשר שנה. המדינה הגדולה התעטפה כולה בטלית צחורה. פלומה לבנה ענוגה נחה על הגגות ועל העצים. שלג ירד מן השמים האפורים, כיסה ערים ועיירות במעטה דק, שהלך והתעבה עד ששיתק כמעט כליל את החיים. אך בעוד האוכלוסייה הנוצרית של פולין טמנה עצמה בבתים מוסקים והתחבאה עד יעבור זעם, לא מנעו הקרח וגלידי הכפור מהמוני יהודים לצאת מבתם ולנוע בכל צורה אפשרית בדרכים. סוסים מיוגעים ומהבילי פה הובילו עגלות עמוסות יהודים חבושי כובעי מצחייה, ד'אשיקלאך, ולבושי מעילים עבים שלא הצליחו לחסום את הצינה הנוראה מנגוס בכל פה בגוף מרעיד.

השפתיים רעדו והכחילו, השיניים נקשו, אבל העיניים זרחו. האירו באור פנימי של קדושה יהודית. מכל עבר נוהרים היהודים לעבר קברו של אחד מגדולי האדמו"רים בפולין בכל הדורות, רבי דוד מלעלוב, שהנסיעה לציונו ביום ההילולא שלו, ז' שבט, חלה באופן קבוע בשיא קרת החורף. (אבל השנה בס"ד היה מזג האוויר נוח עד להפליא) מסורת בפי חסידי פולין אמרה כי רבי

דוד, שברח כל ימיו מן הכבוד, התפלל לבוראו שיטול את נשמתו באמצע החורף והקור, כדי שלא תתהווה "נסיעה" אל ציונו. תפילתו עשתה מחצה, הוא אמנם נסתלק בעיצומו של חורף, אולם המחצה השניה, לא נתקיימה, כי עד שנות השואה, הפכה כידוע הנסיעה בשבט אל העיירה ללעלוב, מעין ל"ג בעומר במירון.

לקראת יום ההילולא לבשה העיירה חג. מכל העיירות סביב, מקרוב ומרחוק, כתתו יהודים רגליהם ובאו. כל הדרכים הובילו ללעלוב, ואלפים אלפים נהרו אל קברו מקרוב ומרחוק, יען כי גדול מרבן שמו, ויותר משמו גדלה מידת אהבת ישראל שבו. כל יהודי, גדול כקטן, חוטא כזכאי, רשע כצדיק, אהוב היה עליו אהבת נפש, ומוכן היה למסור אפילו את כותנתו האחרונה למען יהודי בצרה. כיצד אמר עליו "החווה מלובלין" בערב יום הכיפורים? "בדקתי את מעשי בשנה החולפת ולא מצאתי בי כעס אחד, אבל רבי דוד מלעלוב לא הגיע אפילו לכלל הקפדה כל שהיא!"

העיירה הקטנה התמלאה ברבבות יהודים שבאו לשפוך צקון לחש על הציון הקדוש, ולא מיהרו לא בבואם ולא בלכתם. לפני שהשתטחו על הציון, הלכו לטבול במקווה, אחר כך אמרו את כל ספר התהילים, ובקשו מאבינו אב הרחמן רפואות וישועות בזכות הצדיק הטמון במקום. לצד התפילות בקודש-פנימה במשך כל היממה, היו מתקיימות בבית המדרש הסמוך וגם בבתים פרטיים סעודות הילולא שבהם השתתפו חסידים ואנשי מעשה, מכל גווי הקשת החסידית של פולין. רבי דוד מלעלוב לא היה מזוהה דווקא עם החסידות שלו. כל חסידות פולנית, מכל זרם שהוא, הרגישה הזדהות ושייכות עם דמותו הרחמימית, ובפרט גאון הגאונים ומבחר עילויי פולין, בעל ה"אבני נזר" מסוכצ'וב, היה מקושר עם זכרו של רבי דוד באופן שקשה לתאר, וכל מי שהיה זקוק לישועה, ובעיקר הבחורים שביקשו להיפטר מאימת הגיוס לצבא הפולני, נשלח להתפלל על האוהל בלעלוב.

אחרי תפילת ערבית ברוב עם במוצאי האירצייט, היה נערך בהמון "קידוש לבנה" שחל במלאת ז' שלמים" מעת המולד. מאות אלפי חסידים היו משלבים את ידיהם ופוצחים במחול נלהב. רקדו באמצע השוק מתוך שמחה עצומה שזכו להיות על קבר הצדיק, ולבם התמלא בתחושה ודאית כי מעתה יתברכו בכל טוב.

ישבו יהודים בסעודת ההילולא ושחו בסיפורים ועובדות הקשורות בבעל ההילולא, סעדו לבם בפת קיבר ומליח ולגמו כוסית יין-שרף. בחוץ היה הדוחק נורא, מאות אלפי יהודים בקשו לזכות ולהכנס אל ה"אוהל" העשוי עץ. אולם האוהל קטן היה, ועל כן האיצו אלו העומדים בחוץ באחייהם שבפנים לבקש מהר את הבקשות שבלבבם, וכלשונם: "א שנעלע ישועה" (לפעול ישועה במהירות), ואת מזמורי התהילים לומר בחוץ, תחת פתיחי השלג.

בין הבאים נדחק אברך צעיר שחמיו התגורר בעיירה ללעלוב ואילו הוא עצמו טרח ובא לכאן מעירו הרחוקה. בלבו בערה כמיהה עצומה להגיע עד הקבר הקדוש ממש, לא להסתפק ברכים אחרים בהצצה מרחוק שלא עמד

בקבוק יין וישועה קרובה לבוא

המצבה התפרצתי בבכי ואמרתי בלב שבור: "רבי דוד מלעלוב, אני מבקש שתפעל עבור בתי ישועה גדולה, אנא, אני מפציר ומתחנן על בתי המתבגרת שתמצא כבר את בן זוגה הראוי לה **בתוך שנה מהיום** ובעזרת השם, במסיבת הווארט של בתי בעת שתתארס, נשתה את היין שבבקבוק זה".

"וזה הבקבוק שטייל מהארץ ונסע לפולין והגיע עד לעלוב, עד הציון הקדוש, וחזר לארץ כאשר אני שומר עליו היטב כל הדרך כעל בבת עיני לבל יישבר בטלטולי הדרך הרבים. הבה ונשתה 'לחיים' מיין זה לכבוד התפילה שהתקבלה ובתי נושעה בתוך עשרה וחצי חודשים".

חולץ הפקקים נשלף גם הוא מהשקית והמחותן חלץ את הפקק בצליל ידוע והחל למזוג את היין האדמדם לכוסיות בני המשפחות משני הצדדים.

כעת הגיע תורו של סב החתן, תלמיד חכם גדול מזקני ירושלים להפתיע, הוא שתה 'לחיים' עם המחותן אבי הכלה הנרגש, פנה אליו ואמר:

"אכן פעלת ישועה לבתך על ציון רבי דוד מלעלוב זיע"א ששילם לך לא רק בשידוך בתוך השנה כפי שביקשת, אלא שלח לך כחתן את נכדו, שכן אנחנו - אם לא ידעת זאת מקודם לכן - צאצאים של האי סבא קדישא רבי דוד מלעלוב זיע"א והחתן הוא נכד ונין שלו".

(תודות וברכות לאברך היקר קרוב המשפחה הרב מנחם ב. שסיפר לי את הסיפור הנ"ל השבוע במיוחד בכדי לפרסמו בגיליון החשוב "אוהל מועד" לקראת ההילולא הקדושה ז' שבט תשפ"ד)

הוא דחה את כל דברי השכנוע של חברי שאחזוהו לשוטה, ועמד בעקשנות על דעתו. והנס אכן קרה!

בלי שום אמצעים רפואיים, וללא סכין מנתחים, למעט "משחה" פרימיטיבית שרשם לו הרופא המקומי, החלימה הרגל המורעלת בתוך ימים אחדים ולא נותרה בה אלא צלקת קטנה שסיפרה על נס שהביאה אמונת חכמים עמוקה בכוחו של הצדיקא.

אחיו של האברך שנפצע בלעלוב והחלים באורח נס, הרה"ח רבי דוד ליברמן זצ"ל, מייקירי וחשובי חסידי קרלין שהיה מקורב ביותר אל רביה"ק הברכת משה זיע"א, היה מספר את המעשה בכל שנה ביומא דהילולא ז' שבט, למען ידעו הכל, מהו כוחו של צדיק ואמונת חכמים מהי!
זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל.

משפחת ראם היא משפחה ירושלמית שורשית. האבא הוא ירא ושלם. שקוע בתורה ומגדל את צאצאיו לחיים של תורה יראת שמים וחסידות.

מזה כמה שנים מתהלך ר' אברהם ראם (השם עבר שינוי כמובן) כשדאגתו על פניו. בתו הגיעה לפרקה ולמרות היותה מושלמת בכל המעלות הרי היא עונה לתואר הלא מלבב "מעוכבת זיווג" ואיש אינו יודע מדוע.

בשנה שעברה, לקראת ז' שבט תשפ"ג פנתה גיסתה של אם המעוכבת (שהיא אחותו של בעלה) מרת פלונית (שאביה נמנה על חשובי אני"ש) ואמרה לגיסתה האמא הכאובה. "דעי לך שבלעלוב רואים ישועות גדולות מדי שנה. הייתי מציעה לך שבעלך ייסע להילולא ויתפלל על בתכם".

הורי הנערה סברו וקבלו ואכן בשנה שעברה נסע ר' אברהם ראם ללעלוב ליום ההילולא וקרע את הרקיעים בתפילות מעומקא דליבא.

התפילה התקבלה!

לפני חודש וחצי, באמצע חודש כסלו תשפ"ד, התארסה הבת בשעה טובה ומוצלחת עם בחור מצוין בן למשפחה חשובה בירושלים.

במסיבת הווארט בעת ששתו 'לחיים' לקול צהלות כל האחים והאחיות הגיסים והגיסות וההורים משני הצדדים כאשר כולם נרגשים, ששים ושמיחים עד לב השמים על הישועה. שלף לפתע אבי הכלה ר' אברהם בקבוק יין יקר מתוך שקית ופנה אל כל החוגגים בסיפור מפתיע:

"בשנה שעברה בעת שנסעתי ללעלוב לקחתי אתי בקבוק יין משובח זה, וכאשר הציון היה כמעט ריק במוצאי ההילולא עליתי למעלה ניגשתי אל הציון עם הבקבוק, התרפקתי על

יצחק מאיר (מגור) או אלי, כיום אני יודע כי התלמיד הגדול שאלי התכוון הרבי הוא זה, רבי איציקל מווארק, וכל זאת בזכות שנתגדל אצל רבי דוד מלעלוב!"

הרופא המקומי הגיע ופניו קדרו בראותו את רגלו השסועה של האברך. "סכנת חיים! צריך לכרות את הרגל" הניד בראשו, "ולא, יתפשט הרקב והנמק אל כל הגוף. החלודה הרעילה את הרגל".

אך חמיו של האברך סרב לשמוע על אפשרות כזו שרגלו של חתנו תיכרת, "לא יתכן כי דווקא בגלל נסיעה אל הצדיק, יגרם מכשול כזה" טען בחום לבו, "אני בטוח שרבי דוד מלעלוב ימליץ עליו טובה בשמים ובזכותו תעלה רפואה לרגל הפצועה. בריא ושלם בא חתני אל רבי דוד מלעלוב ובריא ושלם יצא מאן. אל הצדיק בא עם שתי רגליים ומלעלוב יצא עם שתי רגליים".

להם כוחם לדחוק. לעיתים אפילו הצצה לא התאפשרה, מחמת העומס האנושי הנורא. אותו אברך החליט כי יהי מה, הוא ישתטח בפועל ממש על הקבר.

אולם, מחשבות וכוונות טובות לחוד, ומעשים לחוד. החצר כולה סביב האוהל דחוסה היתה צאן אדם עד להתפקע. אפילו ראש סיכה אי אפשר לנעוץ היה שם מפני הצפיפות. החל האברך לדחוף בידי ולהשתמש במרפקיו. אך כשם שאי אפשר להדוף את חומת סין בנעיצות מרפקים, כך לא תניע חומת אנוש נחושה בדעתה.. בצד לו, החליט לטפס על הגדר הגבוהה המקיפה את האוהל ומשם לקפוץ פנימה אל החצר.

טיפס מידוענו האברך כשהוא מסנוור מברק המצאתו הגאונית, ומלא שמחה שאיש לא חשב על פתרון דומה, עלה גבוה על הגדר, הלך עליה עד שהגיע מעל פינה נידחת שאיש לא עמד בה, וזינק למטה בקפיצה רחבה.

כאב נורא פילח את רגלו, והוא פלט זעקה אדירה שזעזעה את החצר כולה. מתפללים הגיעו אליו מבוהלים עם נרות בידים, וגילו אותו שרוע בתוך שלולית דם גדולה ונאנק מכאבי תופת. עיניו בלטו החוצה מרוב כאב וזעקותיו הרקיעו שחקים. "הצילו, רגלי נקרעת".

שעה ארוכה חלפה עד שהצליחו להבין מה קרה. התברר שבחושך לא הבחין האברך בקורה גדולה מונחת על הארץ, וממנה בולטים מסמרים ארוכים וחדים. בהתלהבותו כי רבה קיפץ בכל כוחו כשהוא נוחת הישר על הקורה, ואחד המסמרים ננעץ ברגלו כסכין שנונה לביש מזלו, היה המסמר הישן מקשה אחת של חלודה צרופה, והחזיר פנימה אל הבשר והדם שפעת זוהמה, שהגבירה את חומרת הפציעה עשרת מונים.

כשהוא גונח וכואב נגרר האברך כשהוא נתמך בידי רעי המתפללים, אל ביתו של חמיו שהתגורר סמוך ונראה לבית החיים הישן, והושכב על ספה מוצעת בחדר הטרקלין, מרחק אמה אחת מן השולחן הגדול שליידו הסבה קבוצת חסידים לסעודת הילולא.

נחרד כולו נטש חמיו של האברך את אורחיו ואף אל צינת הלילה להזיעק רופא מקומי. מראה הפצע הענק לא הותיר ספק כי אם לא תטופל המכה האנושה בהקדם, יתפתח אילוח חמור העלול להגיע לממדים של סכנת נפשות.

שכב האברך על הספה, מלא יסורים וכאבים, אולם כאשר הטוה אוזנו והקשיב לסיפורים שקלחו מפיהם של חסידים ישישים כמעייין המתגבר, שכח את יסוריו והמריא לעולמות עליונים. אותה שעה היו החסידים משוחחים על הערצתו המופלגת של השרף רבי מנחם מנדל מקוצק לבעל ההילולא, וכך סיפרו: פעם אחת שהה השרף מקוצק באכסניה יחד עם הרבי הגדול רבי יצחק מווארק. הבחינו תלמידיו איך כל פעם שהרבי מווארק עובר, קם השרף מכסאו לכבודו בחרדת קודש. תמהו על המחזה ושאלוהו על מה הרעש? ענה השרף, "מורי ורבי, רבי בונים מפשיסחא אמר כי הוא עתיד להעמיד תלמיד גדול כהרבי רבי אלימלך, שנים חשבתי שהוא מתכוון או לרבי

סיפורי הוד ופנינים יקרים ועובדות נפלאות על ריש שושילתא דדהבא אוהבן של ישראל רבינו הקדוש רבי דוד מלעלוב זיעועכי"א

לרגל יומא דהילולא קדישא ז' שבט תקע"ד

מפי הרה"ח רבי שמואל פרוש שליט"א מחשובי חסידי אנ"ש וממעתיקי השמועה בחצה"ק

כל בי עשרה שכנתא שריא

הרה"ק בעל ה"שם משמואל" מסוכטשוב זיע"א מביא את דברי רבינו הקדוש רבי דוד מלעלוב זיע"א, וזלה"ק: "ידועים דברי הרה"ק ר"ד זצלה"ה מלעלוב, שכל מקום שיש בו עשרה מישראל, אפילו מלאך שבא לשם מתמוגג מפחד, משום דכל בי עשרה שכנתא שריא".

דברים אלו מביא ה"שם משמואל" בשמו של רבינו הקדוש רבי דוד מלעלוב זיע"א בפרשת תולדות (תרע"ז), ובפרשת במדבר (תרע"ג) מביא את דברי קדשו בזה"ל: "הגיד כ"ק אבי אדומור" זצלה"ה בשם כ"ק הרבי ר' דוד מלעלוב זצלה"ה, דכשעשרה יחד מתפללים אפילו אם מלאך יבוא שמה נפשו יוצאה מגודל הפחד משום דכל בי עשרה שכנתא שריא".

ה"שם משמואל" מאריך בשני מקומות אלו לבאר על פי דברי קדשו, יעו"ש.

בפעם הראשונה בו מביא את דברי קדשו של רביה"ק ר"ד מלעלוב אינו כותב בלשון של 'מתפללים', אלא "שכל מקום שיש בו עשרה מישראל אפילו מלאך שבא לשם מתמוגג מפחד משום דכל בי עשרה שכנתא שריא".

דברים אלו נודע שכתבם הרה"ק בעל התניא זיע"א בספרו לקט אמרים - תניא, וכתב על דברים אלו את הלשון "שמעתי מרבותי".

הפלא הגדול הוא, שה"שם משמואל" מרבה להביא בספרו הק' את דברי הרב בעל התניא, ובכל זאת דברים אלו שכתבם בעל התניא במפורש, לא ציטט וכתב אותם, אלא ראה לנכון לצטט דווקא את דברי רבינו הקדוש רבי דוד מלעלוב זיע"א שבעצם הן הן הדברים.

דבר זה מעיד לכאורה על אותה ההערכה הגדולה שהעריכו האב ה"אבני נזר" והבן ה"שם משמואל" זיע"א, את רבינו הגדול והקדוש רבי דוד מלעלוב זיע"א.

מחלוקת - במשנתו של רבינו הקדוש רבי דוד מלעלוב זיע"א

דיבור קדוש מהרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א הובא במכתב הרה"צ הק' רבי משה בצלאל אלטר הי"ד בנו של ה"שפת אמת", וז"ל: "אומרים בשם הר"ד לעלווער זצ"ל, צו האבן א מחלוקת ווען מ'איז נישט גערעכט איז מען גלאט א קורח... העיקר ווען מ'איז גערעכט נישט צו האבן קין מחלוקת" [-] אומרים בשם הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א, שיהיה מאן דהו במחלוקת כשאינו צודק זהו ממש כמו 'קורח', העיקר הוא כשהוא צודק, שלא יהיה במחלוקת].

הותר לאמת

רבינו ה"ברכת משה" זיע"א היה מספר את הסיפור הידוע מרבינו הקדוש רבי דוד מלעלוב זיע"א שבעת בואו בפעם הראשונה אל רבו הקדוש הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א, שאל אותו הרה"א מי הוא היהודי הגרוע ביותר בעיר לעלוב, ונקט לו רבינו שמו של אדם אחד שם, וריחק אותו הרה"א, ונשבר לבו של רבינו בקרבו.

בפעם השניה שבא אל הרה"א, שאל אותו שוב אותה שאלה, מי הוא היהודי הגרוע ביותר בלעלוב, והפעם ענה לו רבינו על עצמו שהוא הוא הגרוע ביותר שם, ואז קירבו הרה"א ביותר.

שאל בנו של הרה"א לפני אביו כיצד בפעם

אוהבן של ישראל רביה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א אהב כל אחד ואחד מישראל ממש כמו שאהב לבנו

רבינו ה"ברכת משה" זיע"א נשא מדברות קדשו והביא את דברי קדשו של זקינו רביה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א שכתבם הרה"ק בעל "תפארת שלמה" מראדומסק זיע"א בספרו הק' "תפארת שלמה" [רמזי פורים], וזלה"ק: "וכדרך הזה שמענו מפה קדוש הרב הוותיק אוהב ישראל ר' דוד מלעלוב זלה"ה שאמר בזה הלשון, איך תאמרו עלי שאני צדיק הדור אם אני עדיין מרגיש בעצמי אהבת בני וזרעי יותר מבשאר בני ישראל". עכלה"ק.

וביאר רבינו ה"ברכת משה" את דבריו של רביה"ק רבי דוד זיע"א מה שאמר על עצמו שהוא עדיין מרגיש אהבת בנו יותר משאר בני ישראל, שאין הפירוש שבאמת בנו היה יותר חביב ואהוב אצלו משאר איש הישראלי, אלא כיון שבנו היה בביתו וראה את הצער שלו בפועל ממש נגד עיניו לכן הצטער עליו יותר מעל כל יהודי אחר, אולם באמת היתה אותה ה'אהבת ישראל' שלו בשווה ממש לכל ישראל כמו לבנו, וכמו שאהב את בנו באהבה וחיבה יתירה, כך בשווה ממש אהב כל יהודי ויהודי באהבה וחיבה יתירה, אלא שהוא בעצמו אמר כן ברוב ענוותנותו, שהוא עדיין מרגיש אהבת בנו יותר משאר בני ישראל, אבל כאמור הרגשה זו היתה מפני שבנו היה בביתו וראה את הצער לנגד עיניו בפועל ממש לכן הצטער בפועל עליו יותר מעל יהודי אחר, אך באמת לאמיתו היה אוהב את כל בני ישראל באותה אהבה יתירה ממש כמו שאהב את בנו יקירו.

הראשונה ריחק אותו ובפעם השניה קירב אותו ביותר, והשיב לו הרה"א, שזה אינו אותו אדם כמו מקודם וזה אדם אחר לגמרי.

והתבטא רבינו ה"ברכת משה" על סיפור זה, שבפעם הראשונה ששאל הרה"א את רבינו את השאלה מי הוא הגרוע ביותר בעיר לעלוב, גם כן ידע רבינו את התשובה לשאלה שענה אח"כ שהוא בעצמו הגרוע ביותר, ומה שלא ענה לו מיד את התשובה שהוא בעצמו הגרוע ביותר בעיר לעלוב, הוא משום שלא רצה לומר כן, כי סבר לתומו שאין הוא האמת לאמיתו [וכלשון רבינו הברכת משה: "ווייל ס'קען זיין אז ס'איז נאך נישט אינגאנצן מיט א אמת - כי יתכן שזה עדיין לא עם האמת לגמרי], ואח"כ עשה חשבון הנפש עד עמוק, והגיע לעומק נקודת האמת אז אמר לו שהוא הוא הגרוע ביותר בלעלוב. ומאז קירב אותו הרה"א כנ"ל.

"מי יוכל להידמות אל הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א?"

רבינו ה"ברכת משה" זיע"א סיפר, שהגה"ק מאוסטרובצה זיע"א ביקר פעם אצל אביו רביה"ק הרשנ"ן זיע"א, וכנודע דרכו של ה'אוסטרובצער' לצום ולהתענות משבת לשבת במשך ארבעים שנה וכל יום טעם מאכילתו מעט רק בלילה, ובעת הביקור כיבדו רביה"ק הרשנ"ן ב'לחיים', אולם ה'אוסטרובצער' לא רצה לשבור את תעניתו.

סיפר לו רביה"ק הרשנ"ן, שזקינו הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א היה אף הוא צם ומתענה משבת לשבת, ופעם הגיע אליו אורח אחד וכיבדו רבי דוד לאכול ולשתות, ולא רצה האורח לאכול רק אם יצטרף אליו רבי דוד בעצמו אף הוא באותה אכילה, ואכן סיים רבי דוד את תעניתו ומיד אכל יחד עם היהודי.

שמע ה'אוסטרובצער' את הסיפור ובכל זאת לא רצה לאכול ולסיים את תעניתו, הוא טען ואמר: "מי יוכל להידמות עצמו אל הרה"ק רבי דוד מלעלוב".

החלום הזה אשר הלמתי

אגב, רבינו ה"ברכת משה" זיע"א סיפר, שהגה"ק מאוסטרובצה כידוע שהיה צם ומתענה משבת לשבת ופעם כשעמדה רעייתו הרבנית ללדת קראו למיילדת, ומפני שהיה לו רק חדר אחד בביתו פנה ויצא לו מביתו והלך לבית המדרש. לבינתיים פנתה המיילדת לנוח בבית ה'אוסטרובצער'.

כנודע דרכו של ה'אוסטרובצער' שהיה מתענה תענית חלום, והיה נח בביתו בלילה במיטתו שהיתה על גבי גג התנור, והסיבה לכך ששם

היתה המיטה שלו היתה מפני רוב תעניותיו שהיה רגיל בהם שמדרך הטבע במצב כזה קר לו לאדם. המיילדת שפנתה לנוח עד זמן הלידה עלתה לנוח על גבי מיטתו של האוסטרובצ'ער'.
זמן מה לאחר הלידה יצא האוסטרובצ'ער מבית מדרשו אל ביתו ויצאה המיילדת לקראתו ובישרה לו את הבשורה הטובה ובירכה אותו בברכת מזל טוב. היא הביאה עמה וכיבדה אותו במאכלים מיוחדים לכבוד השמחה, אולם הוא לא רצה לגמור את תעניתו משום כך, ואמר לה שהוא הלא שרוי בתעניתו ולכן אינו חפץ לאכול מה שהיא מכבדת אותו. שאלה אותו המיילדת ובקשה לדעת אם תאמר לו את החלום שהוא חלם האם יסכים אז לגמור את תעניתו ולאכול, ענה לה האוסטרובצ'ער שאין הוא מוכן לגמור את תעניתו בשביל כך אולם בכל זאת הוא רוצה ומתעניין לדעת מה היא החלום אשר חלמה. המיילדת סיפרה לו את החלום, והאוסטרובצ'ער נענה ואמר שאכן החלום שחלמה אמת הוא וכי הוא אותו החלום שהוא חלם.

שאל אותה האוסטרובצ'ער מנין יודעת היא את החלום שחלם, אמרה לו המיילדת, שבליה בעת ששכבה על מיטתו בא אליה בעל החלומות שרגיל הוא לבוא תמיד אליו ואמר לה את החלום. היא שמעה את החלום ואמרה לו לבעל החלומות שהרב אינו בביתו כעת והוא נמצא בבית המדרש. מסיבה זו, אמרה המיילדת, ידעה את החלום הזה. האוסטרובצ'ער שמע את דבריה וחיך ונהנה למשמע הדברים.

ה'בעל תשובה' הצדיק

ידוע שהרה"ק רבי חיים דוד דוקטור מפיעטרקוב זיע"א, החזירו רבינו הקדוש רבי דוד מלעלוב זיע"א בתשובה, שהיה תחילה בדיוטא תחתונה, ורבינו העלהו ממעמקי הקליפות למדריגות רמות ונעלות ביותר עד שנעשה לחד מחבראי קדישא של הרה"ק הרבי מלובלין זיע"א, ואח"כ ניהל את עדתו והיו נוסעים אליו חסידים ואנשי מעשה והיה קורא את ה'קוויטלך' שלהם.

ומרגלא בפומיה דרבינו ה'ברכת משה' זיע"א לספר על כך כיצד היתה השתלשלות הדברים. הרה"ק רבי חיים דוד דוקטור זיע"א היה רופא מומחה והיה רופא בית המלוכה בוורשא הברירה, והיה רחוק מחיי התורה והמצוות והיה שרוי רח"ל בעמקי הקליפות עד כדי כך שכשחזר בתשובה שבר את כל כלי ביתו שהיו מגועלים וכו', פעם אחת בא אליו חולה לדרוש עצתו שמייעצים לו לנסוע למרחצאות החמים, ואמר לו רבי חיים דוד דוקטור שלפי ראות עיניו עדיף שישע מיד לביתו כדי שלא ימות חלילה על אם הדרך, כי רואה הוא שהוא חולה מסוכן ולא יוכל להמשיך לחיות אפילו את הזמן של הנסיעה למרחצאות.

בדרכו לביתו, נכנס אותו יהודי לעיירת לעלוב וביקר את רביה"ק רבי דוד זיע"א וסיפר לו המעשה ואת דעת הדוקטור שלא נשאר לו זמן רב לחיות ח"ו, ונתן לו רבינו כוס יי"ש (69%). וחתיכת גבינה מלוחה, והניחו לישון בביתו, והיה בבוקר קם אותו יהודי בריא ושלם בכל אבריו, ולא נודע כלל מחלתו שהיתה לו.

ימים ארוכים אח"כ הלך אותו יהודי שהבריא ברחובות העיר וורשא, ובדרכו פגש ברבי חיים

דוד דוקטור, שאלו רבי חיים דוד האם אינך אותך יהודי שהיית אצלי לפני כך וכך זמן עם מחלה פלונית, והשיב לו אותו יהודי שאכן הוא זה שהיה אצלו, אמר לו רבי חיים דוד דוקטור שיאמר לו אצל איזה רופא ביקר כי לפי מה שראה אז לא היה יכול להמשיך ולחיות, וסיפר לו היהודי שהיה בלעלוב אצל רבינו הק' ונתן לו יי"ש וגבינה מלוחה, ומיד אמר רבי חיים דוד הלא יי"ש וגבינה מלוחה זה סם המוות למחלה שהיתה לך, אם יש כזה יהודי שריפא אותך בדברים אלו והצילך ממות לחיים מוכרח אני להכירו, וכך נסע רבי חיים דוד דוקטור ללעלוב אל רבינו הקדוש רבי דוד מלעלוב זיע"א. הוא שאל את רבינו ג' שאלות, על ב' מהם הוא השיב לו ועל השלישית אמר לו שצריך לשאול זאת את הרבי הקדוש מלובלין זיע"א, וכך החזירו בתשובה והפך אותו ל'בעל תשובה'. אח"כ נסע רבי חיים דוד אל הרבי מלובלין והוא תירץ לו את הקושיות.

פתח גדול בדרכי התשובה

דברים נוראים נשמעו מפה קדשו של רבינו ה'ברכת משה' פעם ביומא דהילולא של הרה"ק רבי חיים דוד דוקטור זיע"א בעת עריכת שולחנו הטהור לכבוד ההילולא קדישא. לאחר גמרו לספר את סיפור חזרתו בתשובה הנ"ל, הוא התבטא בלשון קדשו ואמר: "רבי חיים דוד דוקטור האט אויף געעפנט א פתח, אז אפילו ווי נידריג מ'אזי, קען מען צו קומען צו די גרעסטע מדריגה" - הרה"ק רבי חיים דוד דוקטור פתח את הפתח, שאפילו במצב פחות שהוא, אפשר לבוא לידי המדריגה הגדולה ביותר.

רבינו המשיך את נשמת רבי חיים דוד - דוקטור מפיעטרקוב אליז

בספר שיח שרפי קודש (חלק א' אות קס"א) הביא כיצד סיפר מעשה זה הגה"ק בעל ה"אבני נזר" מסוכטשוב זיע"א ומה שהתבטא עליו, וז"ל: "אדמו"ר הרה"ק ר"א זצ"ל מסאכטשוב (בעל האבני נזר) אמר פעם אחת באמצע השיעור להבחורים שלמדו אצלו בזה"ל אתם ידעתם איך שהדאקטור ר' חיים דוד זצ"ל נעשה לגדול שבישראל, המעשה שהיה כך היה, הוא היה רופא פשוט ככל הרופאים וגם התנהגותו בדת ישראל ג"כ כהרופאים, פעם אחת בא אליו חולה לדרוש עצתו שמייעצים לו לנסוע למרחץ חמין [לבוועד] הידוע, והוא לא הסכים לזה כי ראה שהחולי מסוכן הוא, ואי אפשר עוד לבא לביתו בחיים מהמרחץ, החולה לא השגיח על זה ונסע למרחץ חמין, אולם גם הרופאים דהמרחץ מהרו עליו ליסע בחזרה לביתו כי הוא מסוכן מאד ואין לו מה לעשות שם, ובחזירתו עבר דרך לעלוב וביקר את הרה"ק רבי דוד וסיפר לו המעשה, ואמר לו הרבי בזה"ל הא לך יי"ש ושתה לחיים וגם נתן לו חתיכה גבינה לטעום אח"כ, וא"ל לך לישן ואל תשגיח עליהם כי שטותים הם דוברים, ועשה כן והניח עצמו לישן וישן כל הלילה, ובבוקר קם בריא אולם, ולקח ברכת הפרידה מהרבי ונסע לביתו דרך פיעטרקוב וביקר להרופא ה' חיים דוד זצ"ל, וכשראוהו את מראות פניו נתבהל מאד, וביקר את גופו וראה שהוא כאחד האדם, והפציר בו לספר לו הכל מה שעבר עליו וסיפר לו איך שגם הרופאים

דשם ג"כ גברו עליו פקודתם לנסוע לביתו ועבר דרך לעלוב וסיפר להרה"ק כל המעשה וצוה לו לשתות יי"ש וגבינה, וכשמעו זאת נשתומם מרוב תמהון וכמעט יצא נשמתו מרוב פחד ואמר אם בסם המות נוכל לרפאות להאדם אני מוכרח לנסוע שמה ולהכיר איש כזה, כי יי"ש וגבינה הוא סם החולי הלו, שהיה חולי על סוכיטעס ר"ל וגם על הקיבה, ונסע ללעלוב להרה"ק רבינו ר' דוד, ונעשה גדול.

וסיים הרה"ק מסאכטשוב בזה"ל, אבער אגדול לגדול שבישראל, והתחיל לשבח אותו מאד, ואמר שכל הנס שעשה רבינו עם החולה היה רק להמשיך אליו הנשמה הלו, עכד"ק.

"מי יכול להשוות עצמו אל רבי דוד מלעלוב?"

בנו של הרה"ק רבי חיים דוד מפיעטרקוב זיע"א - הרה"ק רבי יעקב יצחק מפיעטרקוב זיע"א (שנקרא על שם הרבי הקדוש מלובלין זיע"א), היה פעם אצל הרה"ק בעל ה"שפת אמת" מגור זיע"א וביקש הימנו שישפיע עליו ויעזור לו להתעלות במדריגות רמות ונשגבות בעבודת ה', והוסיף לומר לו כך: אבי הק' הלא היה שרוי בעבר בדרגה נמוכה יותר ממני ובכל זאת חזר בתשובה ונתעלה מעלה מעלה עד שהגיע למדריגות נעלות ונשגבות והפך להיות צדיק גדול וקדוש, ואני שכבר נולדתי וגדלתי במדריגות גבוהות יותר ממצבו של אבי טרם חזר בתשובה, בוודאי ובוודאי יכול אני להתעלות במדריגות גבוהות ורמות בעבודת השי"ת ולהיות צדיק וקדוש, ולכן הנני מבקש מהרבי שישפיע עלי שאוכל להתעלות מאוד במדריגות רמות בעבודת ה'.

השיב לו ה"שפת אמת" בזה"ל: "ווער קען זיך גלייכן צו רבי דוד לעלובער" - מי יכול להשוות עצמו אל רבי דוד מלעלוב [שכנודע החזיר בתשובה את הרה"ק רבי חיים דוד - דוקטור מפיעטרקוב זיע"א].

מה ייעץ ה'שם משמואל' מסוכטשוב זי"ע ליהודי שעלה לארץ ישראל לומר לאביו ה"אבני נזר" זי"ע כדי שיתייחס אליו?

סיפר הגה"ח רבי משה אדלר זצ"ל (חותנו של כ"ק מרן האדמו"ר רבי שמואל שמעלקא בידרמן שליט"א בנו חביבו של כ"ק מרן אדמו"ר ה"ברכת משה" זיע"א), שהיה יהודי אחד שהיה מלמד בת"ת "חיי עולם" בירושלים שממנו בעצמו שמע את הסיפור, שטרם עלה עם כל משפחתו לארץ ישראל יצא להיפרד מהרבה מצדיקי הדור. וכל אותם צדיקים קיבלו אותו בחביבות לגודל מסירות נפשו לעזוב את המקום ולעלות לארץ ישראל.

בין אותם צדיקים הגיע להיפרד אף מאת הגה"ק בעל ה"אבני נזר" מסוכטשוב זיע"א, והאבני נזר לא שוחח עמו באריכות, כי בלימוד לא ראה לנכון לדבר עמו, ולכן פטר אותו תיכף לשלום ובירך אותו שישע לשלום.

היהודי היה שבור מזה מאוד, ויצא החוצה שם פגש אותו בנו של ה"אבני נזר" ה"ה הגה"ק בעל ה"שם משמואל" מסוכטשוב זיע"א, וכשראה אותו שבור ורצוף שאל אותו על סיבת הדבר, וענה לו היהודי שהוא היה אצל הרבה צדיקים והם קירבו אותו מאוד על סיבת נסיעתו לארץ

כינוס הצדיקים בגן עדן ואז יש לאדם רשות להתראות עצמו עם איזה צדיק שרוצה, ואני בחרתי לי להתראות עם הרה"ק מלעלוב זצ"ל. וסיים (ה"אבני נזר") ואמר, הצדיק ר' דודל ז"ל היה אוהב לזקני ז"ל (הוא הגה"ק רבי אהרן רבה של שטקצין - אביו של הגה"ק רבי נחום זאב רבה של ביאלה - אביו של ה"אבני נזר" זיע"א) וגם לנו הוא לאוהב. עכתד"ק". (אביר הרועים חלק ב' אות רעט).

ההזכרה של ה"אבני נזר" אצל רבינו הקדוש רבי דוד מלעלוב ואצל חותנו הרה"ק מקאצק זיע"א

"בספר שש"ק ח"ג ראיתי שכתוב וז"ל, שמעתי מהחסיד ר' אהרן דוד ע"ה עדעלמאן מק"ק סאכטשאב, כי שם קיבלו לעבודת הצבא את האברך מנשה חתן ר' ליבוש ישעי'ס ונשלח לה'פאלק' (לצבא מדינת פולין), והזכירו אותו לפני הרבי (ה"אבני נזר") פעמים רבות, ופעם אחת כשהזכירו אותו לפני כ"ק (ה"אבני נזר") השיב להם הרבי, תדעו שהיה אצלי בהקיץ הקדוש ר' דוד לעליווער וחמי הקדוש מקאצק זיע"ע, והזכרתי אותו לפנייהם ואמרתי להם כי אברך הזה צריך להיות חפשי, ואח"כ בא האברך מנשה באמת חפשי לביתו, וסיפר כי באותו זמן שאמר הרבי כן כנ"ל בא אליו רופא אחד פתאום ובדק אותו עוד הפעם ואמר שאינו ראוי לעבודת הצבא עכ"ד ע"ש". (אביר הרועים חלק ב' אות רפ).

כבר לברכת המזון ושאלו מי יברך, וענה אחד מהחברי'א ואמר הגם שהרבי ר' אלימלך יושב כאן אנכי צריך לברך, כי היה אצלי אחד הצריך לישועה לעומד לבחינה והזכיר את שמו של האברך ההוא הנ"ל, והבנתי אני כי הוא הרה"ק ר' דודל מלעלוב זצ"ל, והלכתי להשולחן והבטתי בפניו וראיתי כי כן הוא שזהו הצדיק ר' דודל זצ"ל ואיקץ, וקראתי תיכף להמשמש שלי אלי, ושאלתי אם יש כאן ידיעה מהאברך הזה, ואמר לי שעכשיו בא ממנו ט"ג [טלגרם - מברק] שלמחר יעמוד פעם שנית לפני ה'קאמיסיע', ואמרתי לו שבטח יצא חפשי וסיפרתי לו החלום, וכן היה שלמחר בא שוב ט"ג [טלגרם - מברק] ממנו שיצא לחפשי, ואח"כ בא לפה חותנו ושאלתי לו אנה היה עוד אחר שנסע מפה, ואמר לי, כי כשנסע לביתו היה דרך עיר לעלוב והלך שם על קבר הצדיק ר' דוד לעליווער זצ"ל והניח שמה קוויטיל והתפלל על קברו, ואמרתי לו שהישועה שלו לא היה לו ממני אלא הוא פעולת הצדיק ההוא, וסיפרתי לו החלום, והבאתי לי ליעד את המשמש שלי איך שמיד בלילה ההוא סיפרתי לו החלום ואמרתי לו שחתנך יהיה חפשי.

ואחר ששמע החסיד הנ"ל כי כשהביט רבינו הק' בפניו הכירו שהוא הוא הצדיק מלעלוב כנ"ל שאל הוא לרבינו הק' (ה"אבני נזר") בדרך תימא הכי היה מכיר הרבי עוד את זקני הקדוש (רבי דוד מלעלוב) בחיים חיותו, וענהו הרבי (לא) יש זמן

ישראל, ואביו ה"אבני נזר" לא קירבו ופטר אותו מיד לשלום. נתן לו ה"שם משמואל" עצה בדבר על פיה יתנהג, אולם התנה עמו שלא יספר לאביו שהוא נתן לו עצה זו. "שמע לעצתי", אמר לו, "תלך שוב לאבי, ותשאל אותו אם גם הרה"ק רבי דוד מלעלוב היה מתנהג כך עם יהודי שנוסע לארץ ישראל. שמע היהודי לעצתו וחזר מיד לחדרו של ה"אבני נזר" ושאל אותו את השאלה אם גם רבי דוד מלעלוב היה כך נוהג עמו ופטר אותו מיד לשלום.

תיכף ששמע ה"אבני נזר" את הדברים מיד קם ולבש את מלבושו המיוחד, והתיישב לצידו, והחל לשאול ולחקור אותו על ענייניו כמו על מקום מגוריו ועל מסעו ועל אופן פרנסתו שיהיה לו באר".

רבינו דוד מלעלוב זיע"א לא נתן רשות לשר מהשמים של מדינת פרייסן - גרמניה להיכנס לפולין

לפנינו סיפורים נדירים ויקרים על רבינו הקדוש רבי דוד מלעלוב זיע"א מהספר "אביר הרועים" שכתב אחד מתלמידי הגה"ק בעל ה"אבני נזר" מסוכטשוב זיע"א.

"פעם אחת שמעתי מפיו הקדוש (הגה"ק בעל ה"אבני נזר" מסוכטשוב זיע"ע), שתמה מאד על מדינת פרייסן [גרמניה] איך נתקלקלה כ"כ מדינה שלימה שהיו בה גדולי ישראל, ודיבר הרבה מהסיבה שהיתה שליטה להחיצונים בעבודתם, וסיפר, שהשר מפרייסן [גרמניה] למעלה היה מבקש פעם אחת רשות מן הרה"ק ר' דוד לעליווער זצ"ל ליכנס לפולין והיה שוכב על תנורו [בלשונו הטהור: "ער איז גילגען אויף זיין פיעקעליק"] ארבעים יום והתחנן לו על זה, והבטיחו שיהיה טוב לישראל, ולא נתן לו רשות, וסיים רבינו הק' (ה"אבני נזר"), טוב טוב עשה מה שלא האמין לו". (אביר הרועים - חלק ב' אות רסה).

מעשה פלא מרבינו דוד מלעלוב זיע"א והתבטאות בעל ה"אבני נזר" זיע"א עליו

"מעשה פלא הלזו ידועה לבאי שערי סאכטשאב שפעם אחת בא לרבינו הק' (ה"אבני נזר") זי"ע איש חסיד אחד נכד הרה"ק איש אלקים וכו' ר' דוד לעליווער זי"ע, וכיבדו למאד והזמינו לאכול עמו ביחוד סעודת שחרית, ואצל הסעודה דיבר רבינו הקדוש (ה"אבני נזר") זצ"ל הרבה משבחי של זקינו הרה"ק (רבי דוד מלעלוב) הנ"ל, ואמר לו, אספר לך מה שהיה לי פעם אחת עם כ"ק זקין (רבי דוד מלעלוב) ז"ל, כי אברך אחד שנסע לפה היה צריך לעמוד לבחינת הצבא, ואמרתי לו הסגולה שלי, שיקבל עליו עול מלכות שמים, והאברך ראוי לזה, וחוזף מזה חותנו הוא עשיר ונתן לכל הפקידים, ולא הועיל לא זה ולא זה ונתפס בידם, ודפק חותנו על דלתותי יום יום ולא היה לי עצה עבורו, והנה דרכי כשאני לומד בלילה ואני מרגיש שאפס כחי אז הנני משען עצמי מעט על ה'סאפע' [ספה] הלזו, והיה בלילה אחד אחר שנסע חותנו מפה שכבתי עצמי גם כן על ה'סאפע' [ספה] וכמעט שלא ישנתי עדיין וראיתי בחלומי שהנני במתיבתא דרקיע, והיו יושבים בההיכל הרבה צדיקים ובראש השולחן ישב הרבי ר' אלימלך מליזענסק זצוק"ל, ואנכי הלכתי הנה והנה בההיכל ושמעתי שבאו

והחוט המשולש לא ינתק

בשבח והודאה להשי"ת עומדים אנו בחודש השלישי להתייסדות המפעל ברוב עוז ותעשומות

הגנו להודיע בזה כי בעז"ה יתקיים

בחינה החודשית של חודש טבת

מיום חמישי א' שבט ועד יום חמישי ח' שבט

ניתן להשיגו ולהחזירו אצל הנציגים שבכל עיר, וכדלהלן:

ירושלים	בית	בית שמש קרית
הרב מנחם גוטמן שליט"א	הרב משה מרדכי דוטמן שליט"א	הרב יהואל דוברבינו שליט"א
אדעז	בני ברק	
הרב יהודה קורנבליט שליט"א	הרב מנחם טמבור שליט"א	

כמו"כ ניתן לקבל את תוצאות המבחן של חודש חשוון אצל הנציגים

שיחה עם הרה"ג ר' דוד משה וינשטוק שליט"א ראש כולל 'קהל חסידים' באלעד

לי אז מהלך אחר בסוגיה. מאז היום הראשון להנהגתו, כל רצונו ושאיפתו של הרבי הייתה לראות את בחורי אנ"ש שקועים תדיר בלימוד הגמרא הק', 'מונחים בלימוד', כשהוא נוקט בכל מיני דרכים ורעיונות לרומם את קרנם של הבחורים עמלי התורה ושקדניה.

ועד כדי כך זכורני, באחת השנים הראשונות נערך 'קעמפ' בימי בין הזמנים לבחורי אנ"ש ביישוב זיכרון יעקב, וביקשו מהבחורים שבכל יום יסור אחד הבחורים 'חבורה' מערכה תורנית, נכדו של רבינו, הרה"צ ר' מיכאל שליט"א בן כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מבני ברק, היה אחראי אז למסור לרבינו את הקלטת ה'חבורות' שמסרו הבחורים.

גם אני זכיתי למסור חבורה במסגרת זו וכעבור כמה ימים קיבלתי 'דרישת שלום' מהמשב"ק הרה"ג ר' שלמה זלמנוביץ שליט"א כי הרבי בנסיעתו לצפת ביקש להפעיל ברכב את הקלטת של הבחורים מוסרי ה'חבורות' כשהוא מתעניין ושואל על כל בחור ובחור שנשמע קולו בקלטת, לרבות אלו ששאלו שאלות תוך כדי החבורה.

אגב, באותו 'קעמפ' הגיע הרבי זי"ע לביקור וערך שם את שולחנו הטהור לכבוד מלוה מלכה, באותו מעמד הגיע כנר שהפליא לנגן בכינורו, רבינו התפעל מאוד מנגינתו ואמר שראוי להקליט אותו (כפי הנראה ביקש לחזקו ולעודדו בדרך זו) ואכן הניחו אז מכשיר הקלטה על השולחן הטהור ולאחר מכן נמסרה הקלטת לידי המשמשים.

איני יודע מה עלה בגורל הקלטת, אך חבל על דאבדין כי באותה הקלטה ניתן היה לשמוע את הרבי זי"ע מברך את ברכת המזון בשלימות, מתחילה ועד סוף, כמונה מרגליות, וחבל שאיננה.

"מזיגה לי מזל טוב"

בחור בשנת הארבע עשרה לחייו היה איש שיחנו עת עלה כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע על כס הנהגה, באותה תקופה כבחור צעיר זכה באופן מיוחד להתקרב אל רבינו ולקלוט אינספור עובדות והנהגות מאלפות שנחרטו בעומק נפשו של בחור צעיר, כדיו כתובה על נייר חדש.

בתחילת השיחה הוא נזכר ברגע בלתי נשכח של ענווה, ענוותנותו של רבינו:

היה זה כשבנו של רבינו, כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מירושלים בא בקשרי שידוכין. "הייתי אז בחור צעיר בן חמש עשרה, השידוך נגמר ביום שישי בצהרים ובליל שבת קודש לאחר התפילה עברו הקהל לומר לרבינו 'גוט שבת ומזל טוב' יחידי.

תור ארוך השתרך בבית המדרש, בינתיים ניגש אליי אברך פלוני והחל לשוחח עמי בעניין מסוים ולקח אותי הצידה, הציבור סיים לעבור על פני רבינו ואני לא הרגשתי בכך, לפתע אומר לי משהו: 'הרבי עובר כאן...' זינקתי ממקומי וראיתי את הרבי עובר על פניי,

"השעות שלפני ההסתלקות היו רוויות מתח ודאגה בחצר הקודש ובעולם היהודי כולו. בחדרו של רבינו הצטופפו בני המשפחה וחשובי החסידים שמייאנו להיפרד, זעקות התפילה באישון ליל הרעידו את הלבבות ונשמעו עד למרחוק.

באותן רגעים מתוחים, כשאראלים ומצוקים אוחזים בארון הקודש, ראיתי את הרבי מתהלך הלך וחזור, ליד חדרו של אביו זי"ע וכמו תמיד גם עתה, הוא הילך בצדי דרכים, לא נדחף פנימה, לא חיפף להיות במרכז העניינים, אלא להיפך.

"הבחנתי מיד שהרבי נמצא ב'אפיסת כוחות', פניו היו חיוורות כסיד, כל תוארו היה לבלי הכר, שבור ורצוף כמי שחרב עליו עולמו. לא הרחק עמד כיסא עליו ישב אחד מילדי החסידים. רמזתי אפוא לאותו ילד לפנות את הכיסא, אך הרבי הבחין בכך מיד, הבין את כוונתי ורמוז לי שלא אטריח את הילד, שאניח לו לשבת. ברם הילד כבר קם מאליו ופינה את הכיסא. או אז התיישב הרבי ומיד תמך והלית את ראשו בשתי ידי.

"נפעמתי באותו רגע עמוקות לראות איך גם בשעה מתוחה ונוראה זו, גם ברגעים אלו עיניו וליבו של הרבי נתונים על הזולת, כשאנינו מוכן בשום אופן שיטריחו משהו אחר עבורו, גם לא ילד קטן."

בחור צעיר בצל הרבי

את הדברים האלו שומעים אנו מפי הרה"ג רבי דוד משה וינשטוק שליט"א, מחשובי אברכי אנ"ש וראש כולל קהל חסידים אלעד, בעיצומה של שיחה ארוכה ומתמשכת על חייו ופעלו של הרבי זי"ע.

השיחה עם רבי דוד משה שליט"א לוקחת אותנו אל שנות הנהגה הראשונות של אדמו"ר זי"ע, שלהי שנות התש"מ - תחילת שנות התש"ן, תקופה מופלאה בפני עצמה בתוך כ"ג שנות הנהגתו של רבינו, בעלת צביון ייחודי, שהרבה יש לספר עליה.

"באותן שנים" הוא מספר בערגה, "הייתה דלתו של הרבי זי"ע פתוחה באופן מיוחד בפני בחורי אנ"ש צעירי הצאן, הרגשנו קירבה מיוחדת אליו, יכולנו לגשת לדבר עמו בלימוד כמעט בכל עת מצוא והוא האציל והשפיע עלינו מאוד תורתו.

פעם ניגשתי אליו, כבחור צעיר, לשוחח על הסוגיא שלמדתי בשיבה, והרבי מיד קם ממקומו, ניגש בזריזות אל הארון הוציא רשב"א וכן רגע כבר היה כולו בעומק הסוגיא שלמדנו". בהזדמנות אחרת הרהבתי עזו וכתבתי מערכה תורנית על אחד מחידושי של רבינו בספרו 'הר בשן', והבאתי לרבינו לעבור על הדברים. בדבריי הצגתי שאלה בדברי רבינו וכתבתי כנהוג 'ונראה לי שכוונת רבינו'. רבינו עבר על הדברים וציין על אתר בפניי: 'השאלה אמנם נכונה וטובה - די שאלה איז גוט, אבל התשובה היא אחרת', ואמר

"חרוטה בזיכרונני הפעם הראשונה בה זכיתי לראות את פניו של הרבי זי"ע. היה זה באחד מביקוריו של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע שכבר התגורר אז באמריקה והגיע לארץ ישראל להסתופף בצל אביו הק', אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע.

"בטרם יצאנו לבית המדרש ברח' בהר"ן פנה אליי דודי, ספרא רבא הרה"ג ר' יאיר וינשטוק שליט"א, ואמר לי בחביבות: 'היום בבית הכנסת תוכל לראות בן של הרבי שליט"א, הדומה לאביו כשתי טיפות מים'.

"ילד צעיר הייתי וברוב סקרנות עברתי בין המתפללים בבית המדרש, עד שהגעתי אל הרבי זי"ע ומיד בראותי את פניו נאחזתי ביראת כבוד. הרבי היה אז אברך בימי חורפו, זקנו היה כהה לגמרי, אך הדמיון המבהיל בצורת פניו לאביו זי"ע היה מופלא. זו הייתה הפעם הראשונה בה ראיתי את הרבי.

"הרגע המיוחדת הבא שנחרט בזיכרונני התרחש כעבור כמה שנים טובות, בהיותי בחור צעיר לאחר בר מצוה, היה זה בליל שבת קודש פרשת שמות תשמ"ז, השבת האחרונה של ה'ברכת משה' בעלמא הדין. בליל שבת התפלל העולם ב'צריך' - בית המדרש במבנה הארעי בשיכון ה'. "תפילת ערבית הסתיימה, אל בית המדרש נכנס נאמן בית רבוה"ק הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א שיצא זה עתה מחדרו של הרבי ה'ברכת משה' זי"ע שמצבו לא היה פשוט, אך איש לא תיאר לעצמו שאלו שעותיו האחרונות בהאי עלמא.

"אבי שליט"א, הגה"ח ר' זשא שליט"א, מחשובי אנ"ש ובעל התפילה בחצה"ק בימים נוראים, ניגש מיד אל ר' שמחה וביקש לשמוע ולהתעדכן במצבו של הרבי. מטבע הדברים התקבצו סביב כל המתפללים שביקשו לדעת איך מרגיש הרבי. "בין המתפללים היה גם הרבי זי"ע שהגיע, באורח פלא, ימים ספורים לפני ההסתלקות לארץ ישראל. כמובן שהוא לא התפלל במזרח, יש במקום פשוט בירכתי בית המדרש, הלך בצדי דרכים. אני הייתי בחור צעיר ועמדתי ליד אחד הספסלים בצד, בשיפולי הקבוצה.

"והנה מבחין אני כי מאחוריי ניצב בנו של הרבי - הוא הרבי זי"ע.

"הוא עמד בצדי הקהל, לא התערב בדיבורים, לא ביקש לעמוד במרכז העניינים - למרות שמדובר באביו. הוא עמד מכונס בעצמו, בפשטות, ראשו מורכן בענווה, אך ראו שהוא מקשיב לכל מילה ואז, באותו מעמד הוא שאל אותי בניעימה עדינה: 'דו ביסט זושא'ס - האם אתה בנו של ר' זושא?'

"הרגע השלישי השמור בזיכרונני, התרחש כעבור עשרים וארבע שעות. מוצאי שבת קודש לפנות בוקר, אור לכ"ד טבת תשמ"ז, נשמתו הטהורה של הרבי ה'ברכת משה' זי"ע פרוחה השמימה, שבר וזעזוע נורא אוחזים בכל אנשי שלומנו ובעולם היהודי כולו.

אני רואה את זקני החסידים נדחקים ומצטופפים יותר, התרגשות אוזנת בכולם, הכול מנסים להתקרב עוד ועוד, ואני מבין, למרות גילי הצעיר, כי נפל דבר, מבין שהנני עד למעמד בלתי רגיל, התגלותו של צדיק ורבי בישראל.

הפעם הבאה שהורם מסך ההסתרה הייתה בשמחת תורה, כשרבינו יוצא בריקודים מופלאים ומקיף את הבימה עם הספר תורה בריקודין עילאין, ושוב יצא רבינו לרגעא חדא ממסכת הפשטות וההסתרה וגילה מפנימיותו הבערת ליום אחד, ומיד לאחר מכן שב בחזרה למעטה ההסתרה.

"הרבי היה חי כל השנה בצנעה והסתר" מצביע ר' דוד משה שליט"א על נקודה מופלאה, "היו ימים ספורים שהוא פרץ החוצה, בפורים ובשמחת תורה, בהן גילה קמעא מעצמו, מפנימיותו, והדבר גרם לרבים להתדבק אליו ולהמשך אחר אורו הגדול ביתר שאת, אנשים ממש רצו אחריו, במיוחד הבחורים הצעירים.

"אך שמתי לב, שתמיד למחרת הימים האלו, היה הרבי מתעטף בשריון מופלא של פשטות קיצונית, כשפנו אליו בשאלות עשה עצמו כאילו אינו מבין מה רוצים ממנו, דיבורו היה שונה מהרגיל, כאילו אמר לחסידים 'תשכחו מכל מה שהיה אתמול, אני הנני אדם רגיל ופשוט לחלוטין'.

"פעם, בעודי בחור, נכנסתי אליו למחרת פורים והייתי כולי בהשפעת ה'טיש' מאתמול, כולי נרגש ונלהב, אך הוא דיבר אתי בסגנון כה פשוט ויבש, כאילו בקושי הבין מה אני רוצה ממנו, ראית בחוש שהוא דואג 'לכבות' ולבטל את כל הרשמים והעניין הגדול סביבו, הנקודה הזו הייתה חדה וברורה ונוכחתי בה כמה פעמים לאורך שנות ההנהגה".

ואם הזכרנו את שמחת תורה, זכורני דבר פלא, בשנת תשמ"ט בעיצומה של שמחת ההקפות בשמחת תורה, הבחין רבינו על רצפת בית הכנסת ב'תווית', פיסת בריסטול שכנראה נתלשה מאחד מספרי התורה של הילדים, עליה היה מודפס הכיתוב 'אחריות עשר שנים'.

הרבי הרים את התווית מהרצפה והניח אותה, במה שנראה כדרך שמחה וצחות, על ראשו של המשב"ק הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א מתחת לעטרת טליתו. הדבר היה לפלא בעינינו ונצרתי אותו בזיכרוני. עשר שנים לאחר מכן, בשנת תשנ"ט, כשנולד להרה"ח רבי שמחה שליט"א בנו שיח"י, נזכרתי מיד באותו מעמד שקיבל משמעות חדשה, 'אחריות עשר שנים' לישועה, ולא באנו בסוד קדושים.

עוד זכורני שבאחד השנים, תוך כדי ריקודי ההקפות בשמחת תורה, השליך רבינו מגבת על אחד הבחורים המבוגרים שהתעכב במציאת זיווגו, לאחר מכן חשב רבינו שמא אותו בחור נפגע מכך וניגש אליו והסביר לו שיש עניין בזה. (המשך יבוא בעז"ה)

השולחן עומדים אנשים רבים (היה אז שביל צר משני צדי הטיש) היה הרבי יכול לטפס על אחד הספסלים שלאורך השוה"ט בזריזות נפלאה, לחצות דרכו תוך שניות ספורות, ועוד בטרם קלטו מה שהתרחס הרבי כבר היה בצד השני של בית המדרש.

ואירע שבת אחת, לאחר ריקוד 'מעין עולם הבא' הבחין רבינו שהצמידו את השולחן והכיסא לדלת (אז הייתה מאחורי מקום ישיבתו של רבינו בטיש דלת יציאה) ורבינו מבלי להסס, דילג בזריזות מעל הכיסא והשולחן וכהרף עין כבר היה מחוץ לדלת, הכול כדי לא להטריח אחרים.

ההנהגה הפלאית למחרת פורים

ואז הגיע הפורים הראשון...

הטיש החל כמו כל הטישין עד כה, אך עד מהרה התחולל השינוי לעיני כל, כשבבת אחת התלהט הרבי ויצא מגדרו, נכנס יין יצא סוד, החלו לשיר שירי התעוררות ושמחה והרבי החל להתלהב ולהקיש בידו על השולחן בדביקות שכזו, עד שכל מה שהיה על השולחן התעופף.

מעין ההסתרה נפתח לרגע, רבינו פצח בריקודים מופלאים שעין לא ראתה כמותם קודם, אני זוכר היטב את התדהמה שאחזה בכל הקהל בראותם את הרבי מתגלה לעיניהם במלוא יפעתו ואדרתו הרוחנית, כלפיך אש בוער, בסגנון שלא ראו עד כה.

מיד אמרתי לרבי "גוט שבת", מרוב בהלה שכחתי לומר גם מזל טוב, והרבי, בתגובה, נעצר מלכת ואומר לי במאור פנים, מעצמו, בתנועה מיוחדת "ס'קומט מיר א מזל טוב - מגיע לי מזל טוב, אירסתי את בני ב"ה".

איני יכול לתאר את הרושם העצום שעשה עליי הדבר. הרבי, בכבודו ובעצמו פונה אליי, בחור צעיר בן חמש עשרה, ומבשר לי על השמחה שבמעונו, וכי מי אני, ומה אני... היה זה עבורי שיעור בלתי נשכח בשפלות וענווה שאין כדוגמתה.

ומעניין לעניין באותו עניין: בתקופה הראשונה, כל אימת שהייתי נכנס אל הרבי, היה הרבי מציע לי לשבת ואני, בתמימות של בחור צעיר התיישבתי, לתומי סברתי שכך יותר נוהג הרבי לשוחח.

באחת הפעמים שוחחתי על כך עם אחד מבחורי אנ"ש והוא בשמעו שישבתי בחדרו של הרבי הזדעזע: "וכי מתיישבים אצל הרבי? הרבי מושיב ונשארים לעמוד".

באותו רגע הבטחתי לעצמי כי בפעם הבאה שאכנס לקודש פנימה, אעמוד ויהי מה. וראה זה פלא, הפעם הבאה שנכנסתי הייתה הפעם הראשונה שהרבי לא הורה לי לשבת, דבר שלא קרה מעולם עד כה... הדבר חזר על עצמו גם בפעם הבאה שנכנסתי, והבנתי כי לא מקרה הוא, מני אז שוב לא הורה לי הרבי לשבת.

אכן, 'תפיסת המחשבה' של הרבי זי"ע הייתה כה חדה, שלא היה מקום לפקפק בזה, ועוד הרבה עובדות יש בידי א"ה בעניין זה.

ה'טישין הראשונים

במלאת ה'שבעה' להסתלקות רבינו ה'ברכת משה' הוכתר רבינו זי"ע לממלא מקומו ע"י זקני וחשובי החסידים, ותקופה חדשה החלה בבית לעלוב.

בתקופה הראשונה היה רבינו יושב בשולחנותיו הטהורים מעוטף בשתיקה. כובש את כל כולו, לבל תפרוץ החוצה השלהבת היוקדת בתוכו, באף תנועה או אמירה, ולו כחוט השערה. כל שניתן היה לראות הוא רק את הבערה הפנימית, אותה לא הצליח להסתר.

ממעט היה אז מאוד בדיבור. הרבה פעמים היה נוטל לידו את הכוס שעל השולחן, גביע כסף או זכוכית, משעין את כף ידו עליה ואוחזה באצבעותיו בכוח, בתנועה מיוחדת במינה, ראו שבערת אש בתוכו אך הוא עוצרה מלהתפרץ, מחזיק עצמו בכל הכוח.

הנהגה אחת בלטה מאד כבר מה'טישין' הראשונים: ברוב ענוותנותו לא סבל הרבי שנוצר עניין סביבו, שאנשים נאלצים לפנות לו מקום. כשאחד המשמשים ניסה לפלס לו דרך לאחר השוה"ט כדי לצאת מבימה"ד, היה רבינו מיד מעמידו במקומו, בנועם אך בתקיפות, לבל יעשה זאת שוב.

לא פעם, לאחר שהסתיים השולחן הטהור, אם הבחין שמשני צדי

הרה"ק אוהב ישראל
רבינו דוד מלעלוב
ישועות ב'לעלוב'
ז' שבט בהיכלו של אוהבם של ישראל

צ'רטר לפולין
26 שעות - יום רביעי ז' שבט
להיולא קדישא של רבינו דוד מלעלוב זי"ע
625\$ - הנל כלול
נותרו כרטיסים אחרונים
המחיר כולל: כרטיס טיסה, תיק אישי 8 ק"ג, הסעות.
לפרטים נוספים: 054-842-8586
להרשמה: x3242277@gmail.com

מענה טלפוני בין השעות 9-12 בבוקר, בשאר השעות ניתן מענה דרך המייל. ספרי הטקסטים מוגבלים. מ.ה.

יום חמישי ז' שבט	יום רביעי ז' שבט
05:15	03:30
נחיתה בנתב"ג	הטראה בנתב"ג
21:45	08:15
יציאה טלעלוב	תגיע ללעלוב

זרענו וכספנו ירבה כחול

סיפור מופת לא ידוע על רביה"ק הרבי ר' דוד מלעלוב ז"ע לרגל יומא דהילולא קדישא המאתיים ועשר

הפריץ, בוודאי הוא עומד לגרשו מהכפר ולקפח את פרנסתו. בפיך ברכים מיהר ר' יעקב לבית הפריץ. "יעקב אני רוצה למכור לך את האחוזה" הזהים אותו הפריץ מיד בכניסתו.

במילים כאובות תיאר הפריץ את עוגמת הנפש הרבה שמסבה לו האחוזה, ההפסדים הרבים שגרם לו המנהל הרמאי. "אתה יעקב תמיד היית ישר עמי, שילמת לי כל פרוטה שהיית חייב לי, אני רוצה למכור לך את האחוזה."

לקחו לר' יעקב דקות ארוכות כדי לעכל שהפריץ אינו מתלוצץ, הוא מתכוון ברצינות לכל מילה, ועדיין העניין כולו נשמע לו בלתי מציאותי. הוא, יענקל החלבן העני, ירכוש אחוזה שלימה, על רפתותיה ופרדסיה ופונדקיה?

"כבוד הפריץ, אני מודה לך על האמון הרב" כחכח ר' יעקב באי נעימות, "אבל אין לי את הסכום הדרוש לרכישת אחוזה גדולה כזו."

"ומה בכך" ניסה הפריץ לשכנע אותו, "אינני דורש ממך את כל הסכום בבת אחת, אני מוכן לפרוס לך אותו לתשלומים, אלף זהובים בשנה..."

ר' יעקב נותר לעמוד מהורהר, נטוע במקומו. "ביום שני אני חוזר לביתי בקראקא" סיים הפריץ באוזניו, "אני מזמין אותך להצטרף אליי, שם בקראקא נערוך את המכירה אצל עורך דין באופן רשמי ומסודר."

בצאתו מבית הפריץ הבזיקו במוחו של ר' יעקב מילותיו הפלאיות של היהודי הצדיק שביקר בביתו ביום שישי בבוקר. לא יאומן, הדברים שנשמעו רק לפני יממה רחוקים המציאות, קורמים פתאום עור וגידים, הופכים למציאות.

"הוא אמר שהוא נוסע לשבת לשצ'ולקוב" נזכר פתאום ר' יעקב וידע את אשר עליו לעשות.

הוא שב חיש לביתו רתם את העגלה ונסע לשצ'ולקוב לשאול בעצת ר' דוד. בהגיעו לבית מצא את הרבי ר' דוד יושב ומזמר את מילות הפיוט למוצש"ק "זרענו וכספנו ירבה כחול"... לאחר שסיים רבינו לזמר קרא לר' יעקב לגשת אליו ושאלו "נו, היכן אתה אוהז עם הפריץ?"

ר' יעקב נדהם לשמע הדברים, בראותו כי הרבי כבר יודע הכול. "רבי" פנה בהתרגשות אל רבינו, "הפריץ אמנם מציע לי לקנות את האחוזה, אך מהיכן אשיג את הכסף? הרי חלבן עני אנכי, כבר סיפרתי לכם באריכות על מצבי המדולדל."

במקום להשיב לו נטל הרבי ר' דוד לידיו את הזמירות ושב לשיר בנעימה את הזמירות למוצאי שבת, בהגיעו לתיבות 'אל תירא עבדי יעקב' פנה שוב אל ר' יעקב החלבן ואמר לו "יעקב, אל תדאג, סע לקראקא ביום שני וקנה

ברחבי העיירה למכירת החלב, ולמרות הכול הרווחים כמעט אפסיים, "אין לי מספיק כדי לשלם לפריץ, בעל האחוזה הנוכרי, את האחוזה שאני חייב לו תמורת זיכיון החליבה" סיים ר' יעקב בעצב.

"לפי דעתך" פנה אליו הרבי ר' דוד, "הגיע כבר הזמן שתקנה את אחוזת 'פודשווריק' ותהפוך לבעל האחוזה בעצמך"... ר' יעקב פרץ בצחוק בשמעו את דברי הרבי ר' דוד, הוא לא ידע מיהו האיש שלפניו וחשב שהוא חומד לצון.

אולם הרבי ר' דוד עמד על דעתו וחזר על דבריו בתוקף: "לפי דעתי הגיע הזמן שתהיה ל'בעל אחוזה', ומה' לא יפלא דבר".

ככלותו את דבריו הודה הרבי ר' דוד מקרב לבו לר' יעקב על הכנסת האורחים שנהג בו נפרד ממנו לשלום והמשיך בדרכו לעבר שצ'ולקוב ואכן מעט לפני שעת הדלקת הנרות הגיע לביתו בנו הרבי ר' משה ז"ע.

באותם ימים הכפר 'פודשווריק' היה שייך לבעל אחוזה אציל פולני שגר בעיר 'קראקא', האחוזה עצמה התנהלה בידי מנהל אדמיניסטרטיבי של הפריץ, רק לעתים רחוקות היה הפריץ בא לבקר באחוזה.

והנה באותו ליל שבת, בשעה שרבינו הרר"ד מסב יחד עם בנו הרר"מ בכפר שצ'ולקוב, הגיע במפתיע הפריץ מביתו בקראקא לאחוזה פודשווריק. עם בוקר דרש ממנהל הכפר דין וחשבון פתאומי על כל הנעשה, וכי ברצונו לעבור בעצמו על כל המסמכים והניירות.

המנהל נבהל, הוא לא היה ערוך לביקור פתע כזה.

מתברר שבימים כתיקונם היה המנהל מזייף את הדוחות ו'משפץ' אותם כך שיניחו את דעתו של הפריץ, אבל עכשיו לא היה בידו סיפק, והפריץ גילה מיד את מה שחשד מזמן: המנהל מרמה אותו, הוא לא מרוויח פרוטה מהאחוזה אלא להיפך, כל נכסיו מתבזבזים ויורדים לטמיון, הוא סופג הפסדים עצומים מאחוזה פודשווריק.

יום שלם התהלך הפריץ כשאינו יודע את נפשו. עם רדת צללי ערב, שעה שבבתי ישראל נוטלים ידיים ל'סעודה שלישית' הגיע, להבדיל, הפריץ לכלל החלטה: הוא חייב למכור את האחוזה ולהתפטר ממנה ויפה שעה אחת קודם.

דקות ספורות לאחר צאת השבת נשמעו דפיקות עזות בדלת ביתו של החלבן ר' יעקב. הוא ניגש בבהלה אל הדלת וכמה גדולה הייתה פליאתו לגלות בפתח את שליחו של הפריץ עומד על סף ביתו ומזעיק אותו לבוא לארמון הפריץ.

חיל ורעדה אחזו בו, מי יודע מה רוצה ממנו

אמר הכותב: הסיפור הבא התפרסם לפני למעלה מיובל שנים בספר הזיכרון לקהילת 'ראדומסק', ע"י הסופר בנש"ק ר' צבי מאיר רבינוביץ ז"ל, מצאצאי הרה"ק ה'תפארת שלמה ז"ע, וכן נתפרסם שם באידיש. הוא מובא כאן לרגל יומא דהילולא קדישא, בשינויי עריכה קלים.

"בכפר שצ'ולקוב (שטשולקאו) שעל יד העיירה 'פלאוונא' התקיימה בשנים עברו קהילה יהודית קטנה" מקדים ר' צבי מאיר לסיפורו, "כפר זה התפרסם בשעתו בעקבות מעשה מופת שהיה מסופר בפי כל יהודי הסביבה, והנה המעשה":

בימי חורפו, בטרם נודע והתפרסם כאחד מצדיקי הדור, התגורר רביה"ק הרבי ר' משה מלעלוב ז"ע, בנו של רביה"ק הרבי ר' דוד ז"ע, בכפר שצ'ולקוב.

צנוע ועניו מופלא היה רבינו בהליכותיו, ישב על התורה ועל העבודה מופשט מכל ענייני העולם הזה, לפרנסתו שימש כמלמד דרדיק כשאף אחד מבני הכפר אינו יודע שר' משה הוא בנו של הרבי ר' דוד וחתנו של היהודי הקדוש מפרשיסחה ז"ע.

פעם אחת רצה אביו הרבי ר' דוד לבקר אצל בנו ולראות מה שלומו. יצא הרר"ד לפנות בוקר של יום שישי, ערב שבת קודש, מביתו בעיר לעלוב, ביום ששי בבוקר השכם הגיע לכפר בשם 'פודשווריק', אף הוא באזור פלאוונא.

הימים היו ימי חורף ושלג כבד. בהגיעו לפודשווריק כבר החלה השמש להפציע, כשחלף רבינו ליד הנהר המקומי עלה בדעתו לטבול בו לכבוד שבת קודש, כי לא היה בטוח שעוד יספיק לטבול בצ'ולקוב הרחוקה עוד מהלך רב.

שיבר הרבי ר' דוד'ל את שכבת הקרח שעל הנהר וטבל במי הנהר הקפואים לכבוד שבת. באותו רגע חלפה בקרבת הנהר כרכרתו של יהודי מקומי, היה זה ר' יעקב החלבן 'השתקן' מפודשווריק.

ר' יעקב נדהם לראות לתימהונו יהודי לא צעיר יוצא מהנהר כשהוא קופא מקור, זקנו ופאותיו מכוסים גלידי קרח... מבלי לחשוב פעמיים זינק ר' יעקב מהעגלה, הלביש במהירות את הרבי ר' דוד בפרוותו החמה העלהו על העגלה הביאו לביתו והושיבו ליד התנור להתחמם, כשהוא מגיש לו כוס תה חמה לחמם את עצמותיו.

לאחר שהתאושש קמעא מהקור הגדול פנה הרבי ר' דוד אל החלבן והחל להתעניין אצלו על מצב פרנסתו. ר' יעקב החל לתאר את עבודתו הקשה שמתחילה לפנות בוקר, בחליבת הפרות וממשיכה בכיתות רגליים

שבת לטהרנינו לעלוב

שבת לטהרנינו לעלוב באמת

הגנו להודיע
כי במסגרת החיזוק של כלל קהילות הקודש להתחזק בשבתות אלו
בדברים הצריכים חיזוק לגדוד גדר ולעמוד בפרץ
תתקיים בעז"ה

ע"פ הודאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שבת חיזוק נגד פגעי הטכנולוגיה

בכל קהילותינו הק' דבכל אתר ואתר
בהפסקה אחרי קבלת שבת
שב"ק פרשת וארא הבעל"ט
שבת הילולא דרביה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א
ג' לחודש ש'מרס ב'דכס ט'הרס
הרבנים הגאונים שליט"א יעודדו את קהל הקודש להתחזק בשמירת
הגדרים והסייגים שלא להימשך אחר הכלים המשחיתים

- הגה"ח ר' שמואל יוסף שטיינברג שליט"א - דמ"ץ קהלת נוד
- ירושלים - בית דוד
- הגה"ח ר' יצחק דוד רוטמן שליט"א
- ירושלים צעירים
- בית מדרש צעירים הגה"ח ר' חיים לנג שליט"א
ירד ועד היבנים לעיניי תקשורת בארה"ק
- בני ברק
- הגה"ח ר' אפרים נייחאו שליט"א
דמ"ץ קהלת ויזק חדי"ב הגאון הגדול רבי משה שאול קליין שליט"א
- בית שמש - רמה ד'
- אחד מרבני השכונה שליט"א
- אלעד
- הגה"ח ר' יעקב שאול לייזר שליט"א
דמ"ץ קהלת צאנז
- ביתר
- הגה"ח ר' חיים אלעזר לודמיר שליט"א מרבני קק באיאן
- צפת
- אחד מרבני העיר שליט"א
- לאנדאן
- הדה"ח חיים שכטעד שליט"א - מנהל ת"ת דלאנדאן

ובזכות זה יעודדו הש"ת ע"ד כבוד שמו שנזכה להישמר מכל מה שצריך להישמר
ולהינצל מכל מה שצריך להינצל ולגדל צאצאיו
לתורתו ועבודתו ית"ש עדי נוכח
לנאולת עולם בב"א

את האחוזה מהפריץ, אין
לך מה לדאוג, הרי הצלת
יהודי ממוות, הצלחתך
מובטחת!..."

ביום שני הגיע הפריץ
לביתו של ר' יעקב והזמין
אותו להצטרף אליו
בנסיעה לקראקא בכרכרתו
המפוארת, בהגיעם לקראקא
נכנסו למשרדו של עורך דין
שם ערכו ביניהם חוזה כדת
וכדין לפיו אחוזת פודשוויורק
עוברת לרשותו של ר' יעקב
תמורת תשלומים של אלף
זהובים בשנה.

הדבר לא עבר בשתיקה.
קרובי משפחתו של הפריץ
ששמעו על העסקה שביצע
הפריץ נזעקו והחלו לטעון
שהיהודי הולך שולל את
הפריץ, לא ייתכן שהוא
מיוזמתו חתם על עסקת
הפסד שכזו, הם הלכו ותבעו
את היהודי למשפט.

ושוב רץ ר' יעקב אל הרבי
ר' דוד, לעיירה לעלוב,
והזכיר עצמו לפניו והרבי
ר' דוד הבטיח לו נאמנה
"הסר דאגה מליבך, המשפט
יתבטל!" וכך היה. כל
הטענות שהוגשו נגדו נדחו
על הסף, ר' יעקב זכה בכל
האחוזה על כל אגפיה.

כך הפך ר' יעקב החלבן
ל'פריץ יהודי', בעל אחוזה
גדול, הוא ניהל את האחוזה
ביד רמה ותוך זמן קצר הפך
לגביר אדיר ומכניס אורחים'
מפורסם. את התשלומים
השנתיים הוא לא שילם
לאורך זמן, הפריץ הגוי מת
תוך שנים ספורות ואחוזת
פודשוויורק נשארה בידי ר'
יעקב וצאצאיו.

צאצאי ר' יעקב מפודשוויורק
היו ר' אליהו מפודשוויורק,
משפחת ר' יוסף רוזנבוים,
משפחת ר' בעריש פישמאן,
כולם חסידים ואנשי מעשה
עשירים ובני תורה, בעלי
אחוזה יהודים שעסקו
בתורה ובעבודה ובגמילות
חסדים.

ז' שבט תשפ"ד - מפועל'ט ישועות אין אוהל מועד

אתם נהנים כאן מידי שבת בשבתו מה"אהל מועד" ולרבוה"ק יש נחת רוח בגן עדן ששפתותיהם דובבות ב"אהל מועד"
בהגיע יומא דהילולא המסוגל לישועות - ז' שבט הרימו תרומתכם הנכבדה להמשך המפעל הקדוש
ותזכו שרביה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א ימלאין טוב עליכם שתיוושעו בהאי יומא קדישא בדבר ישועה ורחמים

דער "אהל" פון רבוה"ק - איז אהל מועד! כי שם ציוה את הברכה חיים עד העולם!

לתרומות בנדרים פלום ע"ש אהל מועד או אצל הרב אהרן לוסטיג משב"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א

דברי חיזוק והדרכה בענין סכנת הטכנולוגיה לכבוד שבת "טהרינו"

מאת הרה"ג רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א - רב ומו"צ בקהילתנו

א. מסירות נפש של יהודי להתפרנס בהיתר.

נקדים בעובדא נוראה שיכולה לתת לנו חיזוק ואור גדול בענין הזהירות והשמירה הנצרכת כשמשתמשים בכלים טכנולוגיים אפילו אם כל ההשתמשות בהם הוא אך ורק לצרכי פרנסה, מסופר, כי הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זיע"א לא היה שש לבקר חולים, באומרו שהחולה ל"ע נאנח הרבה יותר ממה שבאמת אינו חש בטוב ויש בזה קצת שקר, וכידוע עד כמה התרחק רבי פנחס קאריצער זיע"א מרבב של שקר, אך לפליאת כולם כאשר חלה "המנגן העיוור" [של אותו העיר], שינה ר"פ קאריצער ממנהגו והלך לבקרו ושהה בביקורו אצלו זמן רב, למחרת [לפני יציאת נשמה שלו] קרא המנגן העיוור ליוצא חלציו, ופתח את עיניו, ואמר לכל הסובבים, דעו לכם כי אני עיוור כלל, וביכולתי לראות בעיני [הבריאות] הכל, רק מחמת שפרנסתי היה לנגן בשמחות נישואין, וכשעמדתי לנגן על הבמה חששתי שמא ישל ח"ו בשמירת עיניים, על כן עשיתי את עצמי עיוור, כדי שאוכל לפרנס ולכלכל את ביתי בהיתר ולא באיסור, ואיך שגמר לגלות את הסוד עלתה נשמתו בטהרה השמימה, ואז נתגלה למפרע מה המיוחד שראה ר"פ קאריצער זיע"א אצל המנגן העיוור ועל דרגתו הגדולה. מעשה נורא זה מלמדינו לאיזה דרגה של מסירות נפש הגיעו יהודים, כדי להביא טרף לביתם בהיתר ובכשרות, ושהפרנסה לא תגרום להם ח"ו איזה ירידה בעבודת ד'.

ב. הרחוב נכנס לבתינו.

יש לדעת שאחד מהחורבנות הגדולים של הטכנולוגיה הוא, שמביא ומכניס את כל הרחוב הקלוקל והגויי, לתוך תוכיותו של בית ישראל הפנימי והטהור, וידוע מה שאמר הבית אהרן מקרלין זיע"א: מי שהוא בביתו יהודי שלם, אזי ברחוב הוא חצי יהודי, ומי שהוא בביתו חצי יהודי... והיה מצווה למסתופפים בצילו, שלא להתעכב ברחוב. וכן אמרו הצדיקים על הפסוק "איה הקדושה בעיניים", שכל סוד הקדושה טמון בשמירת העיניים. ובענין זה מצאתי ווארט חזק מהגה"ק רבי דוד טעביל בעל הנחלת דוד זיע"א, על מה שלמדנו בסוף פרשת שמות, שמיד לאחר גזירת "ויפץ העם על כל ארץ מצרים" וגו', התפלל משה אל ד' "למה הרעתה לעם הזה" וכו', ושאל בזה רבי דוד, הרי עם ישראל סבל נוראות גם לפני גזירת "ויפץ העם על כל ארץ מצרים", ומה נשתנה גזירת "ויפץ העם על כל ארץ מצרים" שהביא את משה לדבר קשות ב"למה הרעתה", וביאר הנחלת דוד, דעד עכשיו סבלו ישראל יסורים גופניים וגשמיים, ועל זה עוד יכל משה להתאפק, אך כאשר נגזר עליהם להתערב בין הגויים לחפש תבן, ועל ידי זה יראו את מעשה

הגויים ויפלו לנסינות רוחניים, על זה לא יכל משה להתאפק, ומיד צעק למה הרעתה.

ג. להתרחק מנסינות.

היוצא לנו מכל הלין, כמה יש לו להאדם להתרחק מנסינות, וכיון ששומעים כסדר מהמשתמשים באינטרנט על גודל הנסינות בשמירת עינים שנגרם להם על ידי זה, הרי זה דבר ברור שלא די רק במה שמבקשים כל יום "ואל תביאיני לידי נסיון", אלא צריך לעשות בזה מעשה, להתנתק בפועל מהאינטרנט, כדי שלא לבוא לידי נסיונות לא טובים. לפני כמה שנים אמר לי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שאינו מבין איך אנשים צעירים אינם מפחדים מסכנת האינטרנט ואיך אין חוששים מלהכניס עצמם לנסינות עצומים כאלו, וסיפר לי רבינו שליט"א, שפעם אחת ביקר אצל יהודי תלמיד חכם זקן שעבר כבר את גיל הגבורות שנים, וגם לא היה כל כך בקו הבריאות, ומכל מקום התלונן שעדיין הוא מתמודד עם נסיונות רוחניים, ואם בארזים נפלה שלהבת מה נענה אנו אזובי קיר, ואיך יכולים צעירים להתיימר ולומר "לי זה לא זיק" "אני חושש מנסינות".

ד. זעקת הגאון רבי משה שאול קליין שליט"א כי היהדות בסכנה גדולה.

בכנס רבני הקהילות לטכס עצות איך להינצל מהנסיון הגדול של דור האחרון הנקרא "אינטרנט", זעק מנהמת לבו הגאון רבי משה שאול קליין שליט"א, שיש מכתב ממרן החתם סופר זצ"ל, שקודם שהתחילה תנועת ההשכלה להשפיע, היה בעיר פרנקפורט יותר ממאתיים רבנים שהיו בקיאים בש"ס ובד' חלקי שו"ע, ולא עברו חמישים שנה מעת שהתחילו המשכילים להשפיע, עד שהעיד הגאון רבי רפאל שמשון הירש זצ"ל שאין לו מנין להתפלל בבית מדרש [בעיר פרנקפורט], והמשיך הגרמ"ש, שלדאבוננו בתקופה האחרונה שומעים מרבים שסרו מהדרך הטובה על ידי שהחזיקו את ה"מכשירים" אפילו מאלו הנקראים "מוגנים ומאושרים", הגרמ"ש פרץ בבכי כמה פעמים עד שלא יכל להמשיך בנאוומו, ואמר שלא היה עוד כזאת בישראל שמשפחות שלימות סרים מהדרך רח"ל, וגם רואים תופעה חדשה אצל הרבה שמחזותם החיצונית נראה שהם חרדים לכל דבר, ומאידיך מקבלים עדויות שהם עוברים רח"ל על איסורי תורה באופן מבחיל, וכל זה הוא תוצאה ישירה מההשתמשות במכשירים טכנולוגיים שכביכול נצרכים והכרחיים לפרנסה, ולצערינו אנו רואים בעליל שאין באפשרותם של שום חברת סינון, לחסום ולהגן עליהם, ומכיון שנתברר לנו שכלי האינטרנט מסוכן מאד ויכול להביא לידי עקירת הדת רח"ל, ואצל רבים וטובים זה גרם

להתדרדרות גדולה ורפיון בכל ענייני היהדות, על כן לא עת לחשות! ומוכרחים למנות ממונים בכל קהילה וקהילה שיפקחו על זה, כי אם לא נשקיע בזה כוחות במחשבה, דיבור, ומעשה, מי יודע לאן נגיע ח"ו, ומפחד אני לומר [אמר הגרמ"ש] שבחצרות הקודש בונים בתי מדרשות גדולים, ומי יודע אם בעוד כמה שנים יהיה מי שימלא את ספסלי הבתי מדרשות אם לא נעמוד בכל עוז על המשמר.

ה. הי"ת נתן לבעל דבר ב' רבנים בכל עיר, ובימינו טכנולוגיה.

כ"ק אדמו"ר מרחמסטריוקא שליט"א דיבר שיחה לאברכים בענייני טכנולוגיה, [מילין קדישין תשס"ד], ובתוך הדברים הזכיר מזקינו הרה"ק רבי נחמטשע מרחמסטריוקא זיע"א שאמר בעת שהתחילו המטוסים לטוס וקיצרו את זמני הנסיעות ממדינה למדינה באופן ניכר, שהבעל דבר התלונן כביכול להשי"ת על שבימים מקדם כשרצו לנסוע ממדינה למדינה התארכה הנסיעה זמן רב לפעמים כמה שבועות, וכהיום המטוסים קיצרו וזירזו את הנסיעה ממקום למקום לפחות מיממה, ומדוע הוא עדיין צריך לעבוד זמן רב כבשנים קדמוניות כדי להפיל את האדם ח"ו ברוחניות, והשיבו השי"ת, שהוא יעזור לו, בזה שיהיה בכל עיר ב' רבנים, וזה יגרום למחלוקת בין הקהילות וכו', ועל ידי זה יהיה לו בניקל לפעול פעולתו, והוסיף כ"ק אדמו"ר מרחמסטריוקא שליט"א, שבדור האחרון הוסיף הבעל דבר לבא בטענה שהכל נעשה במהירות יתירה, והשי"ת השיבו שהטכנולוגיה תעזור לו לעשות הכל במהירות רח"ל.

ו. סכנת המכשירים המוגנים והמאושרים.

אם ישאל השואל האם הסכנה טמונה רק במכשירים ללא סינון והכשר, או גם במכשירים הנקראים "מוגנים" ו"מאושרים"? התשובה לכך הוא, שאין הבדל! והטעם! לפי שיש כבר מבחן תוצאה! כי רואים בבירור נפילות גם אצל אלו שהחזיקו רק מכשירים מסוננים ומוגנים, וממילא אין לקחת בזה יותר סיכונים. באיזה חברת תעופה אירע ששנים ממטוסיהם נפלו והתרסקו, ולאחר תחקיר יסודי גילו שבאותו דגם יש איזה אחוז קטנטן של סיכון, ואפילו שמטוסים מאותו דגם הצליחו להמריא ולנחות מעל מאה אלף פעם, בכל זאת החליטה החברה להחרים את כל המטוסים מאותו דגם כדי שלא להיכנס לסיכונים גם בזמן שהנזק הכספי של החברה הגיע לשיא של בליוני דולרים. וכיון שכן, אנו יהודים מאמינים בני מאמינים שדברי חז"ל עומדים לנגד עינינו תמיד, הרי אמרו חז"ל [ספרי פרשת כי תצא כג, טו], "גדול המחטא יותר מהורגו"! איך נוכל להכניס

עצמינו לחשש סכנה, וספק פיקוח נפש דוחה הכל, ובפרט שבהחזקת המכשירים הסכנה הרוחנית היא הרבה יותר ממשית ושכיחה.

ז. כשילד מטפס על מעקה בגובה מטר לא מסתפקים בהכשר על המעקה.

מספרים שבאחד הבניינים הגבוהים בירושלים עיה"ק טיפס ילד קטן על סורגי המרפסת וברגע האחרון הבחינה בו אמו, האם רצתה לעברו בהשקט כדי לתפסו, ובחסדי ד' הצליחה להורידו מהסורג בריא ושלם ובנסי ניסים ניצל לחיים, האמא המודאגת לא מצאה מנוח לנפשה, ואמרה לבעלה שמוכרחים להזמין תיכף ומיד מסגר שיגביה את גובה הסורג עד לתקרה כדי שלא יקרא ח"ו פעם שנית מה שאירע, כי אין סומכים על הנס, ובעלה הבטיח לה שלמחרת בבוקר יזמין את המסגר, למחרת כאשר חזר מבית הכנסת אמר לאשתו שעשה בזה שאלת רב, והרב הורה לו שסורג בגובה מטר "כשר למעקה" ויש לו דין "מעקה מהודר", ואין צריך להוסיף כלום! ואם הבית התחילה לזעוק בזעקה קשה ומרה, מה שיך כאן הכשר? אפילו אם מצד הדין זה כשר, במציאות ראיתי את הילד מטפס על הסורג! האם צריך שיקרה ח"ו נפילה בפועל כדי להבין שיש להגביה את הסורג? [ע"כ המעשה], מעשה זה הוא משל המתאים לעניינינו, כי רואים את המציאות שגם עם "מכשיר מוגן" נופלים עוד ועוד, אז מה האם צריך לחכות לעוד נפילות? צריך לעצור בזמן! ולדע שמכשיר שיש בו ספק נפשות יש להחמיר ולהתרחק ממנו כמטוחי קשת כדי להינצל ולהישאר בחיים.

ה. נזק שנגרם לילד כשההורים השתמשו באינטרנט עם אישור לצורך רפואה.

לפני כמה שנים באו אלי זוג מקהילה אחרת [כנראה התביישו לילך לרב של קהילתם], ושניהם ישבו ובכו על איבוד הרוחני של בנם "הישיבה בוחער", ומעשה שהיה כך היה, האמא היה לה היתר להחזיק סמארטפון מסוגן לצורך רפואה, ולימים גילו ההורים בבית מטען חדש של מכשיר סמארטפון, ועורר בהם חשד, שאולי בנם היושן כל לילה בבית רכש לו מכשיר כזה ובטעות שכח את המטען וכו', לאחר הבריו, הודה להם הבן, שבכל לילה בעת שהלכו [ההורים] לישון, היה לוקח את המכשיר המאושר של אמו, והיצר [הרע] עזר לו להגיע למקומות שאין כאן המקום לפרט, עד שהחליט לרכוש בעצמו מכשיר כזה, ולאחר שגילו את הטרגדיה, באו אלי בבכיה וביקשו עצה איך להציל את בנם מרדת שחת, ובחסדי הש"ת השגתי מיד בטלפון את המחנך הנודע הרה"ג רבי משה בלוי שליט"א המתמחה מאד בעניינים אלו, והוא קישר את ההורים עם מטפל מומחה בגמילה מהתמכרות וכו'. אני מספר את המעשה, כדי שיכנסו הדברים יותר ללב ויקחו מזה מוסר, לידע, להבין, להפנים, שאין משחקים באש, ואלו אחראים על עצמינו, ואלו אחראים על צאצאנו, ואלו אחראים על המשך הדורות שכולם ילכו בדרך ישראל סבא.

ט. "ההתמכרות" פוגעת בשלום בית, ומנתק את

הקשר בין ההורים לילדיהם.

בנוסף לכך יש לדעת כי גם המכשירים המכונים כשרים מביאים להתמכרות, בפרט כשמדובר בסמארטפון הזמין בכיס בכל עת, הרי גם בלי המכשירים הללו אנו צריכים רחמי שמים לזכות לקצת ישוב הדעת, לרוגע, לשלוות הנפש, אבא או אמא שנכנסים הביתה, אם יש להם התמכרות למכשיר, אינם מספיקים להתייחס זה לזה וממילא נפגע השלום בית, וכן אינם יכולים להתייחס לילדים, לתת להם תשומת לב, וזה ברור שהילדים ממתנינים ומצפים למילה טובה, למאור פנים וחיוך מההורים. אנו רוצים לרוות נחת מהצאצאים, ורוצים לראותם גדלים בתורה ויראה, ולזה אנו צריכים הרבה להשקיע ב"התקשרות עם הילדים" "להתחבר עמם", וכפי שהורה לנו רבינו יעקב בעל הטורים [מגדולי הראשונים, בבעל הטורים פרשת ויגש, וזהו תוכן דבריו שם], הנה תיבת "קשורה" כתוב ב' פעמים במסורה, א', "ונפשו קשורה בנפשו", ב', "איוולת קשורה בלב נער", וביאר שם שזהו מה שאמר יהודה ליוסף, אם רצונך שבנימין התנתק מאיוולת [מהטיפשות] שבו, העצה לכך הוא אך ורק על ידי "ונפשו קשורה בנפשו", דכאשר יעקב יקשר עצמו אליו ויתן לו חמימות ועירוף עליו אהבה, ממילא יתנתק מכל הטיפשויות שלו. מני אז שיצא לעולם כלי הטלפון, ואחר כך הפלפון, נפגם הרבה מעלת ההתקשרות בין ההורים לילדיהם, וחשוב מאד שההורים יתישבו ויתבוננו בדבר, ולכל הפחות יראו לקבוע זמנים מיוחדים שבהם הם מתנתקים מכל עיסוקיהם, סוגרים את הטלפונים, ומשקיעים בענין "הקשר עם הילדים", "החיבור לילדים", אשר הוא חיוני והכרחי, והוא אחד מהגורמים הגדולים שסייע להם להתנתק מכל דבר לא טוב. ומוכרחים אנו להזכיר כאן על חובת ההתנתקות מקווי הנייעס למיניהם [אפילו הכשרים] אשר המה גורמים הרבה לבלבול הדעת וגלות הדעת, ומפריעים לקיים את הקשר הנחוץ וההכרחי עם הילדים, ומביאים הרבה לביטול תורה ותפלה.

י. "קיצוניות בטכנולוגיה" הכרחית ורצויה.

בענייני טכנולוגיה חייבים להיות "קיצוני", ויובן על פי דברי הרמב"ם הידועים, ששאל מדוע בענין ענוה הורו לנו חז"ל [אבות פ"ד] "מאד מאד הוי שפל רוח", הרי בכל ענייני העבודה צריך לילך בדרך הממוצע, וביאר הרמב"ם, דכיון שדרך טבע האדם להתגאות, צריך לילך קיצוני לקצה השני כדי לבוא לממוצע, כמו כן בנושא הטכנולוגיה כדי שנוכל באמת להינצל מהסכנות הטמונים בה ולהישאר בדרך הטובה, מוכרחים אנו לילך בזה עד קצה האחרון ולהוסיף משמרת למשמרת.

יא. על טענת הקושי להתפרנס בלא אינטרנט.

למתלוננים על הנסיון שקשה להם לעבוד בלי אינטרנט, כיון שהוא כלי המשרת בעבודה ומשפרו בעילות ומהירות וכו', רציתי לתת עצה שיקל מעליהם הרבה את הנסיון הזה, והוא דאיתא במדרש רבה [פרשת מקץ צב], "אין לך אדם שאין לו יסורים, אשרי מי שהיסורים באים עליו מהתורה", ועל כן יחשוב כל אחד

בנפשו אפילו אם העבודה ללא אינטרנט מקשה עלינו ומייסרינו, אך עדיף לסבול יסורים של תורה מלסבול ח"ו יסורים אחרים, כי אין לך אדם שאין לו יסורים! ובענין זה שמעתי מעשה שטמון בו "מסר גדול", אברך בעל משפחה עניפה שהתגורר בבני ברק בדירה קטנה בת שני חדרים, והיה לו שכן שגר תחתיו שירד לחייו, ובכל הזדמנות בא למחות על הרעש וכו', בעת שפתחו את הפרויקטים בעיר קרית ספר, הציעו הוריו לאברך שימכור את הדירה הקטנה בבני ברק ויקנה תחתיו דירה גדולה ורחבת ידים בקרית ספר, ובא לשאול בזה את הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל האם לקבל הצעה זו, שאל אותו הגר"ח, מה דוחף אותך לעבור דירה, השיבו האברך, הצפיפות, הצרות מהשכן הלא טוב שיווד לחיי, אמר לו גדול הדור, אם אתה רוצה לעבור לקרית ספר משום שיש לך שם כולל יותר טוב, או מסגרת יותר טובה לילדים מובן הדבר, אך אם כל המטרה הוא לברוח מהצרות, תדע לך, מצרות לא בורחים! הם רק מתחלפים! [ע"כ המעשה], ולעניינינו, חשבון זה יכול לסייע לנו הרבה בכל פעם שבא לידינו איזה קושי וצער על ידי השמירה וההתחזקות בדבר שבקדושה, כדאי לזכור את דברי המדרש הנ"ל, ויותר טוב לנו לבחור את היסורים לעצמינו, וניקה את היסורים של תורה, ובזה נחליף את היסורים, ונינצל מיסורים אחרים.

יב. שלא להוציא מכשיר עם אינטרנט מאושר בפרהסיה.

הרבה פעמים שמענו את כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א זועק מנהמת ליבו: שאפילו אלו שקיבלו אישור להחזיק מכשיר בדיעבד ובדוחק גדול, "שלא יוציאו את המכשיר בפני רבים", כי זה מביא קרירות בענין הנוגע לציפור נפשינו, ויפה הגדיר את זה הגה"ח רבי יצחק דוד רוטמן שליט"א, שמוכן לכל, דמי שקיבל היתר לאכול ולשתות שיעורים ביום כיפור מחמת חולי רח"ל, שאינו מסתובב עם זה בבית המדרש בפרהסיה. וכבר הורו בזה כל גדולי הדור באופן חד וברור, שאין להוציא מכשיר סמארטפון אפילו מוגן בפני רבים, ומי שנכשל ומוציאו, בתחילה יש למחות בו ברוגע ובבקשה, ואם אינו שומע בטוב, גוערים בו עד שיבין שלא יעשה כן במחוזותינו, הבה ונתבונן, אם יכנס איש עם מחלה מסוכנת ומדבקת ל"ע לבית המדרש, האם ישתקו לו?...

יג. הבטחת מהרי"ל דיסקין שהמתנתק מאינטרנט ניצל מחבלי משיח.

המהרי"ל דיסקין זצ"ל אמר שיש לו קבלה מצדיקים דמי שיקפיד על "התבדלות מהגוים" ניצל מחבלי משיח. וידוע לכל, שאחד מהשוש"ר פורה ראש ולענה של האינטרנט הארור הוא ההתערבות עם הגוים, כי בלחיצה קלה יכול לטייל בכל מקומות מושבותיהם של הגוים ולהביט במעשיהם רח"ל, ועל כן כאשר נתחזק ונקבל על עצמינו "להתנתק מהאינטרנט" בזה אנו מתבדלים ומתנתקים מהגוים, ועל ידי זה נזכה להבטחת הצדיקים להינצל מחבלי משיח.

יד. סגולה לפרנסה בריוח, זיווגים הגונים בניקל.

חז"ל הקדושים [במדרש רבה בר"ר פז, ח] גילו לנו שבזכות ה"וינס" יוסף החוצה, זכו עם ישראל להים ראה ו"ינס", ולקריעת ים סוף, יוסף הצדיק ברח מנסינות, ובזכות זה זכו ישראל לקריעת ים סוף. עוד אמרו חז"ל, קשה פרנסתו של אדם כקריעת ים סוף, וקשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף, ועל זה אנו מתפללים: יהי רצון מלפניך אבינו שבשמים שעל ידי ההתחזקות ב"וינס" מנסינות פגעי

הטכנולוגיה, נזכה לישועות בכל העניינים ובפרט בדברים הקשים כקריעת ים סוף, דהיינו לפרנסה בריוח, זיווגים הגונים, ובמילוי כל משאלות לבנו לטובה.

טו. מתנה שנתן לנו ה"ת שעל ידה נזכה במהרה להיגאל גאולת עולם.

איתא בתפארת שלמה [פרשת בשלח], שקודם קריעת ים סוף היו כלל ישראל זקוקים לאיזה זכות שעל ידי זה יראו את ישועת ד', וה"ת זימן

לידם נסיון באמונת צדיקים, בעת שמשא אמר להם את הציווי "וישבו ויחנו לפני פי החירות" [שמות יד, א], הרי זה היה היפך השכל לשוב לכיון מצרים מקום הסכנה, וכלל ישראל עמד בנסיון ואמרו אין לנו אלא דברי בן עמרם, כפרש"י שם, ובזכות זה שהאמינו בצדיק, זכו לקריעת ים סוף, ואפשר שגם עכשיו בימינו אנו נתן לנו השי"ת את הזכות של "וינס" מנסינות הטכנולוגיה, כדי שעל ידי זה נזכה במהרה להיגאל גאולת עולם.

ועד החבורות דהסידי לעלוב בארה"ק בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בס"ד, ערב יומא הילולא קדישא ז' שבט תשפ"ד

לקראת הנסיעה הגדולה לעלוב ז' שבט

כמה הודעות לבחורים בהוראת הקודש:

- א. כמידי שנה הנסיעה לבחורים היא אך ורק לבחורים משיעור ג' ישיבה גדולה ומעלה וחתנים.
- ב. בחורים הנוסעים בקבוצה מאורגנת יש לתאם את כל פרטי הנסיעה עם נציגי ועד החבורות.
- ג. 'החכם עיניו בראשו' שלא יצא שכרו בהפסדו ולהיזהר בשמירה יתירה בדרכים וכדו' כדי שנוכל להיות כלי מחזיקי ברכה לקבל הרשימה קדישא מההילולא בעלוב ז' שבט.
- ד. על כל דקת לימוד בשדה התעופה עד חצי שעה יקבלו מילגה מיוחדת.

ברכת ימלא ה' כל משאלות
לבנו לטובה ולברכה השפעת
טובות לרוב בכל העניינים צאתכם
ובואכם לחיים לשמחה ולשלום

ולא החבורות

האטס אפויילע
אלטס אטס

ועד החבורות דהסידי לעלוב בארה"ק בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בס"ד, ערש"ק פרשת וארא תשפ"ד

שבעה מי יודעי?

תנו כבוד לתורה

הודעה משמחת לבחורים המשתתפים בסדרי הלימוד 'במוצאי מנוחה' מוצאי שבתות החורף בבתי מדרשינו כתקנת הקודש.

כל בחור שישתתף בשבעה סדרים יזכה לקבל את הסידור המפורא 'שומע תפילה - לעלוב' לשבת קודש מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בעת השולחנות הטהורים במשך החורף הבעל"ט.

מעמד החלוקה הראשון יתקיים ב'עיש חמשה עשר בשבט' הבעל"ט, ובהמשך יתקיימו עוד מעמדי חלוקה ב'עישן מלווה מלכה' כשקבוצות בחורים נוספות יטיימו שבעה סדרים.

'במוצאי מנוחה'

בהוראת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א במוצאי שבת קודש זו פרשת וארא מתחילים בסייעתא דשמיא הלכות 'מבשל בשבת' סימן ש"ח סעיף א'.
השבוע ימסרו בטוב טעם ודעת בבהירות נפלאה שיעורי הקדמה ע"י האברכים הרה"ג שליט"א.

ברכת התורה
ולא החבורות

לכבוד נשמת אוהבן של ישראל רביה"ק הרה"ק רבי דוד מעלוב זיע"א
הונצח ע"י יידינו הנכבד

הרה"צ ר' משה מרדכי קורנייך שליט"א
נ"נ לרבוה"ק זיע"א

זכותו הגדול של רביה"ק יגן עליו ועל ב"ב להתברך בכל מילי דמיטב, שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ונחת מכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לכבוד נשמת אוהבן של ישראל רביה"ק הרה"ק רבי דוד מעלוב זיע"א
הונצח ע"י יידינו הנכבד

הרה"צ ר' יהודה קורנייך שליט"א
נ"נ לרבוה"ק זיע"א

זכותו הגדול של רביה"ק יגן עליו ועל ב"ב להתברך בכל מילי דמיטב, שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ונחת מכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לכבוד נשמת אוהבן של ישראל רביה"ק הרה"ק רבי דוד מעלוב זיע"א
הונצח ע"י יידינו הנכבד

הרה"ח רבי יצחק דוד גרוסמן שליט"א
רב מגדל העמק ונשיא מוסדות מגדל אור

זכותו הגדול של רביה"ק יגן עליו ועל ב"ב להתברך בכל מילי דמיטב, שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ונחת מכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לכבוד נשמת אוהבן של ישראל רביה"ק הרה"ק רבי דוד מעלוב זיע"א
הונצח ע"י יידינו הנכבד

הרה"צ ר' אברהם באכנער שליט"א
נ"נ לרבוה"ק זיע"א

זכותו הגדול של רביה"ק יגן עליו ועל ב"ב להתברך בכל מילי דמיטב, שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ונחת מכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לכבוד נשמת אוהבן של ישראל רביה"ק הרה"ק רבי דוד מעלוב זיע"א
הונצח ע"י יידינו הנכבד

הרה"ח המפורא ר' מרדכי בריסק שליט"א
י"ר קהל מחזיקי הדת ונשיא מכון מהרי"א זיע"א

זכותו הגדול של רביה"ק יגן עליו ועל ב"ב להתברך בכל מילי דמיטב, שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ונחת מכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לכבוד נשמת אוהבן של ישראל רביה"ק הרה"ק רבי דוד מעלוב זיע"א
הונצח ע"י יידינו הנכבד

הרה"ח ר' יהושע חיים שטרנליכט שליט"א
מחשובי ומבארי א"ש

זכותו הגדול של רביה"ק יגן עליו ועל ב"ב להתברך בכל מילי דמיטב, שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ונחת מכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לכבוד נשמת אוהבן של ישראל רביה"ק הרה"ק רבי דוד מעלוב זיע"א
הונצח ע"י יידינו הנכבד, מחשובי א"ש

הרה"ח ר' מאיר בלז שליט"א

זכותו הגדול של רביה"ק יגן עליו ועל ב"ב להתברך בכל מילי דמיטב, שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ונחת מכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לכבוד נשמת אוהבן של ישראל רביה"ק הרה"ק רבי דוד מעלוב זיע"א
הונצח ע"י יידינו הנכבד, מחשובי א"ש

הרה"ח ר' מאיר גרוס שליט"א

זכותו הגדול של רביה"ק יגן עליו ועל ב"ב להתברך בכל מילי דמיטב, שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ונחת מכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לכבוד נשמת אוהבן של ישראל רביה"ק הרה"ק רבי דוד מעלוב זיע"א
הונצח ע"י יידינו הנכבד

הרה"ח ר' אלעזר צוקר שליט"א
מחשובי ומבארי א"ש

זכותו הגדול של רביה"ק יגן עליו ועל ב"ב להתברך בכל מילי דמיטב, שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ונחת מכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

הרב אהרן גלבשטיין

פרשת וארא

**לכבוד יומא דהילולא של
הרה"ק רבי יהודה אריה לייב מגור זי"ע
בעל 'שפת אמת' - ה' שבט**

בד' לשונות של גאולה. כי האדם יש בו מד' יסודות אש רוח מים עפר, ואיתא בזוהר הקדוש שמות על פסוק מארבע רוחות באי הרוח שגם הרוח יש בו מד' יסודות רוחניים ע"ש, כי הקב"ה צר צורת הגוף בדמיון הנפש כמו שאמר חז"ל אין צייר כאלקינו, ולכן יש ד' גאולות שצריך הנפש להיות נגאל מד' יסודות הגוף הגשמי, וזה עיקר הגאולה שיתמשכו יסודות הגוף אחר יסודות הנפש.

ולכן יש ד' בחינות עיקריות בעבודת הבורא יראה אהבה תורה ומצות כמו שכתוב בזוהר הקדוש בכמה מקומות מול ד' אותיות ה'. יראה בחינת אש, אהבה מים, תורה רוח, מצות תיקון הגוף בבחינת עפר שהיא בחינת תחתונה מכולם.

ובפרטות יותר כמו שיש תרי"ג איברים וגידים בגוף, כן רמ"ח ושס"ה מצות בנפש. וכמו שכתוב בספר שער הקדושה שעל זה נאמר וחי בהם. ואמרו חז"ל רצה הקב"ה לזכות את ישראל הרבה להם תורה ומצות שעל ידן מזוכך הגוף להתמשך אחר הארת הנשמה, כי באמת שורש ד' יסודות נקשרים בד' בחינות אותיות ה', ושם מתאחדין ד' יסודות רוחניות וטבעיות, ולכן שבת קודש זכר ליציאת מצרים וזכרון למעשה בראשית, פירוש במעשה בראשית היה הכל אחדות אחד, ועל ידי יציאת מצרים נשאר זכר זה לבני ישראל בשבתות ומועדים, שיש בהם הארה מיציאת מצרים ומפתח של הגאולה.

וד' בחינות הנ"ל הם ד' גאולות של ד' מלכיות, וגלות שלנו בחינת עפר מדרגה התחתונה עד שיהיה גאולה שלימה במהרה, כמו שכתוב כי שחה לעפר נפשנו כו' קומה עזרתה לנו.

שפת אמת (תרס"ד)

להשם, וזה עד"י ע"ד, ב' פעמים ע"ד עולה קמ"ח, שישפיעו לכם פרנסה. וזה שפירש רש"י נאמן לשלם שכר טוב, היינו, אם הוא בן צדיק ישפיע הקב"ה על ידו טובות, וזו למתהלכים לפניו, היינו, אבותיהם התהלכו לפניו, ועל ידי זה יכולים גם הם להשפיע טובות הגשמיות.

עטרת ישועה

**המוציא אתכם מתחת סבלות
מצרים** (ו. ה.)

שמעתי בשם הרבי ר' העניך מאלכסנדר זצ"ל, הגלות היותר גדול אשר היה לישראל במצרים וואהס זייא האבין שוין גיעקענט אלץ פר נעמין. וזה שכתוב **המוציא אתכם מתחת סבלות הסבלנות שהיתה להם במצרים.** והבן.

שיח שרפי קודש

**הוא אהרן ומשה אשר אמר ה'
להם הוציאו את בני ישראל וגו'.
הם המדברים אל פרעה מלך וגו'
הוא משה ואהרן** (ו. כו-כז)

**הוא אהרן ומשה אשר אמר ד'
להם הוציאו את בני ישראל כו'
הם המדברים אל מלך כו' הוא
משה ואהרן,** י"ל הפירוש כך שהכתוב מתמיה האיך אפשר שאהרן ומשה שפי' ה' דבר עמהם האיך היה אפשר שהם ידברו אל

פרעה ערל טמא, ומתרץ הכתוב, **הוא משה ואהרן** כלומר שהם היו דבוקים שניהם יחד כמו שנאמר **והוא יהיה לך לפה** והיה הדבור יוצא מבין שניהם ולא אל פרעה וממילא נשמע אל פרעה וק"ל.

נועם אלימלך

הוא אהרן ומשה (ו. ה.)

ברש"י: **יש מקומות שמקדים אהרן למשה ויש מקומות שמקדים משה לאהרן לומר לך ששקולין כאחד.**

בפרשת וארא: **"הוא אהרן ומשה" וגו', ופרש"י "יש מקומות שמקדים אהרן למשה ויש מקומות שמקדים משה לאהרן, לומר לך ששקולין כאחד."** ומסביר הגאון רבי יהודה אסאד, כשהיה צריך לומר לישראל הבשורה שיגאלו ממצרים היה אהרן נאמן יותר על ישראל, כי אמרו משה נתגדל בבית המלך ואינו מרגיש כ"כ בצערן של ישראל כמו אהרן שנתגדל ביניהם, מרגיש בצרתם ואוהבם יותר. לכן כתוב

וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה (ו. ה.)

ברש"י: **דבר אתו משפט על שהקשה לדבר ולומר למה הרעותה לעם הזה.**

שמעתי מהגה"צ מוריניו הרב ר' שלום מאשקאוויטש משאץ - לונדון זצ"ל: בעיר זלוטשוב מקום מגורי חסידי הרה"ק הרבי ר' מאיר מפרמישלאן זצ"ל, בקשו למנות את הגר"י אשכנזי זצ"ל לרב העיר, ושאלו חוות דעת רבם הרבי ר' מאיר'ל. וחיו זמן רב לתשובתו והסכמתו. וביאר להם הסיבה לכך כי חכיה להזדמנות שיראה לנסותו האיך מקיים את ה"לא תגורו מפני איש", עד שמעשה בא לידו שאיזה מקרוביו היה לו דין תורה אצלו, והפסיד בדין וסירבו לקיים הפסק דין, ומהר"י אשכנזי הוציא עליהם כתב סירוב, כדת תורתנו הקדושה, ולא נתפחד מדודם הרה"ק מפרמישלאן. ואמר שזה כוונת רש"י בפירוש הכתוב (פרשת וארא) **וידבר אלוקים אל משה** דבר אתו משפט, דיבור הוא מלשון הנהגה, שהקב"ה הצדיק הנהגת משה רבינו להיות שופט מלך, על שהעזי לטעון גם נגד הקב"ה כביכול, כשהיה לו לטעון "למה הרעות" וכו'.

שיחתו של עבדי אבות (חלק א' דף שו)

וַאֲרָא אֶל וגו' וַיְשָׂמֵי ה' לֹא נֹדַעְתִּי לָהֶם (ו. ה.)
ברש"י: **וארא, אל האבות.**

וברש"י (ו. ה.): **ויאמר אליו אני ה', נאמן לשלם שכר טוב למתהלכים לפני.**

או יאמר בדרך זה, כי צריך להאמין באמונה שלימה שבכל דור ודור יש צדיקים, ומי שאומר אשר הצדיקים הראשונים היו צדיקים ולא עתה, אין לו אמונה אפילו אמונת הבורא, כי כתיב ויאמינו בה' ובמשה עבדו, ואיתא במדרש אם במשה האמינו בה' לא כל שכן, אלא לומר לך כל המאמין בצדיקים ועבדי ה' כאילו מאמין בהקב"ה [מכילתא פרשת בשלח פרשה ו משנה ט], ואם כן צריך להאמין גם עתה בצדיקים. וזה מרומז בפסוק וארא, וברש"י ז"ל **אל האבות,** היינו, מי שאומר וארא אל האבות אשר הם דורות הראשונים היו צדיקים ולא עתה, **ושמי ה' לא נודעתי להם,** אלו האנשים אין להם אמונה גם בה', כי צריך להאמין בצדיקים שהם בימים ההם.

וזה שמביא הזוהר הקדוש, ר' אבא פתח בטחו בה' עדי עד [זוהר פרשת שמות דף כב.], היינו, שצריך לבטוח בהצדיקים ההם שהם נטפלים להשם, כי הצדיקים הראשונים היו ממש בחינת השם, כמו שאיתא הקב"ה קראו ליעקב א-ל [מגילה יח.], והצדיקים שהם בעתים הללו הם רק נטפלים להשם הוי"ה ובכל זאת יכולים להשפיע פרנסה, כמו שאמר הרה"צ רבי ר' משה זצ"ל **מפשעווארסק** שהלבנה אמרה לו אשר באחרית הימים יהיו צדיקים קטנים ויהיה ביכולתם להשפיע פרנסה ושפע רב. וזה בטחו בה', לבטוח בהצדיקים ההם שהם נטפלים

עולמו של אבא

שֶׁלַח עַמִּי וַיַּעֲבְדֵנִי (ח. טז)

הרה"ק רבי אליעזר מדז"יקוב התבטא: "איני רואה בדור הזה מי שיוכל להתייבב לפני מלך מהגויים ולומר: 'שלח עמי ויעבדוני', זולת הרב מבעלזא [הרה"ק רבי שלום מבעלזא זי"ע] עם הנעליים הגדולים שלו" (בלשונו: איך שפיר נישט אין דעם דור אז עס זאל ווער קענען גיין צו א מלך פון די גוים און זאגן "שלח עמי ויעבדוני", אויסער דער בעלזער רב מיט די גרויסע פאנטאפּל).

י"ג אורות

נערך ע"י הרה"ג רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א - רב ומו"צ בקהילתנו

א. יהרג ואל יעבור באינטרנט.

בענין כלי המכונה אינטרנט אשר רבים חללים הפילה ובאשר מרן החזון איש זצ"ל פסק על גיוס בנות יהרג ואל יעבור והנה הכלי המשחית הזה הוא הרבה גרוע יותר ובדאי גם בזה יהרג ואל יעבור. [הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל, אגרות וכתבים ע' קכז].

ב. האם יכולים להיות יהודים עם אינטרנט.

נשאל הגאון רבי ניסים קרליץ זצ"ל: בעל תוקע המשתמש במחשב עם אינטרנט האם יכול להוציא אחרים ידי חובה? הגיב הגאון זצ"ל בתמיחה ואמר: השאלה היא רק האם יכול לתקוע? השאלה היא האם הוא בכלל יכול להיות יהודי?! [הליכות שני ע' רלא].

ג. שלא לתת הכשר אפילו על מחשב מסווג.

א. כך אמר בעל שבט הלוי: אין אנו נותנים הכשר לזה, כי קבלתי ממרן החתם סופר זיע"א איש מפי איש, כי רב קהילה לא יתן הסכמה על דבר שבדיעבד. [דרשת שבת תשובה תשע"א, מלבושי מרדכי ע' שפז].

ב. וכך אמר הגאון רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן זצ"ל: אין אינטרנט שהוא לכתחילה, הכל בדיעבד שבדיעבד, והלוואי היינו יכולים לאסור אותו לגמרי. [כאיל תערוג תשע"ז].

ד. שלא לעשות דברים המזיקים לתפקודו ואחריותו.

על האדם מוטלת חובה שלא לעשות דברים המזיקים לתפקודו ואחריותו, כגון שתיית משקאות מזיקים ושאר הרגלים רעים, וכל שכן שאסור לו להתקשר למשחקי אינטרנט, שדבר זה מוציא מן העולם הן בגשמיות והן ברוחניות. [הגאון רבי מנחם מנדל שפרן שליט"א, קובץ יא מבית הוראה הישר והטוב].

ה. לעזוב מקום עבודה שהבעלים לא רוצים לעשות חסימה למחשב.

הוראת הגאון רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן זצ"ל, שצריך לעזוב מקום עבודה אם הבעלים לא רוצים לעשות חסימה למחשב. [כאיל תערוג תשע"ז].

ו. האם מותר לעבוד במקום שאינו בטוח שלא יבוא לידי הרהור.

אפילו מי שיפסיד פרנסתו, צריך עיון אם מותר לו לעבוד במקום שאינו בטוח שלא יבוא לידי הרהור. [הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, שו"ת אגרות משה אבן העזר ח"א סנ"ו].

ז. יש כסף למה שרוצים.

יש אנשים שכאשר צריך להוציא כסף על ענייני צניעות, או להשקיע כסף ברכישת ציוד המונע סכנה טכנולוגית כמו מחשב, אינטרנט, פלאפון, אז הם טוענים שאמנם הדבר חשוב, אבל אין להם כסף לכך, אולם מנגד רואים שלצרכים אחרים יש, כי לדאטשא [נופש] מוצאים כסף. [הגאון רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן זצ"ל, מזקנים אתבונן ח"ג ע' 101].

ח. האינטרנט מסוכן יותר לנשים.

הגאון רבי ניסים קרליץ זצ"ל אמר בכנס

לרבנים בענייני טכנולוגיה, שנשים עלולות להכשל בקלות רבה יותר והדבר מסוכן להן יותר מגברים. [הליכות שני ע' רכט].

ט. הוראות הגרש"ז אולמן זצ"ל, במי שיש לו אינטרנט ללא חסימה ראויה.

א. לא יהיה מלמד אפילו ללימודי חול.

ב. לא יהיה סופר סת"ם.

ג. לא יהיה מגיה סת"ם.

ד. לא יהיה משגיח כשרות.

ה. לא יגש לעמוד לשמש כשליח ציבור, וכן לא יקרא בתורה.

ו. דינו כפרוץ לכל דיני יחוד. (ביום אין איסור יחוד עם שני אנשים כשרים, ובלילה עם שלשה, מאידך בפרוצים יש איסור יחוד אפילו עם הרבה).

ז. המוצא מכשיר טמא אין לו חיוב השבת אבידה, אלא צריך לשברו. [הגאון רבי שלמה זלמן אולמן זצ"ל דומ"צ זכרון מאיר וראב"ד מודיעין עילית, שלמי שמחה ע"ז].

י. שוחט שאין לו חסימה ראויה שחיתו פסולה.

הובא משמיה דבעל שבט הלוי ששוחט שאין לו חסימה ראויה באינטרנט, שחיתו פסולה. [הגאון רבי מרדכי גרוס שליט"א, אגרתא דחדוותא עק"ן].

יא. האם מותר לספר למשגיח על בחור שיש לו אינטרנט.

הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל נשאל, בחור ראה אצל חבירו אינטרנט, האם מחויב לספר למשגיח, או שב ואל תעשה עדיף, דאם יספר למשגיח יסולק הבחור מהישיבה? והשיב: שחייב לספר, ולא רק שמותר, כי בחור כזה הוא חוטא ומחטיא ויכול לקלקל בחורים הרבה. [שו"ת וישמע משה ח"א ע' תלז].

יב. האם מותר לגלות בשידוכים אם המדובר או המדוברת נגועים באינטרנט.

לצורך שידוך, אם המדובר או המדוברת נגועים באינטרנט, חייבים לגלות האמת. [נטעי גבריאל, שידוכים ותנאים פ"ב ס"ו].

יג. שלא לקבל בבתי חינוך תלמידים מבתים שיש שם אינטרנט.

הוראת בעל שבט הלוי: שלא לקבל בבתי חינוך תלמידים מבתים שיש שם אינטרנט, ואם מחזיקים אותו בבית מחמת צרכם ההכרחי, הרי שחייב להיות חסום על פי ההלכה, ולא תהא כלל וכלל גישה לילדים למחשב. [דרשה בענייני טכנולוגיה אדר תש"ע, מלבושי מרדכי ע' שצ"ב].

יד. האם מותר לאשה להעלים את המחשב מבעלה.

אברך רכש מחשב לצורך כתיבת חיזושי תורה, למחשב היה אינטרנט ונגרם על ידי זה שהאברך סר מן הדרך הטובה, ואשת האברך שאלה את הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל האם מותר לה להעלים את המחשב, השיב הגאון זצ"ל, שימכרו את המחשב ויחזירו את הכסף לבעלה, דבר זה דומה לפינוי רעל מסוכן מביתו של

אותו איש, ויש בזה מצוות לאפרושי מאיסורא. [אורחות הרב וראש הישיבה ע' נה. (ואפשר שמחמת שלום בית הורה הגאון זצ"ל להחזיר הכסף לבעל)].

טו. משגיח בישיבה ששבר פלאפון עם אינטרנט האם חייב לשלם.

משגיח בישיבה ששבר פלאפון עם אינטרנט שנמצא אצל תלמיד בישיבה, פטור מלשלם. [הגאון רבי נחמן יחיאל מיכל שטיינמעטץ שליט"א דומ"צ בק"ק סקווירא ובעל מחבר שו"ת משיב נבונים על ד' חלקי שו"ע, בתשובה ארוכה ומנומקת יעוין בקובץ אור ישראל מאנסי, סט שנה כ א].

טז. שלא להתחבר עם מי שיש לו אינטרנט, והוא הנשק הגדול של היצר בדורו של משיח.

המחוברים לאינטרנט טמאים ומטמאים אחרים, ועל כן צריך להיזהר שלא להתחבר עמם אפילו במקומות עבודה. וכפי הנראה בדור זה של משיח עיקר כלי זינו של היצר הוא האינטרנט, ועל כן צריך להבטיח את עצמו שכאשר יבוא משיח בקרוב לא יהיה לו או לבני ביתו שום מגע עם כלי זה. [הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א, תשובות והנהגות מועדים ע"ח].

יז. שלא להוציא מכשיר מסווג בפני רבים ובפרט בבית מדרש.

מי שקיבל הוראת היתר להחזקת מכשיר מסווג לצורך פרנסתו, אסור לו להוציא המכשיר ברבים ובפרט בבית מדרש, כי זה מביא קלות אצל אחרים בחומר הזהירות מאינטרנט, וכמו פועל שלא נכנס עם כלי עבודתו לבית מדרש, וכמו חולה שקיבל היתר לשתות שיעורים ביום כיפור, שאינו מסתובב עם כוס השיעורים בפרהסיה. [הגאון רבי יצחק דוד רוטמן שליט"א].

יח. כשההורים לא מראים סלידה לכלים המשחיתים זה משפיע לא טוב על רוחניות הילדים.

כשהילדים רואים את ההורים מחזיקים כלים משחיתים אפילו שמשמשים בהם לצרכי פרנסה, הרי זה פועל לא טוב על רוחניות הילד, כי הילד רואה שהוריו אינם סולדים ומתרחקים מזה. גם בני הקהילה צריכים למחות ולגלות דעת שאין להם שיכות לכלים אלו, ובכך ינצלו שלא להיענש על ידי זה. [כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, בטיש מוצאי שמח"ת תשפ"ב בעת הסיום על מסכת סוכה, ואמר שב' העניינים נלמדים מהמעשה שהובא בסיום המסכת, במרים בת בילגה שזילזלה בקודש בדיבור שלא כראוי, ואומרת שם הגמרא "שותא דינוקא או דאבואה או דאמא" (מה שהתינוק מדבר הוא מה שמע מאביו או מאמו), וגם רואים שם שכל המשמר נענש על ידה. ובענין זה שמעתי מהג"ר יצחק דוד רוטמן שליט"א, שהורים המחזיקים מכשיר עם תירוץ, רואים אחר כך אצל הילדים שמחזיקים מכשיר בלי תירוץ].

ברכת מולא טבא וגדיא יאה

בלב מלא שמחה וגילה, בקול צהלה ורנה, בהדרת כבוד, תבענה שפתינו בהלל והודיה לשגר בזה ברכותינו המאלפיות מעומק וחדוותא דליבא מזלא טבא וגדיא יאה קדם

כ"ק מרן אדמו"ר מוה"ר"ד מלעלוב שליט"א ולחתנו י"ד יחינו הנכבד והגעלה

הגה"ח אהרן ישעי' מילר שליט"א ולאביו י"ד יחינו הנכבד והגעלה

הגה"ח זאב שליט"א

לרגל שמחת נישואי נכדו בנו החתן המופלג בתו"ש עדי לואן ולתפארת כליל המעלות והמידות

הרב אברהם שלמה ה"י עב"ג הכלה החשובה תח"י

הגה"ח טוביה שטרן שליט"א נאב"ד מירון

יה"ר שיהיו יעלה יפה ויזכו לראות רוב נחת דקדושתא ממנה ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מולא טבא וגדיא יאה

בלב מלא שמחה וגילה, בקול צהלה ורנה, בהדרת כבוד, תבענה שפתינו בהלל והודיה לשגר בזה ברכותינו המאלפיות מעומק וחדוותא דליבא מזלא טבא וגדיא יאה קדם

הגה"צ רבי ישראל ארנסטר שליט"א ולאביו י"ד יחינו הנכבד והגעלה

הגאן הדיק רבי מנחם שליט"א ראש ישיבת יוניץ

לרגל שמחת הולדת הנכדה הנינה בת אצל בנו נכדו האברך החשוב

הרה"צ ר' יעקב יצחק שליט"א

חתן כ"ק אדמו"ר מויזניץ שליט"א ולזון יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

גיליון זה נודב

ע"י ידידנו הנכבד האי גברא יקירא, איש האשכולות העושה צדקות נפלאות ונצורות, היקר שבערכין איש חי ורב פעלים שמו מפוארים הנודע לשם ולתהילה, נעים הליכות ומאיר פנים לכל אדם, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, משכיל אל דל, ליבו פתוח כאולם לזולת, שמו הטוב הולך לפניו, מוקיר ורחים רבנו, קובע עיתותיו לתורה, הרבני הנגיד

הגה"ח יוסף אליעזר איצקאוויטש שליט"א בארא פארק

לכבוד נשמת אוהבן של ישראל רביה"ק הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א זכותו הגדול של רביה"ק יגן עליו ועל ב"ב להתברך בכל מיילי דמיטב. שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ונחת מכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מול טוב חמה ולבגית

נדבת ידידנו הנכבד, האי גברא יקירא, ממעתיקי השמועה ומנהלי המסורה מרובו"ק זיע"א, מגדולי משפיע תורת החסידות

הגה"ח שמואל פרוש שליט"א

ולבנו ידידנו הנכבד, מחשובי אנ"ש

הגה"ח יהודה לייב שליט"א רש תשובה בישיבת מדר"י רבני ואל סאמט"ל

ולמחזוננו ידידנו הנכבד, מפארי עדתנו

הגה"ח משה קורנבליט שליט"א

לרגל שמחת הולדת הנין הנכד בן אצל חתנו נכדו ידידנו הנכבד, האברך החשוב

הגה"ח נתן זעליג חשין שליט"א

יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מול טוב חמה ולבגית

לידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הגה"ח צבי פוקס שליט"א

מש"כ בספי אור החיים חן בבית מדרשו בני ברק

לרגל שמחת הולדת הנכדה בת אצל חתנו ידידנו הנכבד האברך החשוב

הגה"ח יעקב מרדכי שטרן ה"י

יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנה ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מול טוב חמה ולבגית

לידידנו המחוננים הדגולים, העומדים לימינו במסירות נפלאה, מחשובי אנ"ש

הרה"ח אהרן יעקב הרשקופ שליט"א ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש

הרה"ח משה שלום שליט"א

ולמחזוננו ידידנו הנכבד מגזע אראלים ותרשישים מחשובי אנ"ש

הגה"ח משה דוב הכהן רוזנפלד שליט"א

לרגל שמחת הולדת נכדו הנינה בת אצל בנו חתנו נכדו האברך החשוב

יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת הקידושתא רבה בשב"ק בבית מדרשינו בית דוד ירושלים

לעילוי נשמת

האי גברא רבא ויקירא, היקר באנשים, איש האשכולות, ספרא רבא, איש הגות ותבונות, אוצר מופלא בתורה וחסידות, מרביץ תורה לרבים, אוצר כלי חמדה, פה מפיץ מרגליות, יראתו קודמת לחכמתו, מאיר פנים לכל אדם, שמו מפארים, עסק כל ימיו בחינוך, והקים בתים נאמנים לה' ולתורתו, דבוק ומקושר בל"ג לרבוה"ק הגה"ח רבי משה צבי זצ"ל בהרה"ח ר' פנחס מנחם זצ"ל נלב"ע ט' שבט תשע"ח ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בנו ידידנו הנכבד והגעלה האי גברא יקירא ראש וראשון לכל דבר דבקדושה שמו מפארים רב פעלים לתורה וחסידות טוב ליבו ונפשו מי ימלא יושב באהלי של תורה מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' יהודה רייס שליט"א

ברכת מול טוב חמה ולבגית

ברכת מול טוב חמה ולבגית נשגר בזה לידידנו הנכבד והגעלה איש האשכולות ורב תבונות אשר שמו הטוב הולך לפניו, חכם לב יקח מצוות, משכיל אל דל, ליבו ער לכל דבר שבקדושה, מוקיר ורחים רבנו, קובע עיתותיו לתורה העומד בל"ג לכל מפעלות חצרו קדשינו ובפרט גלגיונו, זכה לקרבה יתירה מכ"ק מרן אדמו"ר זיע"א, ולהבדלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הרבני החסידי המפואר מוה"ר"י מתתיהו ישראל גרוזינגר שליט"א לרגל שמחת אירוסים נכדו החתן המופלג בתורה וירא"ש, עדי לואן ולתפארת, כליל המעלות והמידות

הבה"ח יהודה שיף ה"י

מבכירי ישיבת חיי משה עב"ג הכלה החשובה תח"י בת ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' גד יעקב הלר שליט"א

יה"ר שיעלה הזיווג יפה לקשר של קיימא, דורות ישרים מבורכים, ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא

ברכת מול טוב חמה ולבגית

לידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' משה ישראל הלוי זוסטגומן שליט"א ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפואר ר' ישעיהו הלוי שליט"א ולחמיו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפואר ר' אברהם ישעי' רובשטיין שליט"א לרגל שמחת אירוסים בנו נכדו החתן המופלג בתורה וירא"ש, עדי לואן ולתפארת, כליל המעלות והמידות

הבה"ח חיים שלמה צבי ה"י

מחשובי חבורת הבחורים ומבכירי מפעל התורה חביבותא דרבי שמעון עב"ג הכלה החשובה תח"י בת ידידנו הנכבד

הרה"ג ר' מאיר קיל שליט"א ראש כולל אמינינו ביתר

יה"ר שיעלה הזיווג יפה לקשר של קיימא, דורות ישרים מבורכים, ויזכו לרוות מהם

ברכת מול טוב חמה ולבגית

לידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' מרדכי קורנבליט שליט"א

בעל קורא מומחה בבית מדרשינו הגדול אצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לרגל שמחת אירוסים בתו הכלה החשובה תח"י עב"ג החתן המופלג בתורה וירא"ש, עדי לואן ולתפארת, כליל המעלות והמידות

הבה"ח חיים מנחם מנדל ה"י

בן ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' מאיר קרישבסקי שליט"א

יה"ר שיעלה הזיווג יפה לקשר של קיימא, דורות ישרים מבורכים, ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא

נא להעתיר בתפילה עבור ידידנו הנכבד הרה"ח ר' משה יעקב בן חנה בלומה העומד לימינו גליונו מירי שבוע בשבוע לרפואה שלמה בתשח"י

לעילוי נשמת

האי גברא יקירא, יקר שבערכין מגזע אראלים ותרשישים, רודף צדקה וחסד

הרה"ח רבי יעקב יצחק מרדכי גימפל הלוי רובינשטיין זצ"ל

נו"נ האמרי אמת מגור ז"ע נלב"ע ר"ח שבט תשפ"א ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בנו ידידנו הנכבד הרה"ח ר' אביגדור רובינשטיין שליט"א

לעילוי נשמת יום טוב

הרה"ח ר' ליפא הכהן זצ"ל

בן הגאון הצדיק רבי שמואל דוד הכהן זצ"ל

נלב"ע ג' שבט תש"ס ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בנו ידידנו הנכבד האי גברא רבה מרא דכולא תלמידו גאון באדרי הש"ס ראשונים ואחרונים מזכה את הרבים בשיעוריו הנפלאים

הגאון רבי שמואל דוד הכהן פרידמן שליט"א בעמח"ס שדה צופים על הש"ס

לכבוד נשמת אוהבן של ישראל רביה"ק הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א הונצח ע"י ידידנו הנכבד, מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' דוד אייזנבך שליט"א נו"נ לרבוה"ק זיע"א זכותו הגדול של רביה"ק יגן עליו ועל ב"ב להתברך בכל מיילי דמיטב, שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ונחת מכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לכבוד נשמת הרה"ק מרן השבת אמת זיע"א הונצח ע"י נכדו ידידנו הנכבד

הגה"ח ר' אברהם ברוך ורדיגר שליט"א זכותו הגדול של רביה"ק יגן עליו ועל ב"ב להתברך בכל מיילי דמיטב, שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ונחת מכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

מדהדרת ביתר ליכות צבי בן מרים ומשפחתו וכיו"ח להצלחה גדולה ברוחניות וגשמיות